नारायणीयम्

1 - प्रथम दशकम्
भगवतः स्वरूपं तथा माहात्म्यम्

सान्द्रा नन्दाव बोधात्मकम् अनुपमितं कालदेशा वधिभ्यां
निर्मुक्तं नित्य मुक्तं निगम शत सहस्रेण निर्भास्य मानम् ।
अस्पष्टं दृष्ट मात्रे पुनरुरु पुरुषार्थात्मकं ब्रह्म तत्वं
तत्तावद् भाति साक्षाद् गुरु पवनपुरे हन्त भाग्यं जनानाम् ॥ ॥1-1॥

एवं दुर्लभ्य वस्तुन्यपि सुलभ तया हस्त लब्धे यदन्यत्
तन्वा वाचा धिया वा भजति बत जनः क्षुद्रतैव स्फुटेयम् ।
एते तावद्द्वयं तु स्थिरतर मनसा विश्व पीड़ापहत्यै
निश्शेषात्मान मेनं गुरुपवन पुराधीश मेवाश्रयामः ॥ ॥1-2॥

सत्त्वं यत्तत् पराभ्याम परिकलनतः निर्मलं तेन तावत्
भूतैर् भूतेन्द्रियैस्ते वपुरिति बहुशः श्रूयते व्यास वाक्यम्।
तत् स्वच्छत्वात् यदाच्छादित परसुखचित् गर्भ निर्भास रूपं
तस्मिन् धन्या रमन्ते श्रुतिमति मधुरे सुग्रहे विग्रहे ते ॥ ॥1-3॥

निष्कम्पे नित्य पूर्णे निरवधि परमानन्द पीयूष रूपे
निर्लीनानेक मुक्तावलि सुभगतमे निर्मल ब्रह्म सिन्धौ ।
कल्लो लोल्लास तुल्यं खलु विमलतरं सत्त्वमाहु स्तदात्मा
कस्मान्नो निष्कलस् त्वं सकल इति वचस् त्वत् कलास्वेव भूमन् ॥॥1-4॥

निर्व्यापारोऽपि निष्कारण मजः भजसे यत् क्रिया मीक्षणाख्यां
तेनैवोदेति लीना प्रकृति रसति कल्पाऽपि कल्पादि काले।

तस्या: संशुद्ध मंशं कमपि तमतिरो धायकं सत्त्व रूपं
स त्वं धृत्वा दधासि स्वमहिम विभवा कुण्ठ वैकुण्ठ रूपं॥ ॥1-5॥

तत्ते प्रत्यग्र धाराधर ललित कलायावली केलिकारं
लावण्यस्यैक सारं सुकृति जन दृशां पूर्ण पुण्यावतारम्।
लक्ष्मी निश्शङ्क लीला निलयनम् अमृत स्यन्द सन्दोह मन्त:
सिञ्चत् सञ्चिन्तकानां वपु रनुकलये मारुतागार नाथ ॥ ॥1-6॥

कष्टा ते सृष्टि चेष्टा बहुतर भव खेदावहा जीव भाजां
इत्येवं पूर्व मालोचित मजित मया नैव मद्याभिजाने।
नोचेज्जीवा: कथं वा मधुरतर मिदं त्वद्वपुश्चिद्र सार्द्रं
नेत्रै: श्रोत्रैश्च पीत्वा परम रस सुधाम् अंभोधि पूरे रमेरन्॥ ॥1-7॥

नम्राणां सन्निधत्ते सततमपि पुरस्तैर नभ्यर्थिता नपि
अप्यर्थान् कामा नजस्रं वितरति परमानन्द सान्द्रां गतिं च।
इत्थं निश्शेष लभ्यो निरवधिक फल: पारिजातो हरे त्वं
क्षुद्रं तं शक्रवाटी द्रुम मभिलषति व्यर्थमर्थि व्रजोऽयम्॥ ॥1-8॥

कारुण्यात् काम मन्यं ददति खलु परे स्वात्मदस् त्वं विशेषात्
ऐश्वर्यात् ईशतेऽन्ये जगति परजने स्वात्मनोऽपीश्वरस् त्वं ।
त्वय्युच्चै राररमन्ति प्रतिपद मधुरे चेतनास् स्फीत भाग्या:
त्वं चात्मा राम एवे त्यतुलगुण गणाधार शौरे नमस्ते॥ ॥1-9॥

ऐश्वर्यं शङ्करादीश्वर विनियमनं विश्व तेजो हराणां
तेजस् संहारि वीर्यं विमलमपि यशो निस्पृहैश्चोप गीतम्।
अङ्गा सङ्गा सदाश्री रखिल विदसि न क्वापि ते सङ्ग वार्ता
तद्वातागार वासिन् मुरहर भगवच्छब्द मुख्या श्रयोऽसि॥ ॥1-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥

॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

द्वितीय दशकम्
भगवतः स्वरूपमाधुर्यं तथा भक्तिमहत्त्वम्

सूर्यस्पर्धि किरीट मूर्ध्व तिलक प्रोद्भासि फालान्तरं
कारुण्याकुल नेत्र मार्द्र हसितोल्लासं सुनासापुटम्।
गण्डोद्यन् मकराभ कुण्डल युगं कण्ठोज्वलत् कौस्तुभं
त्वद्रूपं वनमाल्य हार पटल श्रीवत्स दीप्रं भजे॥ ॥2-1॥

केयूराङ्गद कङ्कणोत्तम महा रत्नाङ्गुली याङ्कित-
श्रीमद् बाहु चतुष्क सङ्गत गदा शङ्खारि पङ्केरुहाम् ।
काञ्चित् काञ्चन काञ्चि लाञ्छित लसत् पीताम्बरालम्बिनी-
मालम्बे विमलाम्बुज द्युति पदां मूर्तिं तवार्ति च्छिदम् ॥ ॥2-2॥

यत् त्रैलोक्य महीयसोऽपि महितं सम्मोहनं मोहनात्
कान्तं कान्ति निधानतोऽपि मधुरं माधुर्य धुर्यादपि ।
सौन्दर्योत्तर तोऽपि सुन्दर तरं त्वद्रूप माश्चर्यतोऽपि
आश्चर्यं भुवने न कस्य कुतुकं पुष्णाति विष्णो विभो ॥ ॥2-3॥

तत्तादृङ् मधुरात्मकं तव वपुः सम्प्राप्य सम्पन्मयी
सा देवी परमोत्सुका चिरतरं नास्ते स्वभक्तेष्वपि ।
तेनास्याबत कष्ट मच्युत विभो! त्वद्रूप मानोज्ञकः
प्रेम स्थैर्य मयाद चापल बलाच्चापल्य वार्तो दभूत् ॥ ॥2-4॥

लक्ष्मी स्तावक रामणीयक हृतै वेयं परेष्व स्थिरेति
अस्मिन् अन्यदपि प्रमाण मधुना वक्ष्यामि लक्ष्मीपते ।

ये त्वद् ध्यान गुणानुकीर्तन रसा सक्ता हि भक्ता जना:
तेष्वेषा वसति स्थिरैव दयित प्रस्ताव दत्तादरा ॥ ॥2-5॥

एवं भूत मनोज्ञ तानव सुधा निष्यन्द सन्दोहनं
त्वद्रूपं परचिद्रसायन मयं चेतोहरं शृण्वताम् ।
सद्य: प्रेरयते मतिं मदयते रोमाञ्चयत् यङ्गकं
व्यासिञ्चत्यपि शीत वाष्प विसरै: आनन्द मूर्छोद् भवै: ॥ ॥2-6॥

एवं भूत तया हि भक्त्यभि हितो योगस्स योग द्वयात्
कर्म ज्ञान मयात् भृशोत्तम तरो योगीश्वरैर् गीयते ।
सौन्दर्यैक रसात्मके त्वयि खलु प्रेम प्रकर्षात्मिका
भक्तिर् निश्रम मेव विश्वपुरुषै: लभ्या रमा वल्लभ ॥ ॥2-7॥

निष्कामं नियत स्वधर्म चरणं यत् कर्म योगाभिधं
तद् दूरेत्य फलं यदौपनिषद ज्ञानोप लभ्यं पुन: ।
तत्त्व व्यक्त तया सुदुर्गमतरं चित्तस्य तस्माद् विभो
त्वत् प्रेमात्मक भक्तिरेव सततं स्वादीयसी श्रेयसी ॥ ॥2-8॥

अत्यायास कराणि कर्म पटलान् आचर्य निर्यन्मला:
बोधे भक्ति पथेऽथवाऽप्युचि ततां आयान्ति किं तावता ।
क्लिष्ट्वा तर्कपथे परं तव वपु: ब्रह्माख्य मन्ये पुन:
चित्तार्द्र त्वमृते विचिन्त्य बहुभि: सिद्ध्यन्ति जन्मान्तरै: ॥ ॥2-9॥

त्वद् भक्तिस्तु कथा रसामृत झरी निर्मज्जनेन स्वयं
सिद्ध्यन्ती विमल प्रबोध पदवीम् अक्लेशतस् तन्वती ।
सद्यस् सिद्धिकरी जयत्ययि विभो सैवास्तु मे त्वत्पद
प्रेम प्रौढि रसार्द्रता द्रुततरं वाताल याधीश्वर ॥ ॥2-10॥

तृतीय दशकम्
उत्तम भक्तस्य गुणाः

पठन्तो नामानि प्रमद भर सिन्धौ निपतिताः
स्मरन्तो रूपं ते वरद कथयन्तो गुण कथाः ।
चरन्तो ये भक्ताः त्वयि खलु रमन्ते परममून्
अहं धन्यान् मन्ये समधिगत सर्वा भिलषितान् ॥ ॥3-1॥

गदक्लिष्टं कष्टं तव चरण सेवा रस भरेपि
अनासक्तं चित्तं भवति बत विष्णो कुरु दयाम् ।
भवत् पादाम्भोज स्मरण रसिको नाम निवहान्
अहं गायं गायं कुहचन विवत्स्यामि विजने ॥ ॥3-2॥

कृपा ते जाता चेत् किमिव न हि लभ्यं तनु भृतां
मदीय क्लेशौघ प्रशमन दशा नाम कियती ।
न के के लोकेऽस्मिन् अनिशमयि शोकाभि रहिता
भवद्भक्ता मुक्ताः सुख गति मसक्ता विदधते ॥ ॥3-3॥

मुनि प्रौढा रूढा जगति खलु गूढात्म गतयः
भवत् पादाम्भोज स्मरण विरुजो नारद मुखाः ।
चरन्तीश स्वैरं सतत परिनिर्भात परचित्
सदानन्दा द्वैत प्रसर परिमग्नाः किम परम् ॥ ॥3-4॥

भवत् भक्तिस् स्फीता भवतु मम सैव प्रशमयेत्
अशेष क्लेशौघं न खलु हृदि सन्देह कणिका ।
न चेत् व्यासस् योक्तिः तव च वचनं नैगम वचः
भवेन् मिथ्या रथ्या पुरुष वचन प्राय मखिलम् ॥ ॥3-5॥

भवत् भक्तिस् तावत् प्रमुख मधुरा त्वत् गुण रसात्
किमप्या रूढा चेत् अखिल परिताप प्रशमनी ।
पुनश्चान्ते स्वान्ते विमल परिबोधोदय मिलत्
महानन्दा द्वैतं दिशति किमतः प्रार्थ्य मपरम् ॥ ॥3-6॥

विधूय क्लेशान्मे कुरु चरण युग्मं धृत रसं
भवत् क्षेत्र प्राप्तौ कर मपि च ते पूजन विधौ ।
भवन् मूर्त्या लोके नयन मथ ते पाद तुलसी
परिघ्राणे घ्राणं श्रवण मपि ते चारु चरिते ॥ ॥3-7॥

प्रभूताधि व्याधि प्रसभ चलिते मामक हृदि
त्वदीयं तद्रूपं परम सुख चिद्रूप मुदियात् ।
उदञ्चद् रोमाञ्चः गलित बहु हर्षाश्रु निवहः
यथा विस्मर्यासं दुरुपशम पीडा परिभवान् ॥ ॥3-8॥

मरुद् गेहाधीश त्वयि खलु पराञ्चोऽपि सुखिनः
भवत् स्नेही सोऽहं सुबहु परितप्ये च किमिदम् ।
अकीर्तिस्ते मा भूत् वरद गद भारं प्रशमयन्
भवत् भक्तोत् तंसं झटिति कुरु मां कंस दमन ॥ ॥3-9॥

किमुक्तैर् भूयोभिः तव हि करुणा याव दुदियात्
अहं तावत् देव प्रहित विविधार्त प्रलपितः ।
पुरः क्लृप्ते पादे वरद तव नेष्यामि दिवसान्
यथा शक्ति व्यक्तं नति नुति निषेवा विरचयन् ॥ ॥3-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

चतुर्थ दशकम्

योगाभ्यासः तथा योगसिद्धिः

कल्यतां मम कुरुष्व तावतीं कल्यते भव दुपासनं यया ।
स्पष्ट मष्ट विधयोग चर्यया पुष्टयाशु तव तुष्टि माप्नुयाम् ॥ ॥4-1॥

ब्रह्मचर्य दृढतादिभिर् यमै: आप्लवादि नियमैश्च पाविता: ।
कुर्महे दृढममी सुखासनं पङ्कजाद्य मपि वा भवत्परा: ॥ ॥4-2॥

तारमन्त रनुचिन्त्य सन्ततं प्राणवायु मभियम्य निर्मला: ।
इन्द्रियाणि विषयाद थाप हृत्य आस्महे भव दुपासनोन् मुखा:॥ ॥4-3॥

अस्फुटे वपुषि ते प्रयत्नतो धारयेम धिषणां मुहुर्मुहु: ।
तेन भक्ति रस मन्तरार्द्रतां उद्वहेम भवदङ्घ्रि चिन्तका ॥ ॥4-4॥

विस्फुटा वयव भेद सुन्दरं त्वद्वपुस् सुचिर शीलना वशात् ।
अश्रमं मनसि चिन्तयामहे ध्यान योग निरतास् त्वदाश्रयाः ॥ ॥4-5॥

ध्यायतां सकल मूर्ति मीदृशीम् उन्मिषन् मधुरता हृतात्मनाम् ।
सान्द्र मोद रस रूप मान्तरं ब्रह्म रूपमयि तेऽव भासते ॥ ॥4-6॥

तत् समास्वदन रूपिणीं स्थितिं त्वत् समाधि मयि विश्व नायक ।
आश्रिता: पुनरत: परिच्युतौ आरभे महि च धारणादिकम्॥ ॥4-7॥

इत्थ मभ्यसन निर्भरोल्लसत् त्वत् परात्म सुख कल्पितोत्सवा: ।
मुक्त भक्त कुल मौलितां गता: सञ्चरेम शुक नारदादि वत् ॥ ॥4-8॥

त्वत् समाधि विजये तु य: पुन: मङ्क्षु मोक्षरसिक: क्रमेण वा ।
योग वश्य मनिलं षडाश्रयै: रुन्नयत्यज सुषुम्नया शनै: ॥ ॥4-9॥

लिङ्ग देह मपि सन्त्यज न्नथो लीयते त्वयि परे निराग्रहः ।
ऊर्ध्व लोक कुतुकी तु मूर्धतः सार्धमेव करणैर् निरीयते ॥ ॥4-10॥

अग्नि वासर वलर्क्ष पक्षगैः उत्तरायण जुषा च दैवतैः ।
प्रापितो रविपदं भवत्परः मोदवान् ध्रुव पदान्त मीयते ॥ ॥4-11॥

आस्थितोऽथ महरालये यदा शेष वक्त्र दहनोष्मणार्द्यते ।
ईयते भवदु पाश्रयस् तदा वेधसः पदमतः पुरैव वा ॥ ॥4-12॥

तत्र वा तव पदेऽथवा वसन् प्राकृत प्रलय एति मुक्तताम् ।
स्वेच्छया खलु पुरा विमुच्यते संविभिद्य जगदण्ड मोजसा ॥ ॥4-13॥

तस्य च क्षिति पयो महोऽनिल द्योमहत् प्रकृति सप्तका वृतीः ।
तत् तदात्म कतया विशन् सुखी याति ते पदमना वृतं विभो ॥॥4-14॥

अर्चिरादि गति मीदृशीं व्रजन् विच्युतिं न भजते जगत्पते ।
सच्चिदात्मक भवत् गुणोदयान् उच्चरन्त मनिलेश पाहि माम् ॥4-15॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चम दशकम्
विराट् पुरुषोत्पत्तिः

व्यक्ता व्यक्त मिदं न किञ्चि दभवत् प्राक् प्राकृत प्रक्षये
मायायाम् गुण साम्य रुद्ध विकृतौ त्वय्-यांगतायां लयम् ।
नो मृत्युश्च तदाऽमृतं च समभूत् नाह्नो न रात्रेस् स्थितिः
तत्रैकस् त्व मशिष्यथाः किल परानन्द प्रकाशात्मना ॥ ॥5-1॥

कालः कर्म गुणाश्च जीव निवहाः विश्वं च कार्यं विभो
चिल्लीला रति मेयुषि त्वयि तदा निर्लीनतां आययुः ।
तेषां नैव वदन्त्य सत्त्व मयि भोः शक्त्यात्मना तिष्ठतां
नो चेत् किं गगन प्रसून सदृशां भूयो भवेत् संभवः ॥ ॥5-2॥

एवं च द्वि परार्ध काल-विगतौ ईक्षां सि-सृक्षा-त्मिकां
बिभ्राणे त्वयि चुक्षुभे त्रिभुवनी भावाय माया स्वयम् ।
मायातः खलु काल-शक्ति रखिलादृष्टं स्वभावोऽपि च
प्रादुर् भूय गुणान् विकास्य विदधुस् तस्यास् सहाय क्रियाम् ॥ ॥5-3॥

माया सन्नि हितोऽ प्रविष्ट वपुषा साक्षीति गीतो भवान्
भेदैस् तां प्रति-बिंबतो विविशिवान् जीवोऽपि नैवापरः ।
कालादि प्रति बोधिताऽथ भवता संचोदिता च स्वयं
माया सा खलु बुद्धि तत्त्व मसृजत् योऽसौ महान् उच्यते ॥ ॥5-4॥

तत्रा सौ त्रिगुणात्म-कोऽपि च महान् सत्त्व प्रधानस् स्वयं
जीवेऽस्मिन् खलु निर्विकल्प महमित् युद्बोध निष्पादकः ।
चक्रेऽस्मिन् सविकल्प बोधक महन् तत्त्वं महान् खल्वसौ
सम्पुष्टं त्रिगुणै स्तमोऽति बहुलं विष्णो भवत् प्रेरणात् ॥ ॥5-5॥

सोऽहं च त्रिगुण क्रमात् त्रिविधतां आसाद्य वैकारिको
भूयस्तैजस तामसा विति भवन् आद्येन सत्त्वात्मना ।
देवानिन्द्रिय मानिनोऽ कृत दिशा वातार्क पाश्-यश्विनो
वह्नीन्द्राच्युत मित्र कान् विधु विधि श्रीरुद्र शारीरकान् ॥ ॥5-6॥

भूमन् मानस बुद्ध्य-हंकृति मिलच् चित्ताख्य वृत्त्यन्वितं
तच्चान्तः करणं विभो तव बलात् सत्त्वांश एवासृजत् ।
जातस्-तैजसतो दशेन्द्रिय गणः तत्ताम सांशात् पुनः
तन्मात्रं नभसो मरुत् पुरपते शब्दोऽजनि त्वत् बलात् ॥ ॥5-7॥

शब्दाद् व्योम ततः ससर्जिथ विभो स्पर्शं ततो मारुतं
तस्माद् रूप मतो महोऽथ च रसं तोयं च गन्धं महीम् ।
एवं माधव पूर्व पूर्व कलनात् आद्याद्य धर्मान्-वितं
भूत ग्राम मिमं त्वमेव भगवन् प्राकाशयस् तामसात् ॥ ॥5-8॥

एते भूत गणास् तथेन्द्रिय गणा देवाश्च जाताः पृथक्
नो शेकुर् भुवनाण्ड निर्मिति विधौ देवै रमीभिस् तदा ।
त्वं नानाविध सूक्तिभिर् नुत गुणः तत्त्वान्यमू न्याविशन्
चेष्टा शक्ति मुदीर्य तानि घटयन् हैरण्य मण्डं व्यधाः ॥ ॥5-9॥

अण्डं तत्खलु पूर्व सृष्ट सलिलेऽ तिष्ठत् सहस्रं समाः
निर्भिन्दन् नकृथाश् चतुर्दश जगत् रूपं विराडाह् वयम् ।
साहस्रैः कर पाद मूर्ध निवहैर् निश्शेष जीवात्मको
निर्भातोऽसि मरुत् पुराधिप स मां त्रायस्व सर्वामयात् ॥ ॥5-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

षष्ट दशकम्

विराट् स्वरूप वर्णनम्

एवं चतुर्दश जगन् मयतां गतस्य
पाताल मीश तव पादतलं वदन्ति ।
पादोर्ध्व देश मपि देव रसातलं ते
गुल्फ द्वयं खलु महातल मद्भुतात्मन् ॥ ॥6-1॥

जङ्घे तलातल मथो सुतलं च जानू
किञ्चोरु भाग युगलं वितला तले द्वे ।

क्षोणी तलं जघन मम्बर मङ्ग नाभिः
वक्षश्च शक्र निलयस् तव चक्रपाणे ॥ ॥6-2॥

ग्रीवा महस् तव मुखं च जनस् तपस्तु
फालं शिरस् तव समस्त मयस्य सत्यम् ।
एवं जगन्मय तनो जगदाश्रितै रपि
अन्यैर् निबद्ध वपुषे भगवन् नमस्ते ॥ ॥6-3॥

त्वत् ब्रह्मरन्ध्र पदमीश्वर विश्वकन्द
छन्दांसि केशव घनास् तव केश पाशाः ।
उल्लासि चिल्लि युगलं द्रुहिणस्य गेहं
पक्ष्माणि रात्रि दिवसौ सविता च नेत्रे ॥ ॥6-4॥

निश्शेष विश्व रचना च कटाक्ष मोक्षः
कर्णौ दिशोऽश्वि युगलं तव नासिके द्वे ।
लोभ त्रपे च भगवन् अधरोत्त रोष्ठौ
तारा गणाश्च दशनाश् शमनश्च दंष्ट्रा ॥ ॥6-5॥

माया विलास हसितं श्वसितं समीरः
जिह्वा जलं वचन मीश शकुन्त पङ्क्तिः ।
सिद्धादयस् स्वर गणा मुख रन्ध्र मग्निः
देवा भुजास् स्तन युगं तव धर्मदेवः ॥ ॥6-6॥

पृष्ठन्त्वधर्म इह देव मनस् सुधांशुः
अव्यक्त मेव हृदयांबुज मम्बुजाक्ष ।
कुक्षिस् समुद्र निवहा वसनं तु सन्ध्ये
शेफः प्रजापति रसौ वृषणौ च मित्रः ॥ ॥6-7॥

श्रोणी स्थलं मृग गणा: पदयोर् नखास्ते
हस्त्युष्ट्र सैन्धव मुखा गमनं तु काल: ।
विप्रादि वर्ण भवनं वदनाब्ज बाहु
चारूरु युग्म चरणं करुणांबुधे ते ॥ ॥6-8॥

संसार चक्र मयि चक्रधर क्रियास्ते
वीर्यं महा सुरगणोऽस्थि कुलानि शैला: ।
नाड्यस् सरित् समुदयस् तरवश्च रोम
जीया दिदं वपुरनि र्वचनीय मीश ॥ ॥6-9॥

ईद्दग् जगन्मय वपुस् तव कर्म भाजां
कर्मावसान समये स्मरणीय माहु: ।
तस्यान्तरात्म वपुषे विमलात्मने ते
वातालयाधिप नमोऽस्तु निरुन्धि रोगान् ॥ ॥6-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

सप्तम दशकम्

हिरण्यगर्भ उत्पत्तिः

एवं देव चतुर्दशात्मक जगद् रूपेण जात: पुन:
तस्योर्ध्वं खलु सत्यलोक निलये जातोऽसि धाता स्वयं ।
यं शंसन्ति हिरण्य गर्भ मखिल त्रैलोक्य जीवात्मकं
योऽभूत् स्फीत रजो विकार विकसन् नाना सिसृक्षा रस: ॥ ॥7-1॥

सोऽयं विश्व विसर्ग दत्त हृदयः सम्पश्यमानस् स्वयं
बोधं खल्व नवाप्य विश्व विषयं चिन्ताकुलस् तस्थिवान् ।
तावत् त्वं जगतां पते तप तपेत् येवं हि वैहायसीं
वाणी मेन मशिश्रवश् श्रुति सुखां कुर्वन् तपः प्रेरणाम् ॥ ॥7-2॥

कोऽसौ मामवदत् पुमानिति जलापूर्णे जगन् मण्डले
दिक्षू द्वीक्ष्य किमप्य नीक्षितवता वाक्यार्थ मुत्पश्यता ।
दिव्यं वर्ष सहस्र मात्त तपसा तेन त्व माराधितः
तस्मै दर्शितवा नसि स्व निलयं वैकुण्ठ मेकाद्भुतम् ॥ ॥7-3॥

माया यत्र कदापि नो विकुरुते भाते जगद्भ्यो बहिः
शोक क्रोध विमोह साध्वस मुखा भावास्तु दूरं गताः ।
सान्द्रानन्द झरी च यत्र परम ज्योतिः प्रकाशात्मके
तत्ते धाम विभावितं विजयते वैकुण्ठ रूपं विभो ॥ ॥7-4॥

यस्मिन् नाम चतुर्भुजा हरिमणि श्यामा वदात त्विषः
नानाभूषण रत्न दीपित दिशो राज द्विमानालयाः ।
भक्ति प्राप्त तथा विधोन्नत पदाः दीव्यन्ति दिव्या जनाः
तत्ते धाम निरस्त सर्वशमलं वैकुण्ठ रूपं जयेत् ॥ ॥7-5॥

नाना दिव्य वधू जनै रभिवृता विद्युल् लता तुल्यया
विश्वोन्मादन हृद्य गात्र लतया विद्योति ताशान्तरा ।
त्वत् पादांबुज सौरभैक कुतुकात् लक्ष्मीस् स्वयं लक्ष्यते
यस्मिन् विस्मय नीय दिव्य विभवं तत्ते पदं देहि मे ॥ ॥7-6॥

तत्रैवं प्रति दर्शिते निजपदे रत्नासना ध्यासितं
भास्वत् कोटि लसत् किरीट कटकाद् याकल्प दीप्राकृति ।

श्रीवत्साङ्कित मात्त कौस्तुभ मणि च्छायारुणं कारणं
विश्वेषां तव रूप मैक्षत विधिस् तत्ते विभो भातु मे ॥ ॥7-7॥

कालांभोद कलाय कोमल रुची चक्रेण चक्रं दिशाम्
आवृण्वान मुदार मन्द हसित स्यन्द प्रसन्नाननम् ।
राजत् कम्बु गदारि पङ्कज धर श्रीमद् भुजा मण्डलं
स्रष्टुस् तुष्टिकरं वपुस् तव विभो मद्रोग मुद्वासयेत् ॥ ॥7-8॥

दृष्ट्वा सम्भृत सम्भ्रम: कमलभू: त्वत् पाद पाथोरुहे
हर्षा वेश वशं वदो निपतित: प्रीत्या कृतार्थी भवन् ।
जानास्येव मनीषितं मम विभो ज्ञानं तदापादय
द्वैताद्वैत भवत् स्वरूप परमित् याचष्ट तं त्वां भजे ॥ ॥7-9॥

आताम्रे चरणे विनम्र मथ तं हस्तेन हस्ते स्पृशन्
बोधस्ते भविता न सर्ग विधिभिर् बन्धोऽपि सञ्जायते ।
इत्याभाष्य गिरं प्रतोष्य नितरां तच्चित्त गूढस् स्वयं
सृष्टौ तं समुदैरयस् स भगवन् उल्लास योल्लाघताम् ॥ ॥7-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

अष्टम दशकम्

प्रळय वर्णनम्, जगत् सृष्टि प्रकार वर्णनम् च

एवं तावत् प्राकृत प्रक्षयान्ते
ब्राह्मे कल्पे ह्यादिमे लब्ध जन्मा ।
ब्रह्मा भूयस् त्वत्त एवाप्य वेदान्
सृष्टिं चक्रे पूर्व कल्पोप मानाम् ॥ ॥8-1॥

सोऽयं चतुर्युग सहस्र मिता न्यहानि
तावन् मिताश्च रजनीर् बहुशो निनाय ।
निद्रात् यसौ त्वयि निलीय समं स्वसृष्टैः
नैमित्तिक प्रलय माहुरतोऽस्य रात्रिम् ॥ ॥8-2॥

अस्मादृशां पुनरहर् मुख कृत्य तुल्यां
सृष्टिं करो त्यनुदिनं स भवत् प्रसादात् ।
प्राग्ब्रह्म कल्प जनुषां च परायुषां तु
सुप्त प्रबोधन समास्ति तदाऽपि सृष्टिः ॥ ॥8-3॥

पञ्चाश दब्द मधुना स्ववयोर्ध रूपम्
एकं परार्ध मतिवृत्य हि वर्तते ऽसौ ।
तत्रान्त्य रात्रि जनितान् कथयामि भूमन्
पश्चात् दिनावतरणे च भवत् विलासान् ॥ ॥8-4॥

दिनावसानेऽथ सरोज योनिः सुषुप्ति कामस् त्वयि सन्निलिल्ये ।
जगन्ति च त्वज्जठरं समीयुः तदेद मेकार्णव मास विश्वम् ॥ ॥8-5॥

तवैव वेषे फणिराजि शेषे जलैक शेषे भुवने स्म शेषे ।
आनन्द सान्द्रानुभव स्वरूपः स्वयोग निद्रा परिमुद्रितात्मा ॥ ॥8-6॥

कालाख्य शक्तिं प्रलयावसाने प्रबोधये त्यादिशता किलादौ ।
त्वया प्रसुप्तं परिसुप्त शक्ति व्रजेन तत्राखिल जीव धाम्ना ॥ ॥8-7॥

चतुर्युगाणां च सहस्र मेवं त्वयि प्रसुप्ते पुन रद्वितीये ।
कालाख्य शक्तिः प्रथम प्रबुद्धा प्रबोधयत् त्वां किल विश्वनाथ ॥8-8॥

विबुध्य च त्वं जलगर्भ शायिन् विलोक्य लोका नखिलान् प्रलीनान् ।
तेष्वेव सूक्ष्मात्म तया निजान्तः स्थितेषु विश्वेषु ददाथ दृष्टिम् ॥8-9॥

ततस् त्वदीया दयि नाभि रन्ध्रात् उदञ्चितं किंचन दिव्य पद्मम् ।
निलीन निश्शेष पदार्थ माला संक्षेप रूपं मुकुलायमानम् ॥ ॥8-10॥

तदेत दंभोरुह कुड्मलं ते कलेवरात् तोयपथे प्ररूढम् ।
बहिर्निरीतं परितस् स्फुरद्भि: स्वधामभिर् ध्वान्तमलं न्यकृन्तत्॥ ॥8-11॥

संफुल्ल पत्रे नितरां विचित्रे तस्मिन् भवद्वीर्य धृते सरोजे ।
स पद्मजन्मा विधि राविरासीत् स्वयं प्रबुद्धाखिल वेदराशि: ॥8-12॥

अस्मिन् परात्मन् ननु पाद्म कल्पे त्व मित्थ मुत्थापित पद्म योनि:।
अनन्त भूमा मम रोग राशिं निरुन्धि वातालय वास विष्णो ॥॥8-13॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

नवम दशकम्

सृष्टि प्रकार वर्णनम्

स्थितस् स कमलोद्भव तव हि नाभि पङ्केरुहे
कुतस् स्विदिद मम्बुधौ उदितमित्य नालोकयन् ।
तदीक्षण कुतूहलात् प्रतिदिशं विवृत्तानन:
चतुर् वदनता मगात् विकसदष्ट दृष्ट्यम्बुजाम् ॥ ॥9-1॥

महार्णव विघूर्णितं कमल मेव तत्केवलं
विलोक्य तदुपाश्रयं तव तनुं तु नालोकयन् ।
क एष कमलोदरे महति निस्सहायो ह्यहं
कुत: स्विदिद मम्बुजं समजनीति चिन्तामगात् ॥ ॥9-2॥

अमुष्य हि सरोरुह: किमपि कारणं सम्भवेत्
इति स्म कृत-निश्चय: स खलु नाल रन्ध्राध्वना ।
स्व योगबल विद्यया समवरूढवान् प्रौढधी:
त्वदीय मतिमोहनं न तु कलेबरं दृष्टवान् ॥ ॥9-3॥

ततस् सकल नालिका विवर मार्गगो मार्गयन्
प्रयस्य शतवत्सरं किमपि नैव संदृष्टवान् ।
निवृत्य कमलोदरे सुख निषण्ण एकाग्रधी:
समाधि बल मादधे भवदनुग्र हैकाग्रही ॥ ॥9-4॥

शतेन परिवत्सरै: दृढ समाधि बन्धोल् लसत्
प्रबोध विशदीकृत: स खलु पद्मिनी सम्भव: ।
अदृष्ट चर मद्भुतं तव हि रूप मन्तर्दृशा
व्यचष्ट परितुष्ट धी: भुजग भोग भागाश्रयम् ॥ ॥9-5॥

किरीट मुकुटोल्लसत् कटक हार केयूर युक्
मणि स्फुरित मेखलं सुपरिवीत पीताम्बरम् ।
कलाय कुसुम प्रभं गल तलोल् लसत् कौस्तुभं
वपुस् तदयि भावये कमल जन्मने दर्शितम् ॥ ॥9-6॥

श्रुति प्रकर दर्शित प्रचुर वैभव श्रीपते
हरे जय जय प्रभो पदमुपैषि दिष्ट्या दृशो: ।
कुरुष्व धिय माशु मे भुवन निर्मितौ कर्मठाम्
इति द्रुहिण वर्णित स्वगुण बंहिमा पाहि माम् ॥ ॥9-7॥

लभस्व भुवनत्रयी रचन दक्षता मक्षतां
गृहाण मदनुग्रहं कुरु तपश्च भूयो विधे ।

भवत्वखिल साधनी मयि च भक्ति रत्युत्कटेति
उदीर्य गिर मादधाः मुदित चेतसं वेधसम् ॥ ॥9-8॥

शतं कृत तपास् ततः स खलु दिव्य संवत्सरान्
अवाप्य च तपोबलं मतिबलं च पूर्वाधिकम् ।
उदीक्ष्य किल कम्पितं पयसि पङ्कजं वायुना
भवत्बल विजृम्भितः पवन पाथसी पीतवान् ॥ ॥9-9॥

तवैव कृपया पुनः सरसि-जेन तेनैव सः
प्रकल्प्य भुवनत्रयीं प्रववृते प्रजा निर्मितौ ।
तथा विध कृपाभरो गुरु मरुत् पुराधीश्वर
त्वमाशु परिपाहि मां गुरुद योक्षितै रीक्षितैः ॥ ॥9-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

दशम दशकम्

सृष्टि भेद वर्णनम्

वैकुण्ठ वर्धित बलोऽथ भवत् प्रसादात्
अम्भोज योनि रसृजत् किल जीव देहान् ।
स्थास्नूनि भूरुह मयानि तथा तिरश्चां
जातीर् मनुष्य निवहा नपि देव भेदान् ॥ ॥10-1॥

मिथ्या ग्रहास्मि मति राग विकोप भीतिः
अज्ञान वृत्ति मिति पञ्चविधां स सृष्ट्वा ।

उद्दाम तामस पदार्थ विधान दूनः
तेने त्वदीय चरण स्मरणं विशुद्ध्यै ॥ ॥10-2॥

तावत् ससर्ज मनसा सनकं सनन्दं
भूयस् सनातन मुनिं च सनत्कुमारं ।
ते सृष्टि कर्मणि तु तेन नियुज्यमानाः
त्वत्पाद भक्ति रसिका जगृहुर् न वाणीम् ॥ ॥10-3॥

तावत् प्रकोप मुदितं प्रति रुन्धतोऽस्य
भ्रूमध्यतोऽजनि मृडो भव देकदेशः ।
नामानि मे कुरु पदानि च हा विरिञ्चेति
आदौ रुरोद किल तेन स रुद्रनामा ॥ ॥10-4॥

एकादशा ह्वयतया च विभिन्न रूपं
रुद्रं विधाय दयिता वनिताश्च दत्वा ।
तावन्त्य दत्त च पदानि भवत् प्रणुन्नः
प्राह प्रजा विरचनाय च सादरं तम् ॥ ॥10-5॥

रुद्राभिसृष्ट भयदाकृति रुद्र संघ
सम्पूर्यमाण भुवनत्रय भीत चेताः ।
मा मा प्रजास् सृज तपश्चर मङ्गलायेति
आचष्ट तं कमलभूर् भवदीरि-तात्मा ॥ ॥10-6॥

तस्याथ सर्ग रसिकस्य मरीचि रत्रिः
तत्राङ्गिराः क्रतुमुनिः पुलहः पुलस्त्यः ।
अङ्गा दजायत भृगुश्च वसिष्ठ दक्षौ
श्रीनारदश्च भगवान् भवदंघ्रि दासः ॥ ॥10-7॥

धर्मादिका नभिसृजन् अथ कर्दमं च
वाणीं विधाय विधि रङ्गज संकुलोऽभूत् ।
त्वत् बोधितैस् सनक दक्ष मुखैस् तनूजै:
उद्बोधितश्च विरराम तमो विमुञ्चन् ॥ ॥10-8॥

वेदान् पुराण निवहा नपि सर्वविद्या:
कुर्वन् निजानन गणात् चतुराननोऽसौ ।
पुत्रेषु तेषु विनिधाय स सर्ग वृद्धिम्
अप्राप्नुवन् स्तव पदाम्बुज माश्रितोभूत् ॥ ॥10-9॥

जानन् नुपाय मथ देह मजो विभज्य
स्त्री पुंस भाव मभजन् मनु तत् वधूभ्याम् ।
ताभ्यां च मानुष कुलानि विवर्धयंस् त्वं
गोविन्द मारुत पुरेश निरुन्धि रोगान् ॥ ॥10-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

एकादश दशकम्

सनकादीनां वैकुण्ठ दर्शनम्

क्रमेण सर्गे परिवर्धमाने कदापि दिव्यास् सनकादयस्ते ।
भवत् विलोकाय विकुण्ठलोकं प्रपेदिरे मारुत मन्दिरेश ॥ ॥11-1॥

मनोज्ञ नै श्रेयस कान नाद्यै: अनेक वापी मणि मन्दिरैश्च ।
अनोपमं तं भवतो निकेतं मुनीश्वरा: प्रापु रतीत कक्ष्या: ॥ ॥11-2॥

भवद् दिदृक्षून् भवनं विविक्षून् द्वाःस्थौ जयस्तान् विजयोऽप्यरुन्धाम्।
तेषां च चित्ते पदमाप कोपः सर्वं भवत् प्रेरणयैव भूमन् ॥ ॥11-3॥

वैकुण्ठ लोका नुचित प्रचेष्टौ कष्टौ युवां दैत्यगतिं भजेतम् ।
इति प्रशप्तौ भवदाश्रयौ तौ हरि स्मृतिर्नोऽस्त्विति नेमतुस्तान् ॥ ॥11-4॥

तदेत दाज्ञाय भवा नवाप्तः सहैव लक्ष्म्या बहि रम्बुजाक्ष ।
खगेश्वरां सार्पित चारु बाहुः आनन्दयन्स्ता नभिराम मूर्त्या ॥ ॥11-5॥

प्रसाद्य गीर्भिस् स्तुवतो मुनीन्द्रान् अनन्य नाथौ अथ पार्षदौ तौ ।
संरम्भ योगेन भवैस् त्रिभिर् माम् उपेत मित्यात्त कृपं न्यगादीः ॥11-6॥

त्वदीय भृत्या-वथ काश्यपात्-तौ सुरारि वीरौ उदितौ दितौ द्वौ ।
सन्ध्या समुत्पादन कष्ट चेष्टौ यमौ च लोकस्य यमावि-वान्यौ ॥11-7॥

हिरण्यपूर्वः कशिपुः किलैकः परो हिरण्याक्ष इति प्रतीतः ।
उभौ भवन्नाथ मशेष लोकं रुषा न्यरुन्धां निजवास नान्धौ ॥॥11-8॥

तयोर् हिरण्याक्ष महासुरेन्द्रः रणाय धावन् ननवाप्त वैरी ।
भवत्प्रियां क्ष्मां सलिले निमज्य चचार गर्वा द्विनदन् गदावान् ॥11-9॥

ततो जलेशात् सदृशं भवन्तं निशम्य बभ्राम गवेषयंस् त्वाम् ।
भक्तैक दृश्यस् स कृपानिधे त्वं निरुन्धि रोगान् मरुदालयेश ॥11-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

द्वादश दशकम्
वराह अवतारम्

स्वायम्भुवो मनु रथो जन सर्ग शीलो
द्दष्ट्वा महीम समये सलिले निमग्नाम् ।
स्रष्टार माप शरणं भवदङ्घ्रि सेवा
तुष्टाशयं मुनिजनैस् सह सत्यलोके ॥ ॥12-1॥

कष्टं प्रजास् सृजति मय् यवनिर् निमग्ना
स्थानं सरोजभव कल्पय तत् प्रजानाम् ।
इत्येव मेष कथितो मनुना स्वयंभूः
अम्भोरुहाक्ष तव पाद युगं व्यचिन्तीत् ॥ ॥12-2॥

हा हा विभो जलमहं न्यपिबं पुरस्तात्
अद्यापि मज्जति मही किमहं करोमि ।
इत्थं त्वदङ्घ्रि युगलं शरणं यतोऽस्य
नासापुटात् समभवश् शिशु कोल रूपी ॥ ॥12-3॥

अङ्गुष्ठ मात्र वपु रुत्पतितः पुरस्तात्
भोयोऽथ कुम्भि सद्दशस् समजृम्भथास् त्वम् ।
अभ्रे तथाविध मुदीक्ष्य भवन्त मुच्चैः
विस्मेरतां विधिरगात् सह सूनुभिस् स्वैः ॥ ॥12-4॥

कोऽसा वचिन्त्य महिमा किटि रुत्थितो मे
नासापुटात् किमु भवे दजितस्य माया ।
इत्थं विचिन्तयति धातरि शैलमात्रः
सद्यो भवन् किल जगर्जिथ घोर घोरम् ॥ ॥12-5॥

तं ते निनाद मुपकर्ण्य जनस् तपस्था:
सत्य स्थिताश्च मुनयो नुनुवुर् भवन्तम् ।
तत् स्तोत्र हर्षुलमना: परिणद्य भूय:
तोयाशयं विपुल मूर्ति रवातरस् त्वम् ॥ ॥12-6॥

ऊर्ध्व प्रसारि परिधूम्र विधूत रोमा
प्रोत्क्षिप्त वालधि रवाङ्मुख घोर घोण: ।
तूर्ण प्रदीर्ण जलद: परिघूर्ण दक्ष्णा
स्तोतृन् मुनीन् शिशिरयन् नवतेरिथ त्वम् ॥ ॥12-7॥

अन्तर्जलं तदनु संकुल नक्र चक्रं
भ्राम्यत् तिमिङ्गिल कुलं कलुषोर्मि मालम् ।
आविश्य भीषण रवेण रसातल स्थान्
आकम्पयन् वसुमती मगवेषयस् त्वम् ॥ ॥12-8॥

दृष्ट्वाऽथ दैत्य हतकेन रसातलान्ते
संवेशितां झटिति कूट किटिर् विभो त्वम् ।
आपातुका नविगणय्य सुरारि खेटान्
दंष्ट्राङ्कुरेण वसुधा मदधास् सलीलम् ॥ ॥12-9॥

अभ्युद्धरन् नथधरां दशनाग्र लग्न
मुस्ताङ्कु राङ्कित इवाधिक पीवरात्मा ।
उद्धूत घोर सलिलाज् जलधे रुदञ्चन्
क्रीडा वराह वपुरीश्वर पाहि रोगात् ॥ ॥12-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

त्रयोदश दशकम्

हिरण्याक्ष वधम्

हिरण्याक्षं तावत् वरद भव दन्वेषण परं
चरन्तं सांवर्ते पयसि निज जङ्घा परिमिते ।
भवद्भक्तो गत्वा कपट पटु धीर् नारदमुनिः
शनैरूचे नन्दन् दनुज मपि निन्दंस् तव बलम् ॥ ॥13-1॥

स मायावी विष्णुर् हरति भवदीयां वसुमतीम्
प्रभो कष्टं कष्टं किमिद मिति तेनाभि गदितः ।
नदन् क्वासौ क्वासौ इति स मुनिना दर्शित पथः
भवन्तं सम्प्रापत् धरणिधर मुद्यन्त मुदकात् ॥ ॥13-2॥

अहो आरण्योऽयं मृग इति हसन्तं बहुतरैः
दुरुक्तैर् विध्यन्तं दिति सुत मवज्ञाय भगवन् ।
महीं दृष्ट्वा दंष्ट्रा शिरसि चकितां स्वेन महसा
पयोधा वाधाय प्रसभ मुदयुङ्क्था मृध विधौ ॥ ॥13-3॥

गदा पाणौ दैत्ये त्वमपि हि गृही तोन्नत गदः
नियुद्धेन क्रीडन् घट घट रवोद्घुष्ट वियता ।
रणालो कौत्सुक्यात् मिलति सुरसङ्घे द्रुतममुं
निरुन्ध्यास् सन्ध्यातः प्रथम मिति धात्रा जगदिषे ॥ ॥13-4॥

गदोन्मर्दे तस्मिन् तव खलु गदायां दितिभुवः
गदा घातात् भूमौ झटिति पतिताया महह! भोः ।
मृदु स्मेरास्यस् त्वम् दनुज कुल निर्मूलन चणं
महाचक्रं स्मृत्वा करभुवि दधानो रुरुचिषे ॥ ॥13-5॥

ततश् शूलं काल प्रतिम रुषि दैत्ये विसृजति
त्वयि छिन्दत् येतत् करकलित चक्र प्रहरणात् ।
समारुष्टो मुष्ट्या स खलु वितुदंस् त्वां समतनोत्
गलन्माये मायास् त्वयि किल जगन् मोहनकरी: ॥ ॥13-6॥

भवच्चक्र ज्योतिष् कणलव निपातेन विधुते
ततो मायाचक्रे वितत घन रोषान्ध मनसम् ।
गरिष्ठाभिर् मुष्टि प्रहृतिभि रभिघ्नन्त मसुरं
स्वपादाङ्गुष्ठेन श्रवण पद मूले निरवधी: ॥ ॥13-7॥

महाकायस् सोऽयं तव चरण पात प्रमथित:
गलद्रक्तो वक्त्रात् अपत द्दृषिभिश् श्लाघित हति: ।
तदा त्वा मुद्दाम प्रमद भर विद्योति हृदया:
मुनीन्द्रास् सान्द्राभि: स्तुतिभि रनुवन् नध्वर तनुम् ॥ ॥13-8॥

त्वचि छन्दो रोमस्वपि कुशगणश् चक्षुषि घृतं
चतुर् होतारोऽङ्घ्रौ स्रुगपि वदने चोदर इडा ।
ग्रहा जिह्वायां ते पर पुरुष कर्णे च चमसा:
विभो सोमो वीर्यं वरद गल देशेऽप्युपसद: ॥ ॥13-9॥

मुनीन्द्रै रित्यादि स्तवन मुखरैर् मोदित मना:
महीयस्या मूर्त्या विमलतर कीर्त्या च विलसन् ।
स्वधिष्ण्यं सम्प्राप्त: सुखरस विहारी मधुरिपो
निरुन्ध्या रोगं मे सकलमपि वातालय पते ॥ ॥13-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥

॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

चतुर्दश दशकम्

कपिलावतारम्

समनु स्मृत तावकाङ्घ्रि युग्मः स मनुः पङ्कज सम्भवाङ्ग जन्मा ।
निज मन्तर मन्तराय हीनं चरितं ते कथयन् सुखं निनाय ॥ ॥14-1॥

समये खलु तत्र कर्दमाख्यो द्रुहिणच्छाय भवस् तदीय वाचा ।
धृत सर्गरसो निसर्ग रम्यं भगवंस्त्वा मयुतं समास् सिषेवे ॥14-2॥

गरुडोपरि काल मेघ कम्रम् विलसत् केलि सरोज पाणि पद्मम् ।
हसितोल्लसिताननं विभो त्वं वपु राविष्कुरुषे स्म कर्दमाय ॥॥14-3॥

स्तुवते पुलकावृताय तस्मै मनु पुत्रीं दयितां नवापि पुत्रीः ।
कपिलं च सुतं स्वमेव पश्चात् स्वगतिं चाप्यनुगृह्य निर्गतोऽभूः॥14-4॥

स मनुश् शतरूपया महिष्या गुणवत्या सुतया च देवहूत्या ।
भवदीरित नारदोपदिष्टः समगात् कर्दम मागति प्रतीक्षम् ॥ ॥14-5॥

मनु नोपहृतां च देव हूतिं तरुणी रत्न मवाप्य कर्दमोऽसौ ।
भवदर्चन निवृतोऽपि तस्यां दृढ शुश्रूषणया दधौ प्रसादम् ॥॥14-6॥

स पुनस् त्वदुपासन प्रभावात् दयिता कामकृते कृते विमाने ।
वनिताकुल सङ्कुलो नवात्मा व्यहरद् देव पथेषु देवहूत्या ॥॥14-7॥

शतवर्ष मथ व्यतीत्य सोऽयं नव कन्यास् समवाप्य धन्य रूपाः ।
वनयान समुद्यतोऽपि कान्ता हितकृत् त्वज्जन नोत्सुको न्यवात्सीत् ॥॥14-8॥

निजभर्तृ गिरा भवन्निषेवा निरताया मथ देव देवहूत्याम् ।
कपिलस्त्व मजायथा जनानां प्रथयिष्यन् परमात्म तत्व विद्याम् ॥॥14-9॥

वनमेयुषि कर्दमे प्रसन्ने मत सर्वस्व मुपादिशन् जनन्यै ।
कपिलात्मक वायु मन्दिरेश त्वरितं त्वं परिपाहि मां गदौघात् ॥ ॥14-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चदश दशकम्

कपिलोपदेशम्

मतिरिह गुण सक्ता बन्धकृत् तेष्व सक्ता तु
अमृत कृदुपरुन्धे भक्ति योगस्तु सक्तिम् ।
महदनुग मलभ्या भक्तिरेवात्र साध्या
कपिल तनुरिति त्वं देवहूत्यै न्यगादीः ॥ ॥15-1॥

प्रकृति मह दहङ्काराश्च मात्राश्च भूतानि
अपि हृदपि दशाक्षी पूरुषः पञ्चविंशः ।
इति विदित विभागो मुच्यतेऽसौ प्रकृत्या
कपिल तनुरिति त्वं देवहूत्यै न्यगादीः ॥ ॥15-2॥

प्रकृति गत गुणौघैर् नाज्यते पूरुषोऽयं
यदि तु सजति तस्यां तत् गुणास्तं भजेरन् ।
मदनु भजन तत्वा लोचनैस् साऽप्य पेयात्
कपिल तनुरिति त्वं देवहूत्यै न्यगादीः ॥ ॥15-3॥

विमल मति रुपात्तैर् आसनाद्यैर् मदङ्गं
गरुड समधिरूढं दिव्य भूषायु धाङ्कम् ।
रुचि तुलित तमालं शीलये तानुवेलं
कपिल तनुरिति त्वं देवहूत्यै न्यगादी: ॥ ॥15-4॥

मम गुणगण लीला कर्णनै: कीर्तनाद्यै:
मयि सुर सरिदोघ प्रख्य चित्तानुवृत्ति: ।
भवति परम भक्ति: सा हि मृत्योर् विजेत्री
कपिल तनुरिति त्वं देवहूत्यै न्यगादी: ॥ ॥15-5॥

अहह बहुल हिंसा सञ्चितार्थै: कुटुम्बं
प्रतिदिन मनुपुष्णन् स्त्री जितो बाल लाली ।
विशति हि गृह सक्तो यातनां मय्यभक्त:
कपिल तनुरिति त्वं देवहूत्यै न्यगादी: ॥ ॥15-6॥

युवति जठर खिन्नो जात बोधोऽप्यकाण्डे
प्रसव गलित बोध: पीडयोल्लङ्घ्य बाल्यम् ।
पुनरपि बत मुह्य त्येव तारुण्य काले
कपिल तनुरिति त्वं देवहूत्यै न्यगादी: ॥ ॥15-7॥

पितृ सुरगण याजी धार्मिको यो गृहस्थ:
स च निपतति काले दक्षिणा ध्वोप गामी ।
मयि निहित मकामं कर्म तूदक् पथार्थं
कपिल तनुरिति त्वं देवहूत्यै न्यगादी: ॥ ॥15-8॥

इति सुविदित वेद्यां देव हे देवहूतिं
कृत नुति मनुगृह्य त्वं गतो योगि सङ्घै: ।
विमलमति रथाऽसौ भक्ति योगेन मुक्ता
त्वमपि जन हितार्थं वर्तसे प्रागुदीच्याम् ॥ ॥15-9॥

परम किमु बहूक्त्या त्वत् पदाम्भोज भक्तिं
सकल भय विनेत्रीं सर्व कामोप नेत्रीम् ।
वदसि खलु दृढं त्वं तद्विधूयामयान् मे
गुरु पवन पुरेश त्वय्युपाधत् स्व भक्तिम् ॥ ॥15-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

षोडश दशकम्
नरनारायणावतारम् दक्षयागम् च

दक्षो विरिञ्च तनयोऽथ मनोस् तनूजां
लब्ध्वा प्रसूति मिह षोडश चाप कन्या: ।
धर्मे त्रयोदश ददौ पितृषु स्वधां च
स्वाहां हविर्भुजि सतीं गिरिशे त्वदंशे ॥ ॥16-1॥

मूर्तिर्हि धर्म गृहिणी सुषुवे भवन्तं
नारायणं नर सखं महितानु भावम् ।
यज्जन्मनि प्रमुदिता: कृत तूर्य घोषा:
पुष्पोत्करान् प्रववृषुर् नुनुवुस् सुरौघा: ॥ ॥16-2॥

दैत्यं सहस्र कवचं कवचै: परीतं
साहस्र वत्सर तपस् समराभिलव्यै: ।
पर्याय निर्मित तपस् समरौ भवन्तौ
शिष्टैक कङ्कट ममुं न्यहतां सलीलम् ॥ ॥16-3॥

अन्वाचरन् नुपदिशन् नपि मोक्ष धर्मं
त्वं भ्रातृमान् बदरि काश्रम मध्यवात्सी: ।

शक्रोऽथ ते शम तपोबल निस्सहात्मा
दिव्याङ्गना परिवृतं प्रजिघाय मारम् ॥ ॥16-4॥

कामो वसन्त मलयानिल बन्धु शाली
कान्ता कटाक्ष विशिखैर् विकसत् विलासैः ।
विध्यन् मुहुर्मुहु रकम्प मुदीक्ष्य च त्वां
भीतस् त्वयाऽथ जगदे मृदुहास भाजा ॥ ॥16-5॥

भीत्याऽल मङ्गज वसन्त सुराङ्गना वः
मन्मानसं त्विह जुषध्व मिति ब्रुवाणः ।
त्वं विस्मयेन परितस् स्तुवता मथैषां
प्रादर्शयस् स्वपरिचारक कातराक्षीः ॥ ॥16-6॥

सम्मोहनाय मिलिता मद नादयस्ते
त्वद् दासिका परिमलैः किल मोह मापुः ।
दत्तां त्वया च जगृहुस् त्रपयैव सर्व
स्वर्वासि गर्व शमनीं पुनरुर्वशीं ताम् ॥ ॥16-7॥

दृष्ट्वोर्वशीं तव कथां च निशम्य शक्रः
पर्याकुलो ऽजनि भवन् महिमाव मर्शात् ।
एवं प्रशान्त रमणीयत रावतारात्
त्वत्तोऽधिको वरद कृष्ण तनुस् त्वमेव ॥ ॥16-8॥

दक्षस्तु धातु रति लालनया रजोऽन्धः
नात्यादृतस् त्वयि च कष्ट मशान्ति रासीत् ।
येन व्यरुन्ध स भवत् तनुमेव शर्वं
यज्ञे च वैरपिशुने स्वसुतां व्यमानीत् ॥ ॥16-9॥

क्रुद्धेश मर्दित मखस् स तु कृत्त शीर्षः
देव प्रसादित हरादथ लब्ध जीवः ।
त्वत् पूरित क्रतुवरः पुनराप शान्तिं
स त्वं प्रशान्तिकर पाहि मरुत्पुरेश ॥ ॥16-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

सप्तदश दशकम्

ध्रुव चरितम्

उत्तान पाद नृपतेर् मनु नन्दनस्य
जाया बभूव सुरुचिर् नितरा मभीष्टा ।
अन्या सुनीति रिति भर्तु रनादृता सा
त्वामेव नित्य मगतिश् शरणं गताऽभूत् ॥ ॥17-1॥

अङ्के पितुस् सुरुचि पुत्रक मुत्तमं तं
दृष्ट्वा ध्रुवः किल सुनीति सुतोऽधिरोक्ष्यन् ।
आचिक्षिपे किल शिशुस् सुतरां सुरुच्या
दुस् सन्त्यजा खलु भवद् विमुखै रसूया ॥ ॥17-2॥

त्वन् मोहिते पितरि पश्यति दार वश्ये
दूरं दुरुक्ति निहतस् स गतो निजाम्बाम् ।
साऽपि स्वकर्म गति सन्तरणाय पुंसां
त्वत् पादमेव शरणं शिशवे शशंस ॥ ॥17-3॥

आकर्ण्य सोऽपि भवदर्चन निश्चितात्मा
मानी निरेत्य नगरात् किल पञ्चवर्षः ।
सन्दृष्ट नारद निवेदित मन्त्र मार्गः
त्वा मारराध तपसा मधुकान नान्ते ॥ ॥17-4॥

ताते विषण्ण हृदये नगरीं गतेन
श्रीनारदेन परिसान् त्वित चित्त वृत्तौ ।
बालस् त्वदर्पित मनाः क्रम वर्धितेन
निन्ये कठोर तपसा किल पञ्चमासान् ॥ ॥17-5॥

तावत् तपोबल निरुच्छ्वसिते दिगन्ते
देवार्थितस् त्वमुदयत् करुणार्द्र चेताः ।
त्वद्रूप चिद्रस निलीन मतेः पुरस्तात्
आविर् बभूविथ विभो गरुडाधिरूढः ॥ ॥17-6॥

त्वद् दर्शन प्रमद भार तरङ्गितं तं
दृग्भ्यां निमग्न मिव रूप रसायने ते ।
तुष्टूषमाण मवगम्य कपोल देशे
संस्पृष्टवा नसि दरेण तथाऽऽदरेण ॥ ॥17-7॥

तावत् विबोध विमलं प्रणुवन्त मेनम्
आभाषथास् त्व मवगम्य तदीय भावम् ।
राज्यं चिरं समनुभूय भजस्व भूयः
सर्वोत्तरं ध्रुव पदं विनिवृत्ति हीनम् ॥ ॥17-8॥

इत्यूचुषि त्वयि गते नृप नन्दनोऽसौ
आनन्दिताखिल जनो नगरी मुपेतः ।

रेमे चिरं भवदनुग्रह पूर्णकाम:
ताते गते च वनमाद्दत राज्यभार: ॥ ॥17-9॥

यक्षेण देव निहते पुन रुत्तमेऽस्मिन्
यक्षैस् स युद्ध निरतो विरतो मनूक्त्या ।
शान्त्या प्रसन्न हृदयात् धनदा दुपेतात्
त्वद् भक्ति मेव सुद्दढा मवृणोन् महात्मा ॥ ॥17-10॥

अन्ते भवत् पुरुष नीत विमान यात:
मात्रा समं ध्रुवपदे मुदितोऽय मास्ते ।
एवं स्वभृत्य जन पालन लोल धीस् त्वं
वातालयाधिप निरुन्धि ममा मयौघान् ॥ ॥17-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

अष्टादश दशकम्

पृथु चरितम्

जातस्य ध्रुवकुल एव तुङ्ग कीर्ते:
अङ्गस्य व्यजनि सुतस् स वेन नामा ।
तद्दोष व्यथित मतिस् स राजवर्य:
त्वत्पादे निहितमना वनं गतोऽभूत् ॥ ॥18-1॥

पापोऽपि क्षितितल पालनाय वेन:
पौराद्यै रुपनिहित: कठोर वीर्य: ।

सर्वेभ्यो निजबल मेव सम्प्रशंसन्
भूचक्रे तव यजना न्ययं न्यरौत्सीत् ॥ ॥18-2॥

सम्प्राप्ते हित कथनाय ताप सौघे
मत्तोऽन्यो भुवन पतिर् न कश्चनेति ।
त्वन् निन्दा वचन परो मुनीश्वरैस् तैः
शापाग्नौ शलभ दशा मनायि वेनः ॥ ॥18-3॥

तन्नाशात् खलजन भीरुकैर् मुनीन्द्रैः
तन्मात्रा चिर परिरक्षिते तदङ्गे ।
त्यक्ताघे परिमथिता दथोरु दण्डात्
दोर्दण्डे परिमथिते त्वमाविरासीः ॥ ॥18-4॥

विख्यातः पृथु रिति ताप सोपदिष्टैः
सूताद्यैः परिणुत भावि भूरि वीर्यः ।
वेनार्त्या कबलित सम्पदं धरित्रीम्
आक्रान्तां निज धनुषा समा मकार्षीः ॥ ॥18-5॥

भूयस्तां निजकुल मुख्य वत्स युक्त्यैः
देवाद्यैस् समुचित चारु भाजनेषु ।
अन्नादी न्यभिलषितानि यानि तानि
स्वच्छन्दं सुरभि तनू मदूदुहस् त्वम् ॥ ॥18-6॥

आत्मानं यजति मखैस् त्वयि त्रिधामन्
आरब्धे शततम वाजिमेध यागे ।
स्पर्धालुश् शत मख एत्य नीचवेषः
हृत्वाऽश्वं तव तनयात् पराजितोऽभूत् ॥ ॥18-7॥

देवेन्द्रं मुहुरिति वाजिनं हरन्तं
वह्नौ तं मुनिवर मण्डले जुहूषौ ।
रुन्धाने कमल भवे क्रतोस् समाप्तौ
साक्षात्त्वं मधुरिपु मैक्षथास् स्वयं स्वम् ॥ ॥18-8॥

तद् दत्तं वर मुपलभ्य भक्ति मेकां
गङ्गान्ते विहित पदः कदापि देव ।
सत्रस्थं मुनि निवहं हितानि शंसन्
ऐक्षिष्ठास् सनक मुखान् मुनीन् पुरस्तात् ॥ ॥18-9॥

विज्ञानं सनक मुखोदितं दधानः
स्वात्मानं स्वयमगमो वनान्त सेवी ।
तत् तादृक् पृथु वपुरीश सत्वरं मे
रोगौघं प्रशमय वात गेह वासिन् ॥ ॥18-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकोनविंश दशकम्

प्रचेतृणां चरितम्

पृथोस्तु नप्ता पृथु धर्म कर्मठः
प्राचीन बर्हिर् युवतौ शतद्रुतौ ।
प्रचेतसो नाम सुचेतसस् सुतान्
अजीजनत् त्वत् करुणाङ्कुरा निव ॥ ॥19-1॥

पितुस् सिसृक्षा निरतस्य शासनात्
भवत् तपस्या भिरता दशापि ते ।
पयोनिधिं पश्चि ममेत्य तत्तटे
सरोवरं सन् ददृशुर् मनोहरम् ॥ ॥19-2॥

तदा भवत् तीर्थ मिदं समागतः
भवो भवत् सेवक दर्शनादृतः ।
प्रकाश मासाद्य पुरः प्रचेतसाम्
उपादिशत् भक्त तमस् तव स्तवं ॥ ॥19-3॥

स्तवं जपन्तस् तममी जलान्तरे
भवन्तमासे विषतायुतं समाः ।
भवत् सुखा स्वाद रसाद मीष्वियान्
बभूव कालो ध्रुववन् न शीघ्रता ॥ ॥19-4॥

तपोभि रेषा मति मात्र वर्धिभिः
स यज्ञ हिंसा निरतोऽपि पावितः ।
पिताऽपि तेषां गृहयात नारद
प्रदर्शितात्मा भवदात्मतां ययौ ॥ ॥19-5॥

कृपा बलेनैव पुरः प्रचेतसां
प्रकाश मागाः पतगेन्द्र वाहनः ।
विराजि चक्रादि वरायु धांशुभिः
भुजाभि रष्टाभि रुदञ्चित द्युतिः ॥ ॥19-6॥

प्रचेतसां ताव दयाचता मपि
त्वमेव कारुण्य भराद् वरा नदाः ।
भवद् विचिन्ताऽपि शिवाय देहिनां
भवत् वसौ रुद्रनुतिश्च कामदा ॥ ॥19-7॥

अवाप्य कान्तां तनयां महीरुहां
तया रमध्वं दश लक्ष वत्सरीम् ।
सुतोऽस्तु दक्षो ननु तत् क्षणाच्च मां
प्रयास्य थेति न्यगदो मुदैव तान् ॥ ॥19-8॥

ततश्च ते भूतल रोधिनस् तरून्
क्रुधा दहन्तो द्रुहिणेन वारिता: ।
द्रुमैश्च दत्तां तनया मवाप्य तां
त्वदुक्त कालं सुखिनोऽभिरेमिरे ॥ ॥19-9॥

अवाप्य दक्षं च सुतं कृताध्वरा:
प्रचेतसो नारद लब्धया धिया ।
अवापु रानन्द पदं तथा विध:
त्वमीश वातालय नाथ पाहि माम् ॥ ॥19-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

विंश दशकम्

ऋषभ योगीश्वर चरितम्

प्रियव्रतस्य प्रिय पुत्र भूतात् आग्नीध्र राजा दुदितो हि नाभि: ।
त्वां दृष्टवा निष्ट दमिष्टि मध्ये तवैव तुष्ट्यै कृत यज्ञ कर्मा ॥ ॥20-1॥

अभिष्टुतस् तत्र मुनीश्वरैस् त्वं राज्ञस् स्वतुल्यं सुत मर्थ्यमान: ।
स्वयं जनिष्येऽह मिति ब्रुवाण: तिरोदधा बर्हिषि विश्वमूर्ते ॥ ॥20-2॥

नाभि प्रियायाम् अथ मेरु देव्यां त्व मंशतोऽभूर् ऋषभाभिधानः ।
अलोक सामान्य गुण प्रभाव प्रभावि ताशेष जन प्रमोदः ॥ ॥20-3॥

त्वयि त्रिलोकी भृति राज्यभारं निधाय नाभिस् सह मेरु देव्या ।
तपोवनं प्राप्य भवन् निषेवी गतः किलानन्द पदं पदं ते ॥ ॥20-4॥

इन्द्रस् त्वदुत्कर्ष कृता दमर्षात् ववर्ष नास्मिन् नजनाभवर्षे ।
यदा तदात्वं निजयोग शक्त्या स्ववर्ष मेनद् व्यदधास् सुवर्षम् ॥ ॥20-5॥

जितेन्द्र दत्तां कमनीं जयन्तीम् अथोद्वहन् नात्म रताशयोऽपि ।
अजीजनस् तत्र शतं तनूजान् एषां क्षितीशो भरतोऽग्र जन्मा ॥ ॥20-6॥

नवाभवन् योगिवरा नवान्येतु अपालयन् भारत वर्ष खण्डान् ।
सैका त्वशीतिस् तव शेष पुत्राः तपो बलात् भूसुर भूयमीयुः ॥ ॥20-7॥

उक्त्वा सुतेभ्योऽथ मुनीन्द्र मध्ये विरक्ति भक्त्यन्वित मुक्ति मार्गम् ।
स्वयं गतः पारमहंस्य वृत्तिम् अधा जडोन्मत्त पिशाच चर्याम् ॥ ॥20-8॥

परात्म भूतोऽपि परोपदेशं कुर्वन् भवान् सर्व निरस्यमानः ।
विकार हीनो विचचार कृत्स्नां मही महीनात्म रसाभि लीनः ॥ ॥20-9॥

शयुव्रतं गो मृग काक चर्यां चिरं चरन् नाप्य परं स्वरूपं ।
दवा हृताङ्गः कुटकाचले त्वं तापान् ममापा कुरु वातनाथ ॥ ॥20-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकविंश दशकम्

नव वर्षाणि, सप्त द्वीपादयः च

मध्योद्भवे भुव इलावृत नाम्नि वर्षे
गौरी प्रधान वनिता जनमात्र भाजि ।
शर्वेण मन्त्र नुतिभिस् समुपास्य मानं
सङ्कर्षणात्मक मधीश्वर संश्रये त्वाम् ॥ ॥21-1॥

भद्राश्व नामक इलावृत पूर्व वर्षे
भद्रश्रवोभिर् ऋषिभिः परिणूयमानम् ।
कल्पान्त गूढ निगमोद्धरण प्रवीणं
ध्यायामि देव हयशीर्ष तनुं भवन्तम् ॥ ॥21-2॥

ध्यायामि दक्षिण गते हरिवर्ष वर्षे
प्रह्लाद मुख्य पुरुषैः परिषेव्यमाणम् ।
उत्तुङ्ग शान्त धवला कृति मेकशुद्ध
ज्ञान प्रदं नरहरिं भगवन् भवन्तम् ॥ ॥21-3॥

वर्षे प्रतीचि ललितात्मनि केतुमाले
लीला विशेष ललित स्मित शोभनाङ्गम् ।
लक्ष्म्या प्रजापति सुतैश्च निषेव्यमाणं
तस्याः प्रियाय धृतकाम तनुं भजे त्वाम् ॥ ॥21-4॥

रम्ये ह्युदीचि खलु रम्यक नाम्नि वर्षे
तद् वर्ष नाथ मनुवर्य सपर्यमाणम् ।
भक्तैक वत्सल ममत्सर हृत्सु भान्तं
मत्स्याकृतिं भुवन नाथ भजे भवन्तम् ॥ ॥21-5॥

वर्षं हिरण्मय समाह्वय मौत्तराहम्
आसीन मद्रि धृति कर्मठ कामठाङ्गम् ।
संसेवते पितृगण प्रवरोऽर्यमा यं
तं त्वां भजामि भगवन् परचिन्मयात्मन् ॥ ॥21-6॥

किञ्चोत्तरेषु कुरुषु प्रियया धरण्या
संसेवितो महित मन्त्र नुति प्रभेदैः ।
दंष्ट्राग्र घृष्ट घन पृष्ठ गरिष्ठ वर्ष्मा
त्वं पाहि बिज्ञनुत यज्ञ वराह मूर्ते ॥ ॥21-7॥

याम्यां दिशं भजति किंपुरुषाख्य वर्षे
संसेवितो हनुमता दृढ भक्ति भाजा ।
सीताभिराम परमाद्भुत रूपशाली
रामात्मकः परिलसन् परिपाहि विष्णो ॥ ॥21-8॥

श्रीनारदेन सह भारत खण्ड मुख्यैः
त्वं साङ्ख्य योग नुतिभिस् समुपास्यमानः ।
आकल्प काल मिह साधु जनाभिरक्षी
नारायणो नरसखः परिपाहि भूमन् ॥ ॥21-9॥

प्लाक्षेऽर्क रूप मयि शाल्मल इन्दुरूपं
द्वीपे भजन्ति कुश नामनि वह्नि रूपम् ।
क्रौञ्चेऽम्बु रूप मथ वायु मयञ्च शाके
त्वां ब्रह्मरूप मपि पुष्कर नाम्नि लोकाः ॥ ॥21-10॥

सर्वैर् ध्रुवादिभि रुडु प्रकरैर् ग्रहैश्च
पुच्छादि केष्व वयवेष् वभि कल्प्यमानैः ।
त्वं शिंशुमार वपुषा महता मुपास्यः
सन्ध्यासु रुन्धि नरकं मम सिन्धु शायिन् ॥ ॥21-11॥

पाताल मूल भुवि शेष तनुं भवन्तं
लोलैक कुण्डल विराजि सहस्र शीर्षम् ।
नीलाम्बरं धृत हलं भुजगाङ्ग नाभि:
जुष्टं भजे हर गदान् गुरुगेहनाथ ॥ ॥21-12॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

द्वाविंश दशकम्
अजामिल उपाख्यानम्

अजामिलो नाम महीसुर: पुरा
चरन् विभो धर्म पथान् गृहाश्रमी ।
गुरोर् गिरा कानन मेत्य दृष्टवान्
सुधृष्ट शीलां कुलटां मदाकुलाम् ॥ ॥22-1॥

स्वत: प्रशान्तोऽपि तदा हृताशय:
स्वधर्म मुत्सृज्य तया समारमन् ।
अधर्मकारी दशमी भवन् पुन:
दधौ भवन्नाम युते सुते रतिम् ॥ ॥22-2॥

स मृत्युकाले यमराज किङ्करान्
भयङ्करां स्त्रीन् अभिलक्षयन् भिया ।
पुरा मनाक् त्वत् स्मृति वासना बलात्
जुहाव नारायण नामकं सुतम् ॥ ॥22-3॥

दुराशयस् यापि तदात्य निर्गत:
त्वदीय नामाक्षर मात्र वैभवात् ।
पुरोऽभिपेतुर् भवदीय पार्षदा:
चतुर्भुजा: पीतपटा मनोरमा: ॥ ॥22-4॥

अमुं च संपाश्य विकर्षतो भटान्
विमुञ्चतेत्या रुरुधुर् बला दमी ।
निवारितास्ते च भवज्जनैस् तदा
तदीय पापं निखिलं न्यवेदयन् ॥ ॥22-5॥

भवन्तु पापानि कथं तु निष्कृते
कृतेऽपि भो दण्डन मस्ति पण्डिता: ।
स निष्कृति: किं विदिता भवादृशाम्
इति प्रभो त्वत् पुरुषा बभाषिरे ॥ ॥22-6॥

श्रुति स्मृतिभ्यां विहिता व्रतादय:
पुनन्ति पापं न लुनन्ति वासनाम् ।
अनन्त सेवा तु निकृन्तति द्वयीम्
इति प्रभो त्वत् पुरुषा बभाषिरे ॥ ॥22-7॥

अनेन भो जन्म सहस्र कोटिभि:
कृतेषु पापेष्वपि निष्कृति: कृता ।
यदग्रहीन् नाम भयाकुलो हरे:
इति प्रभो त्वत् पुरुषा बभाषिरे ॥ ॥22-8॥

नृणा मबुद्ध्यापि मुकुन्द कीर्तनं
दहत्य घौघान् महिमास्य तादृश: ।
यथाग्नि रेधांसि यथौषधं गदान्
इति प्रभो त्वत् पुरुषा बभाषिरे ॥ ॥22-9॥

इतीरितैर् याम्य भटै रपासृते
भवद् भटानां च गणे तिरोहिते ।
भवत् स्मृतिं कंचन काल माचरन्
भवत्पदं प्रापि भवत्भटै रसौ ॥ ॥22-10॥

स्वकिङ्क रावेदन शङ्कितो यमः
त्वदंघ्रि भक्तेषु न गम्यता मिति ।
स्वकीय भृत्यान् नशिशिक्ष दुच्चकैः
स देव वातालय नाथ पाहि माम् ॥ ॥22-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

त्रयोविंश दशकम्

चित्रकेतु चरितम्

प्राचेतसस् तु भगवन् नपरो हि दक्षः
त्वत् सेवनं व्यधित सर्ग विवृद्धि कामः ।
आविर्बभूविथ तदा लसदष्ट बाहुः
तस्मै वरं ददिथ तां च वधू मसिक्नीम् ॥ ॥23-1॥

तस्यात्मजास् त्वयुत मीश पुनस् सहस्रं
श्रीनारदस्य वचसा तव मार्ग मापुः ।
नैकत्र वास मृषये स मुमोच शापं
भक्तोत्तमस् तु ऋषि रनुग्रह मेव मेने ॥ ॥23-2॥

षष्ट्या ततो दुहितृभिस् सृजत: कुलौघान्
दौहित्र सूनु रथ तस्य स विश्वरूप: ।
त्वत् स्तोत्र वर्मित मजापय दिन्द्रमाजौ
देव त्वदीय महिमा खलु सर्वजैत्र: ॥ ॥23-3॥

प्राक् शूरसेन विषये किल चित्रकेतु:
पुत्राग्रही नृपति रङ्गिरस: प्रभावात् ।
लब्ध्वैक पुत्र मथ तत्र हते सपत्नी
सङ्घै रमुह्य दवशस् तव माययासौ ॥ ॥23-4॥

तं नारदस्तु सम मङ्गिरसा दयालु:
सम्प्राप्य ताव दुप दर्श्य सुतस्य जीवम् ।
कस्यास्मि पुत्र इति तस्य गिरा विमोहं
त्यक्त्वा त्वदर्चन विधौ नृपतिं न्ययुङ्क्त ॥ ॥23-5॥

स्तोत्रं च मन्त्रमपि नारदतोऽथ लब्ध्वा
तोषाय शेष वपुषो ननु ते तपस्यन् ।
विद्याध राधिपतितां स हि सप्त रात्रे
लब्ध्वाप्य कुण्ठ मतिरन्व भजत् भवन्तम् ॥ ॥23-6॥

तस्मै मृणाल धवलेन सहस्र शीर्ष्णा
रूपेण बद्ध नुति सिद्धगणा वृतेन ।
प्रादुर्भवन् नचिरतो नुतिभि: प्रसन्न:
दत्वाऽऽत्म तत्त्व मनुगृह्य तिरोदधाथ ॥ ॥23-7॥

त्वत् भक्तमौलि रथ सोऽपि च लक्षलक्षं
वर्षाणि हर्षुलमना भुवनेषु कामम् ।
सङ्गापयन् गुणगणं तव सुन्दरीभि:
सङ्गातिरेक रहितो ललितं चचार ॥ ॥23-8॥

अत्यन्त सङ्ग विलयाय भवत् प्रणुन्नः
नूनं स रूप्य गिरिमाप्य महत् समाजे ।
निश्शङ्क मङ्क कृत वल्लभ मङ्गजारिं
तं शङ्करं परिहसन् नुमयाभिशेपे ॥ ॥23-9॥

निस्सम्भ्रमस् त्वय मयाचित शाप मोक्षः
वृत्रासुरत्व मुपगम्य सुरेन्द्र योधी ।
भक्त्यात्म तत्त्व कथनैस् समरे विचित्रं
शत्रोरपि भ्रम मपास्य गतः पदं ते ॥ ॥23-10॥

त्वत् सेवनेन दिति रिन्द्र वधोद्यताऽपि
तान् प्रत्युतेन्द्र सुहृदो मरुतोऽभिलेभे ।
दुष्टाशयेऽपि शुभदैव भवन् निषेवा
तत् तादृशस् त्वमव मां पवनालयेश ॥ ॥23-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

चतुर्विंश दशकम्

प्रह्लाद चरितं

हिरण्याक्षे पोत्रि प्रवर वपुषा देव भवता
हते शोक क्रोध ग्लपित धृति रेतस्य सहजः ।
हिरण्य प्रारम्भः कशिपु रमराराति सदसि
प्रतिज्ञा मातेने तव किल वधार्थं मधुरिपो ॥ ॥24-1॥

विधातारं घोरं स खलु तपसित्वा नचिरत:
पुरस् साक्षात् कुर्वन् सुर नर मृगाद्यै रनिधनम् ।
वरं लब्ध्वा दृप्तो जगदिह भवन् नायक मिदं
परिक्षुन्दन् इन्द्रा दहरत दिवं त्वामगणयन् ॥ ॥24-2॥

निहन्तुं त्वां भूय: तव पद मवाप्तस्य च रिपो:
बहिर् दृष्टे रन्तर् दधिथ हृदये सूक्ष्म वपुषा ।
नदन् उच्चैस् तत्रा प्यखिल भुवनान्ते च मृगयन्
भिया यातं मत्वा स खलु जितकाशी निववृते ॥ ॥24-3॥

ततोऽस्य प्रह्लाद: समजनि सुतो गर्भ वसतौ
मुनेर् वीणा पाणेर् अधिगत भवत्भक्ति महिमा ।
स वै जात्या दैत्य: शिशुरपि समेत्य त्वयि रतिं
गतस् त्वत् भक्तानाम् वरद पर मोदाहरणताम् ॥ ॥24-4॥

सुरारीणां हास्यं तव चरण दास्यं निज सुते
स दृष्ट्वा दुष्टात्मा गुरुभि रशिशिक्षच् चिरममुम् ।
गुरु प्रोक्तं चासौ इद मिद मभद्राय दृढ मिति
अपाकुर्वन् सर्वं तव चरण भक्त्यैव ववृधे ॥ ॥24-5॥

अधीतेषु श्रेष्ठं किमिति परिपृष्टेऽथ तनये
भवत् भक्तिं वर्याम् अभिगदति पर्याकुल धृति: ।
गुरुभ्यो रोषित्वा सहज मतिरस्ये त्यभिविदन्
वधो पायान् अस्मिन् व्यतनुत भवत् पाद शरणे ॥ ॥24-6॥

स शूलै राविद्ध: सुबहु मथितो दिग्गज गणै:
महा सर्पैर् दष्टो ऽप्यनशन गराहार विधुत: ।
गिरीन्द्रा वक्षिप्तोऽपि अहह! परमात्मन् अयि विभो
त्वयि न्यस्तात्मत्वात् किमपि न निपीडा मभजत ॥ ॥24-7॥

ततश् शङ्काविष्टः स पुन रतिदुष्टोऽस्य जनकः
गुरूक्त्या तद्गेहे किल वरुण पाशैस् तमरुणत् ।
गुरोश्चा सान्निध्ये स पुन रनुगान् दैत्य तनयान्
भवत् भक्तेस् तत्त्वं परम मपि विज्ञान मशिषत् ॥ ॥24-8॥

पिता शृण्वन् बाल प्रकर मखिलं त्वत् स्तुतिपरं
रुषान्धः प्राहैनं कुल हतक कस्ते बलमिति ।
बलं मे वैकुण्ठस् तव च जगताञ् चापि स बलं
स एव त्रैलोक्यं सकल मिति धीरोऽय मगदीत् ॥ ॥24-9॥

अरे क्वासौ क्वासौ सकल जगदात्मा हरि रिति
प्रभिन्ते स्म स्तंभं चलित करवालो दिति सुतः ।
अतः पश्चात् विष्णो न हि वदितु मीशोऽस्मि सहसा
कृपात्मन् विश्वात्मन् पवनपुर वासिन् मृडय माम् ॥ ॥24-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चविंश दशकम्

नरसिंह अवतारम्

स्तंभे घट्टयतो हिरण्यकशिपोः कर्णौ समाचूर्णयन्
आघूर्णज् जगदण्ड कुण्ड कुहरो घोरस् तवाभूद्रवः ।
श्रुत्वा यं किल दैत्य राज हृदये पूर्वं कदाप्यश्रुतं
कम्पः कश्चन संपपात चलितोऽप्यम्भोज भूर् विष्टरात् ॥25-1॥

दैत्ये दिक्षु विसृष्ट चक्षुषि महा संरम्भिणि स्तम्भत:
सम्भूतं न मृगात्मकं न मनुजाकारं वपुस्ते विभो ।
किं किं भीषण मेत तद्भुत मिति व्युद्भ्रान्त चित्तेऽसुरे
विस्फूर्जत् धवलोग्र रोम विकसत् वर्ष्मा समा जृम्भथा: ॥॥25-2॥

तप्त स्वर्ण सवर्ण घूर्ण दति रूक्षाक्षं सटाकेसर
प्रोत्कम्प प्रनि कुम्बि तांबर महो जीयात् तवेदं वपु: ।
व्यात्त व्याप्त महादरी सख मुखं खड्गोग्र वल्गन् महा
जिह्वा निर्गम दृश्यमान सुमहा दंष्ट्रा युगोड्डा मरम् ॥ ॥25-3॥

उत्सर्पत् वलिभङ्ग भीषण हनुम् ह्रस्व स्थवीयस् तर
ग्रीवं पीवर दोश् शतोद्गत नख क्रूरांशु दूरोल्बणम् ।
व्योमोल्लङ्घि घना घनोपम घन प्रध्वान निर्धावित
स्पर्धालु प्रकरं नमामि भवत: तन् नारसिंहं वपु: ॥ ॥25-4॥

नूनं विष्णु रयं निहन्म्यमु मिति भ्राम्यत् गदा भीषणं
दैत्येन्द्रं समुपाद्रवन्त मधृथा: दोर्भ्यां पृथुभ्या ममुम् ।
वीरो निर्गलितोऽथ खड्ग फलकौ गृह्णन् विचित्र श्रमान्
व्यावृण्वन् पुन रापपात भुवन ग्रासोद्यतं त्वा महो ॥ ॥25-5॥

भ्राम्यन्तं दितिजा धमं पुनरपि प्रोद्गृह्य दोर्भ्यां जवात्
द्वारेऽथोरु युगे निपात्य नखरान् व्युत्खाय वक्षो भुवि ।
निर्भिन्दन् अधिगर्भ निर्भर गलद् रक्ताम्बु बद्धोत्सवं
पायं पाय मुदैरयो बहु जगत् संहारि सिंहारवान् ॥ ॥25-6॥

त्यक्त्वा तं हत माशु रक्त लहरी सिक्तोन्नमत् वर्ष्मणि
प्रत्युत्पत्य समस्त दैत्य पटलीं चाखाद्यमाने त्वयि ।
भ्राम्यद् भूमि विकम्पि ताम्बुधि कुलं व्यालोल शैलोत्करं
प्रोत्सर्पत् खचरम् चराचर महो दु:स्थाम वस्थां दधौ ॥ ॥25-7॥

तावन्मांस वपा कराल वपुषं घोरान्त्र मालाधरं
त्वां मध्ये सभ मिद्ध रोष मुषितं दुर्वार गुर्वा रवम् ।
अभ्येतुं न शशाक कोपि भुवने दूरे स्थिता भीरव:
सर्वे शर्व विरिञ्च वासव मुखा: प्रत्येक मस्तोषत ॥ ॥25-8॥

भूयोऽप्य क्षत रोष धाम्नि भवति ब्रह्माज्ञया बालके
प्रह्लादे पदयोर् नमत्य पभये कारुण्य भाराकुल: ।
शान्तस् त्वं करमस्य मूर्ध्नि समधा: स्तोत्रै रथोद्गायत:
तस्या कामधियोऽपि तेनिथ वरं लोकाय चानुग्रहम् ॥ ॥25-9॥

एवं नाटित रौद्र चेष्टित विभो श्रीतापनी याभिध
श्रुत्यन्त स्फुट गीत सर्व महिमन् अत्यन्त शुद्धा कृते ।
तत्तादृक् निखिलोत्तरं पुन रहो कस्त्वां परो लङ्घयेत्
प्रह्लाद प्रिय हे मरुत्पुरपते सर्वामयात् पाहि माम् ॥ ॥25-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

षड्विंश दशकम्
गजेन्द्र मोक्षम्

इन्द्रद्युम्न: पाण्ड्य खण्डाधिराज: त्वद् भक्तात्मा चन्दनाद्रौ कदाचित् ।
त्वत् सेवायां मग्नधी रालुलोके नैवागस्त्यं प्राप्त मातिथ्य कामम् ॥॥26-1॥

कुम्भोद्भूतिस् संभृत क्रोधभार: स्तब्धात्मा त्वं हस्तिभूयं भजेति ।
शप्त्वाऽथैनं प्रत्यगात् सोऽपि लेभे हस्तीन्द्रत्वं त्वत्स्मृति व्यक्तिधन्यम्॥॥26-2॥

दुग्धाम्भोधेर् मध्य भाजि त्रिकूटे क्रीडञ्छैले यूथपोऽयं वशाभि: ।
सर्वान् जन्तू नत्यवर्तिष्ट शक्त्या त्वत् भक्तानां कुत्र नोत्कर्ष लाभ:॥॥26-3॥

स्वेन स्थेम्ना दिव्य देशत्व शक्त्या सोऽयं खेदा नप्रजानन् कदाचित् ।
शैल प्रान्ते घर्म तान्तस् सरस्यां यूथैस् सार्धं त्वत् प्रणुन्नोऽभिरेमे ॥॥26-4॥

हूहूस् तावत् देवल स्यापि शापात् ग्राही भूतस् तज्जले वर्तमान: ।
जग्राहैनं हस्तिनं पाददेशे शान्त्यर्थं हि श्रान्तिदोऽसि स्वकानाम् ॥॥26-5॥

त्वत् सेवाया वैभवात् दुर्निरोधं युध्यन्तं तं वत्सराणां सहस्रम् ।
प्राप्ते काले त्वत्पदैकाग्र्य सिध्यै नक्राक्रान्तं हस्तिवर्यं व्यधास्त्वम्॥26-6॥

आर्ति व्यक्त प्राक्तनज्ञान भक्ति: शुण्डोत् क्षिप्तै: पुण्डरीकैस् समर्चन् ।
पूर्वाभ्यस्तं निर्विशेषात्म निष्ठं स्तोत्रं श्रेष्ठं सोऽन्वगादीत् परात्मन् ॥॥26-7॥

श्रुत्वा स्तोत्रं निर्गुणस्थं समस्तं ब्रह्मेशाद्यैर् नाहमित्य प्रयाते ।
सर्वात्मा त्वं भूरि कारुण्य वेगात् ताक्ष्या रूढ: प्रेक्षितोऽभू: पुरस्तात्॥॥26-8॥

हस्तीन्द्रं तं हस्त पद्मेन धृत्वा चक्रेण त्वं नक्रवर्यं व्यदारी: ।
गन्धर्वेऽस्मिन् मुक्तशापे स हस्ती त्वत्सारूप्यं प्राप्य देदीप्यते स्म ॥॥26-9॥

एतत् वृत्तं त्वां च मां च प्रगे यो गायेत् सोऽयं भूयसे श्रेयसे स्यात् ।
इत्युक्त्वैनं तेन सार्धं गतस् त्वं धिष्ण्यं विष्णो पाहि वातालयेश ॥॥26-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

सप्तविंश दशकम्

क्षीराब्धि मथनं , कूर्मावतारम् च

दुर्वासास् सुर वनिताप्त दिव्य माल्यं
शक्राय स्वय मुपदाय तत्र भूय: ।
नागेन्द्र प्रतिमृदिते शशाप शक्रं
का क्षान्तिस् त्वदितर देवतांश जानाम् ॥ ॥27-1॥

शापेन प्रथित जरेऽथ निर्जरेन्द्रे
देवेष्व प्यसुर जितेषु निष्प्रभेषु ।
शर्वाद्या: कमलज मेत्य सर्व देवा:
निर्वाण प्रभव समं भवन्त मापु: ॥ ॥27-2॥

ब्रह्माद्यैस् स्तुत महिमा चिरं तदानीं
प्रादुष्यन् वरद पुर: परेण धाम्ना ।
हे देवा दितिज कुलैर् विधाय सन्धिं
पीयूषं परिमथ तेति पर्यशास् त्वं ॥ ॥27-3॥

सन्धानं कृतवति दानवैस् सुरौघे
मन्थानं नयति मदेन मन्द राद्रिम् ।
भ्रष्टेऽस्मिन् बदर मिवोद्वहन् खगेन्द्रे
सद्यस् त्वं विनिहितवान् पय: पयोधौ ॥ ॥27-4॥

आधाय द्रुत मथ वासुकिं वरत्रां
पाथोधौ विनिहित सर्वबीज जाले ।
प्रारब्धे मथन विधौ सुरासुरैस् तै:
व्याजात् त्वं भुजग मुखेऽकरोस् सुरारीन् ॥ ॥27-5॥

क्षुब्धाद्रौ क्षुभित जलोदरे तदानीं
दुग्धाब्धौ गुरुतर भारतो निमग्ने ।
देवेषु व्यथित तमेषु तत् प्रियैषी
प्राणैषी: कमठ तनुं कठोर पृष्ठाम् ॥ ॥27-6॥

वज्राति स्थिर तर कर्परेण विष्णो
विस्तारात् परिगत लक्ष योजनेन ।
अम्भोधे: कुहर गतेन वर्ष्मणा त्वं
निर्मग्नं क्षिति धरनाथ मुन्निनेथ ॥ ॥27-7॥

उन्मग्ने झटिति तदा धराधरेन्द्रे
निर्मेथुर् दृढ मिह सम्मदेन सर्वे ।
आविश्य द्वितय गणेऽपि सर्पराजे
वैवश्यं परिशमयन् अवीवृधस् तान् ॥ ॥27-8॥

उद्दाम भ्रमण जवोन् नमत् गिरीन्द्र
न्यस्तैक स्थिरतर हस्त पङ्कजं त्वाम् ।
अभ्रान्ते विधि गिरि शादय: प्रमोदात्
उद्भ्रान्ता नुनुवु रुपात्त पुष्प वर्षा: ॥ ॥27-9॥

दैत्यौघे भुजग मुखा निलेन तप्ते
तेनैव त्रिदश कुलेऽपि किञ्चिदार्ते ।
कारुण्यात् तव किल देव वारिवाहा:
प्रावर्षन् अमर गणान् न दैत्य सङ्घान् ॥ ॥27-10॥

उद्भ्राम्यत् बहु तिमि नक्र चक्रवाले
तत्राब्धौ चिर मथितेऽपि निर्विकारे ।
एकस् त्वं कर युग कृष्ट सर्पराज:
संराजन् पवन पुरेश पाहि रोगात् ॥ ॥27-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

अष्टाविंश दशकम्
लक्ष्मी स्वयंवरम् अमृत प्रादुर्भावम् च

गरलं तरलानलं पुरस्तात् जलधे रुद्विजगाल काल कूटम् ।
अमर स्तुति वादमोद निघ्नो गिरिशस् तन्निपपौ भवत् प्रियार्थम् ॥ ॥28-1॥

विमथत्सु सुरासुरेषु जाता सुरभिस् ताम् ऋषिषु न्यधास् त्रिधामन् ।
हयरत्न मभूदथेभ रत्नं द्युतरुश् चाप्सरसस् सुरेषुतानि ॥ ॥28-2॥

जगदीश भवत् परा तदानीं कमनीया कमला बभूव देवी ।
अमला मवलोक्य यां विलोल: सकलोऽपि स्पृहयाम् बभूव लोक:॥ ॥28-3॥

**लक्ष्मीं क्षीर समुद्र राज तनयां श्रीरंग धामेश्वरीम् ।
दासी भूत समस्त देव वनितां लोकैक दीपांकुराम् ॥
श्रीमन् मंद कटाक्ष लब्ध विभवद्-ब्रह्मेंद्र गंगा धराम् ।
त्वां त्रैलोक्य कुटुंबिनीं सरसिजां वंदे मुकुंद प्रियाम् **

त्वयि दत्तहृदे तदैव देव्यै त्रिदशेन्द्रो मणि-पीठिकां व्यतारीत् ।
सकलोपहृ ताभिषेचनीयै: ऋषयस् तां श्रुतिगीर्भि रभ्यषिञ्चन् ॥ ॥28-4॥

अभिषेक जलानुपाति मुग्ध त्वदपाङ्गै रव भूषिताङ्ग वल्लीम् ।
मणिकुण्डल पीतचेल हार प्रमुखैस् ताम मरा दयोऽन्व भूषन् ॥ ॥28-5॥

वरण स्रज मात्त भृङ्ग नादां दधती सा कुच कुम्भ मन्दयाना ।
पद शिञ्जित मञ्जु नूपुरा त्वां कलित व्रील विलास माससाद ॥ ॥28-6॥

गिरिश द्रुहिणादि सर्व देवान् गुण भाजोऽप्य विमुक्त दोष लेशान् ।
अवमृश्य सदैव सर्व रम्ये निहिता त्वय्यनयाऽपि दिव्यमाला ॥॥28-7॥

उरसा तरसा ममानि थैनां भुवनानां जननी मनन्य भावाम् ।
त्वदुरो विलसत् त्वदीक्षण श्री परिवृष्ट्या परिपुष्ट मास विश्वम् ॥॥28-8॥

अति मोहन विभ्रमा तदानीं मदयन्ती खलु वारुणी निरागात् ।
तमसः पदवी मदास् त्वमेनाम् अति सम्माननया महासुरेभ्यः ॥॥28-9॥

तरुणाम्बुद सुन्दरस् तदा त्वं ननु धन्वन्तरि रुत्थितोऽम्बुराशेः ।
अमृतं कलशे वहन् कराभ्याम् अखिलार्तिं हर मारुता लयेश ॥॥28-10॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय धन्वंतरये अमृत कलश हस्ताय सर्वामय विनाशनाय त्रैलोक्य नाथाय श्री महाविष्णवे नमः ॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकोनत्रिंश दशकम्

मोहिनि अवतारम्

उद्गच्छतस् तव करात् अमृतं हरत्सु
दैत्येषु ता नशरणान् अनुनीय देवान् ।
सद्यस् तिरोदधिथ देव भवत् प्रभावात्
उद्यत् स्वयूथ्य कलहा दितिजा बभूवुः ॥ ॥29-1॥

श्यामां रुचाऽपि वयसाऽपि तनुं तदानीं
प्राप्तोऽसि तुङ्ग कुच मण्डल भंगुरां त्वम् ।
पीयूष कुम्भ कलहं परिमुच्य सर्वे
तृष्णा कुलाः प्रतिययुस् त्वदुरोज कुम्भे ॥ ॥29-2॥

का त्वं मृगाक्षि विभजस्व सुधा मिमा मिति
आरूढ राग विवशान् अभियाच तोऽमून् ।
विश्वस्यते मयि कथं कुलटाऽस्मि दैत्याः
इत्यालपन् नपि सुविश्वसिता नतानीः ॥ ॥29-3॥

मोदात् सुधा कलश मेषु ददत्सु सा त्वं
दुश्चेष्टितं मम सहध्व मिति ब्रुवाणा ।
पङ्क्ति प्रभेद विनिवेशित देव दैत्या
लीला विलास गतिभिस् समदास् सुधां ताम् ॥ ॥29-4॥

अस्मास्वियं प्रणयिणी त्यसुरेषु तेषु
जोषं स्थितेष्वथ समाप्य सुधां सुरेषु ।
त्वं भक्त लोक वशगो निज रूप मेत्य
स्वर्भानु मर्ध परिपीत सुधं व्यलावीः ॥ ॥29-5॥

त्वत्तस् सुधा हरण योग्य फलं परेषु
दत्वा गते त्वयि सुरैः खलु ते व्यगृह्णन् ।
घोरेऽथ मूर्छति रणे बलिदैत्य माया
व्यामोहिते सुरगणे त्वमिहा विरासीः ॥ ॥29-6॥

त्वं कालनेमि मथ मालि मुखाञ्जघन्थ
शक्रो जघान बलि जम्भ वलान् सपाकान् ।
शुष्कार्द्र दुष्कर वधे नमुचौ च लूने
फेनेन नारद गिरा न्यरुणो रणं त्वं ॥ ॥29-7॥

योषा वपुर् दनुज मोहन माहितं ते
श्रुत्वा विलोकन कुतूहलवान् महेशः ।
भूतैस् समं गिरिजया च गतः पदं ते
स्तुत्वाऽब्रवी दभिमतं त्वमथो तिरोधाः ॥ ॥29-8॥

आराम सीमनि च कन्दुक घात लीला
लोलायमान नयनां कमनीं मनोज्ञाम् ।
त्वामेष वीक्ष्य विगलत् वसनां मनोभू
वेगादनङ्ग रिपु रङ्ग समालिलिङ्ग ॥ ॥29-9॥

भूयोऽपि विद्रुतवती मुप धाव्य देवः
वीर्य प्रमोक्ष विकसत् परमार्थ बोधः ।
त्वन् मानितस् तव महत्त्व मुवाच देव्यै
तत्-तादृशस् त्व मव वात निकेतनाथ ॥ ॥29-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

त्रिंश दशकम्
वामन अवतारम्

शक्रेण संयति हतोऽपि बलिर् महात्मा
शुक्रेण जीवित तनुः क्रतु वर्धितोष्मा ।
विक्रान्तिमान् भय निलीन सुरां त्रिलोकीं
चक्रे वशे स तव चक्र मुखा दभीतः ॥ ॥30-1॥

पुत्रार्ति दर्शन वशा ददितिर् विषण्णा
तं काश्यपं निज पतिं शरणं प्रपन्ना ।
त्वत् पूजनं तदुदितं हि पयोव्रताख्यं
सा द्वादशाह मचरत् त्वयि भक्ति पूर्णा ॥ ॥30-2॥

तस्या वधौ त्वयि निलीन मते रमुष्याः
श्यामश् चतुर्भुज वपुस् स्वय माविरासीः ।
नम्रां च तामिह भवत् तनयो भवेयं
गोप्यं मदीक्षण मिति प्रलपन् नयासीः ॥ ॥30-3॥

त्वं काश्यपे तपसि सन्निदधत् तदानीं
प्राप्तोऽसि गर्भ मदितेः प्रणुतो विधात्रा ।
प्रासूत च प्रकट वैष्णव दिव्य रूपं
सा द्वादशी श्रवण पुण्य दिने भवन्तं ॥ ॥30-4॥

पुण्याश्रमं तमभिवर्षति पुष्प वर्षैः
हर्षाकुले सुरकुले कृत तूर्य घोषे ।
बध्वाऽञ्जलिं जय जयेति नुतः पितृभ्यां
त्वं तत्क्षणे पटुतमं वटु रूप माधाः ॥ ॥30-5॥

तावत् प्रजापति मुखै रुपनीय मौञ्जी
दण्डाजिनाक्ष वलया दिभि रर्च्यमानः ।
देदीप्य मान वपुरीश कृताग्नि कार्यः
त्वं प्रास्थिथा बलि गृहं प्रकृताश्वमेधम् ॥ ॥30-6॥

गात्रेण भावि महिमो चित गौरवं प्राक्
व्यावृण्व तेव धरणीं चलयन् नयासीः ।
छत्रं परोष्म तिरणार्थ मिवा दधानः
दण्डं च दानव जनेष्विव सन्नि धातुम् ॥ ॥30-7॥

तां नर्मदोत्तर तटे हय मेध शालाम्
आसेदुषि त्वयि रुचा तव रुद्ध नेत्रै: ।
भास्वान् किमेष दहनो नु सनत्कुमार:
योगी नु कोऽय मिति शुक्र मुखैश् शशङ्के ॥ ॥30-8॥

आनीत माशु भृगुभिर् महसाऽभिभूतै:
त्वां रम्य रूप मसुर: पुलका वृताङ्ग: ।
भक्त्या समेत्य सुकृती परिणिज्य पादौ
तत्तोय मन्व धृत मूर्धनि तीर्थ तीर्थम् ॥ ॥30-9॥

प्रह्लाद वंश जतया क्रतुभिर् द्विजेषु
विश्वासतो नु तदिदं दितिजोऽपि लेभे ।
यत्ते पदाम्बु गिरिशस्य शिरोभि लाल्यं
स त्वं विभो गुरु पुरालय पालयेथा: ॥ ॥30-10॥

एकत्रिंश दशकम्

बलिदर्प हरणम्

प्रीत्या दैत्यस् तव तनुमह: प्रेक्षणात् सर्वथाऽपि
त्वामाराध्यन् नजित रचयन् अञ्जलिं सञ्जगाद ।
मत्त: किं ते समभिलषितं विप्रसूनो वद त्वं
वित्तं भक्तं भवन मवनीं वाऽपि सर्वं प्रदास्ये ॥ ॥31-1॥

तामक्षीणां बलिगिर मुपाकर्ण्य कारुण्य पूर्णोऽपि
अस्योत्सेकं शमयितुमना दैत्य वंशं प्रशंसन् ।
भूमिं पाद त्रय परिमितां प्रार्थयामासिथ त्वं
सर्वं देहीति तु निगदिते कस्य हास्यं न वा स्यात् ॥ ॥31-2॥

विश्वेशं मां त्रिपद मिह किं याचसे बालिशस् त्वं
सर्वां भूमिं वृणु किममुने त्यालपत् त्वां स दृप्यन् ।
यस्माद् दर्पात् त्रिपद परिपूर् त्यक्षमः क्षेपवादान्
बन्धं चा सा वगम दतदर्होऽपि गाढोप शान्त्यै ॥ ॥31-3॥

पाद त्रय्या यदि न मुदितो विष्टपैर् नापि तुष्येत्
इत्युक्तेऽस्मिन् वरद भवते दातु कामेऽथ तोयम् ।
दैत्याचार्यस् तव खलु परीक्षार्थिनः प्रेरणात्तं
मा मा देयं हरि रयमिति व्यक्तमे वाबभाषे ॥ ॥31-4॥

याचत् येवं यदि स भगवान् पूर्णकामोऽस्मि सोऽहं
दास्याम् एव स्थिरमिति वदन् काव्य शप्तोऽपि दैत्यः ।
विन्ध्यावल्या निज दयितया दत्त पाद्याय तुभ्यं
चित्रं चित्रं सकलमपि स प्रार्पयत् तोय पूर्वम् ॥ ॥31-5॥

निस्सन्देहं दितिकुल पतौ त्वय्यशेषार्पणं तत्
व्यातन्वाने मुमुचुर् ऋषयस् सामराः पुष्पवर्षम् ।
दिव्यं रूपं तव च तदिदं पश्यतां विश्वभाजाम्
उच्चैरुच्चै रवृध दवधी कृत्य विश्वाण्ड भाण्डम् ॥ ॥31-6॥

त्वत् पादाग्रं निजपद गतं पुण्डरी कोद्भवोऽसौ
कुण्डीतोयै रसिच दपुनाद् यज्जलं विश्वलोकान् ।
हर्षोत्कर्षात् सुबहु ननृते खेचरै रुत्सवेऽस्मिन्
भेरीं निघ्नन् भुवन मचरज् जाम्बवान् भक्तिशाली ॥ ॥31-7॥

तावत् दैत्यास् त्वनुमति मृते भर्तु रारब्ध युद्धा
देवोपेतैर् भव दनुचरैस् सङ्गता भङ्गमापन् ।
कालात्माऽयं वसति पुरतो यद्वशात् प्राग्जितास् स्मः
किं वो युद्धै रिति बलिगिरा तेऽथ पाताल मापुः ॥ ॥31-8॥

पाशैर् बद्धं पतग पतिना दैत्य मुच्चै रवादी:
तार्त्तीयीकं दिश मम पदं किं न विश्वेश्वरोऽसि ।
पादं मूर्ध्नि प्रणय भगवन् इत्य कम्पं वदन्तं
प्रह्लादस् तं स्वय मुपगतो मानयन् अस्तवीत् त्वाम् ॥ ॥31-9॥

दर्पोच्छित्त्यै विहित मखिलं दैत्य सिद्धोऽसि पुण्यै:
लोकस् तेऽस्तु त्रिदिव विजयी वासव त्वं च पश्चात् ।
मत्सायुज्यं भज च पुनरि त्यन्व गृह्णा बलिं तं
विप्रैस् सन्तानित मखवर: पाहि वातालयेश ॥ ॥31-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

द्वात्रिंश दशकम्

मत्स्य अवतारम्

पुरा हयग्रीव महासुरेण षष्ठान्तरान्तोद्य दकाण्ड कल्पे ।
निद्रोन् मुख ब्रह्ममुखात् हृतेषु वेदेष्वधित्स: किल मत्स्यरूपम् ॥ ॥32-1॥

सत्यव्रतस्य द्रमिलाधि भर्तु: नदी जले तर्पयतस् तदानीम् ।
कराञ्जलौ सञ्ज्वलि ताकृतिस् त्वं अदृश्यथा: कश्चन बाल मीन: ॥ ॥32-2॥

क्षिप्तं जले त्वां चकितं विलोक्य निन्येऽम्बु पात्रेण मुनिस् स्वगेहम् ।
स्वल्पै रहोभि: कलशीं च कूपं वापीं सरश् चानशिषे विभो त्वम् ॥ ॥32-3॥

योग प्रभावात् भव दाज्ञ यैव नीतस् ततस् त्वम् मुनिना पयोधिम् ।
पृष्टोऽमुना कल्प दिदृक्षु मेनं सप्ताह मास्वेति वदन्नयासीः ॥ ॥32-4॥

प्राप्ते त्वदुक्तेऽहनि वारि धारा परिप्लुते भूमितले मुनीन्द्रः ।
सप्तर्षिभिस् सार्ध मपार वारिणि उद्घूर्णमानश् शरणं ययौ त्वाम् ॥॥32-5॥

धरां त्व दादेश करी मवाप्तां नौ रूपिणी मारु रुहुस् तदा ते
तत्कम्प कम्प्रेषु च तेषु भूयः त्व मम्बुधे राविरभूर् महीयान् ॥॥32-6॥

झषाकृतिं योजन लक्ष दीर्घां दधान मुच्चैस्तर तेजसं त्वाम् ।
निरीक्ष्य तुष्टा मुनयस् त्व दुक्त्या त्वत्तुङ्ग शृङ्गे तरणिं बबन्धुः ॥॥32-7॥

आकृष्ट नौको मुनि मण्डलाय प्रदर्शयन् विश्व जगत् विभागान् ।
संस्तूयमानो नृवरेण तेन ज्ञानं परं चोपदिशन् नचारीः ॥ ॥32-8॥

कल्पा वधौ सप्त मुनीन् पुरोवत् प्रस्थाप्य सत्यव्रत भूमिपं तम् ।
वैवस्वताख्यं मनु मादधानः क्रोधाद् हयग्रीव मभि द्रुतोऽभूः ॥॥32-9॥

स्व तुङ्ग शृङ्ग क्षत वक्षसं तं निपात्य दैत्यं निगमान् गृहीत्वा ।
विरिञ्चये प्रीत हृदे ददानः प्रभञ्ज नागार पते प्रपायाः ॥ ॥32-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

त्रयत्रिंश दशकम्

अम्बरीष चरितम्

वैवस्व ताख्य मनु पुत्र नभाग जात
नाभाग नामक नरेन्द्र सुतोऽम्बरीषः ।
सप्तार्णवा वृत मही दयितोऽपि रेमे
त्वत्सङ्गिषु त्वयि च मग्न मनास् सदैव ॥ ॥33-1॥

त्वत् प्रीतये सकल मेव वितन्वतोऽस्य
भक्त्यैव देव नचिरा दभृथाः प्रसादम् ।
येनास्य याचन मृतेऽप्यभि रक्षणार्थं
चक्रं भवान् प्रविततार सहस्र धारम् ॥ ॥33-2॥

स द्वादशी व्रत मथो भव दर्चनार्थं
वर्षं दधौ मधुवने यमुनोप कण्ठे ।
पत्न्या समं सुमनसा महतीं वितन्वन्
पूजां द्विजेषु विसृजन् पशु षष्टि कोटिम् ॥ ॥33-3॥

तत्राथ पारण दिने भव दर्चनान्ते
दुर्वाससाऽस्य मुनिना भवनं प्रपेदे ।
भोक्तुं वृतश्च स नृपेण परार्तिशीलः
मन्दं जगाम यमुनां नियमान् विधास्यन् ॥ ॥33-4॥

राज्ञाऽथ पारण मुहूर्त समाप्ति खेदात्
वारैव पारण मकारि भवत् परेण ।
प्राप्तो मुनिस् तदथ दिव्य दृशा विजानन्
क्षिप्यन् क्रुधोद् धृत जटो वितताान कृत्याम् ॥ ॥33-5॥

कृत्यां च तामसि धरां भुवनं दहन्तीम्
अग्रेऽभि वीक्ष्य नृपतिर् न पदाच् च कम्पे ।
त्वद् भक्त बाध मभि वीक्ष्य सुदर्शनं ते
कृत्यानलं शलभयन् मुनि मन्वधावीत् ॥ ॥33-6॥

धावन् अशेष भुवनेषु भिया स पश्यन्
विश्वत्र चक्र मपि ते गतवान् विरिञ्चम् ।
क: काल चक्र मतिलङ्घयती त्यपास्त:
शर्वं ययौ स च भवन्त मवन्द तैव ॥ ॥33-7॥

भूयो भवन् निलय मेत्य मुनिं नमन्तं
प्रोचे भवान् अहमृषे ननु भक्त दास: ।
ज्ञानं तपश्च विनयान्वित मेव मान्यं
याह्यम्बरीष पद मेव भजेति भूमन् ॥ ॥33-8॥

तावत् समेत्य मुनिना स गृहीत पाद:
राजाऽप सृत्य भव दस्त्र मसा वनौषीत् ।
चक्रे गते मुनिरदा दखिलाशिषोऽस्मै
त्वद् भक्ति मागसि कृतेऽपि कृपां च शंसन् ॥ ॥33-9॥

राजा प्रतीक्ष्य मुनि मेक समा मनाश्वान्
सम्भोज्य साधु तम् ऋषिं विसृजन् प्रसन्नम् ।
भुक्त्वा स्वयं त्वयि ततोऽपि दृढं रतोऽभूत्
सायुज्य माप च स मां पवनेश पाया: ॥ ॥33-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

चतुस्त्रिंश दशकम्
श्रीरामावतारम् - 1

गीर्वाणै रर्थ्यमानो दशमुख निधनं कोसलेष् वृश्यशृङ्गे
पुत्रीया मिष्टि मिष्ट्वा ददुषि दशरथ क्ष्माभृते पायसाग्र्यम् ।
तद् भुक्त्या तत् पुरन्ध्रीष्वपि तिसृषु समं जातगर्भासु जातो
रामस्त्वं लक्ष्मणेन स्वयमथ भरते नापि शत्रुघ्न नाम्ना ॥ ॥34-1॥

कोदण्डी कौशिकस्य क्रतुवर मवितुं लक्ष्मणे नानुयातो
यातोऽभूस् तात वाचा मुनि कथित मनु द्वन्द्व शान्ताध्व खेदः ।
नृणां त्राणाय बाणैर् मुनि वचन बलात् ताटकां पाटयित्वा
लब्ध्वास्मा दस्त्रजालं मुनिवन मगमो देव सिद्धाश्र माख्यम् ॥34-2॥

मारीचं द्रावयित्वा मख शिरसि शरै रन्य रक्षांसि निघ्नन्
कल्यां कुर्वन् अहल्यां पथि पद रजसा प्राप्य वैदेह गेहम् ।
भिन्दानश् चान्द्रचूडं धनु रवनि सुता मिन्दिरामेव लब्ध्वा
राज्यं प्रातिष्ठथास् त्वं त्रिभिरपि च समं भ्रातृवीरैस् सदारैः ॥34-3॥

आरुन्धाने रुषान्धे भृगुकुल तिलके संक्रमय्य स्वतेजः
याते यातोऽस् ययोध्यां सुखमिह निवसन् कान्तया कान्तमूर्ते ।
शत्रुघ्ने नैकदाथो गतवति भरते मातुल स्याधिवासं
तातारब्धोऽभिषेकः तव किल विहतः केकयाधीश पुत्र्या ॥ ॥34-4॥

तातोक्त्या यातुकामो वन मनुज वधू संयुतश् चाप धारः
पौरा नारुध्य मार्गे गुह निलय गतस् त्वं जटा चीर धारी।
नावा सन्तीर्य गङ्गाम् अधिपदवि पुनस्तं भरद्वाज मारात्
नत्वा तद्वाक्य हेतोः अति सुख मवसश् चित्रकूटे गिरीन्द्रे ॥ ॥34-5॥

श्रुत्वा पुत्रार्ति खिन्नं खलु भरत मुखात् स्वर्ग यातं स्वतातं
तप्तो दत्वाऽम्बु तस्मै निदधिथ भरते पादुकां मेदिनीं च
अत्रिं नत्वाऽथ गत्वा वनमति विपुलं दण्डकं चण्ड कायं
हत्वा दैत्यं विराधं सुगति मकलयश् चारु भोश् शारभङ्गीम् ॥॥34-6॥

नत्वाऽगस्त्यं समस्ताशर निकर सपत्रा कृतिं तापसेभ्य:
प्रत्यश्रौषी: प्रियैषी तदनु च मुनिना वैष्णवे दिव्य चापे ।
ब्रह्मास्त्रे चापि दत्ते पथि पितृ सुहृदं वीक्ष्य भूयो जटायुं
मोदात् गोदा तटान्ते परिरमसि पुरा पञ्चवट्यां वधूट्या ॥ ॥34-7॥

प्राप्तायाश् शूर्पणख्या मदन चल धृतेर् अर्थनैर् निस्सहात्मा
तां सौमित्रौ विसृज्य प्रबल तम रुषा तेन निर्लून नासाम् ।
दृष्ट्वैनां रुष्ट चित्तं खर मभि पतितं दूषणं च त्रिमूर्धं
व्याहिंसी राशरानपि अयुत समधिकां तत्क्षणा दक्षतोष्मा ॥ ॥34-8॥

सोदर्या प्रोक्त वार्ता विवश दशमुखादिष्ट मारीच माया
सारङ्गम् सारसाक्ष्या स्पृहित मनु गत: प्रावधीर् बाण घातम् ।
तन्मा याक्रन्द निर्यापित भव दनुजां रावणस् तामहार्षी:
तेनार्तोऽपि त्वमन्त: किमपि मुदमधास् तद्व धोपाय लाभात् ॥ ॥34-9॥

भूयस् तन्वीं विचिन्वन्अहृत दशमुखस् त्वत् वधूं मद्वधेनेति
उक्त्वा याते जटायौ दिव मथ सुहृद: प्रातनो: प्रेत कार्यम् ।
गृह्णानं तं कबन्धं जघनिथ शबरीं प्रेक्ष्य पम्पातटे त्वं
सम्प्राप्तो वात सूनुं भृश मुदित मना: पाहि वातालयेश॥ ॥34-10॥

पञ्चत्रिंश दशकम्

श्रीरामावतारम् - 2

नीतस् सुग्रीव मैत्रीं तदनु हनुमता दुन्दुभेः कायमुच्चैः
क्षिप्त्वाङ्गुष्ठेन भूयो लुलविथ युगपत् पत्रिणा सप्त सालान् ।
हत्वा सुग्रीव घातोद्यतं अतुल बलं बालिनं व्याज वृत्या
वर्षा वेला मनैषीः विरह तरलितस् त्वं मतङ्गाश्रमान्ते ॥ ॥35-1॥

सुग्रीवेणानु जोक्त्या सभय मभियता व्यूहितां वाहिनीं ताम्
ऋक्षाणां वीक्ष्य दिक्षु द्रुत मथ दयिता मार्गणा यावनम्राम् ।
सन्देशं चाङ्गुलीयं पवन सुत करे प्रादिशो मोद शाली
मार्गे मार्गे ममार्गे कपिभि रपि तदा त्वत्प्रिया सप्रयासैः ॥ ॥35-2॥

त्वद्वार्ता कर्ण नोद्यत् गरु दुरुजव सम्पाति सम्पाति वाक्य
प्रोत्तीर् नार्णोधि रन्तर् नगरि जनकजां वीक्ष्य दत्वाङ्गुलीयम् ।
प्रक्षुद् योद्यान मक्ष क्षपण चणरणः सोढ बन्धो दशास्यं
दृष्ट्वा प्लुष्ट्वा च लङ्कां झटिति स हनुमान् मौलिरत्नं ददौ ते ॥ 35-3 ॥

त्वं सुग्रीवाङ्गदादि प्रबल कपि चमू चक्र विक्रान्त भूमी
चक्रोऽभिक्रम्य पारे जलधि निशि च रेन्द्रानु जाश्रीय माणः ।
तत्प्रोक्तां शत्रु वार्तां रहसि निशमयन् प्रार्थना पार्थ्य रोष
प्रास्ताग्ने यास्त्र तेजः त्रस दुदधि गिरा लब्धवान् मध्य मार्गम् ॥ 35-4 ॥

कीशै राशान्त रोपाहृत गिरि निकरैस् सेतु माधाप्य यातो
यातू न्यामर्द्य दंष्ट्रा नख शिखरि शिला साल शस्त्रैस् स्वसैन्यैः ।
व्याकुर्वन् सानुजस् त्वं समर भुवि परं विक्रमं शक्रजेत्रा
वेगान् नागास्त्र बद्धः पतग पति गरुन् मारुतैर् मोचितोऽभूः॥ ॥35-5॥

सौमित्रिस् त्वत्र शक्ति प्रहृति गल दसुर् वात जानीत शैल
घ्राणात् प्राणा नुपेतः व्यकृणुत कुसृति श्लाघिनं मेघनादम् ।
माया क्षोभेषु वैभीषण वचन हृत स्तम्भनः कुम्भकर्णं
सम्प्राप्तं कम्पि तोर्वीतलं अखिल चमू भक्षिणं व्यक्षिणोस् त्वम् ॥35-6॥

गृह्णन् जम्भारि संप्रेषित रथ कवचौ रावणे नाभि युद्ध्यन्
ब्रह्मास्त्रे-नास्य भिन्दन् गलतति मबलां अग्नि शुद्धां प्रगृह्णन् ।
देव श्रेणीव रोज्जीवित समर मृतैः अक्षतैर् ऋक्ष सङ्घैः
लङ्का भर्त्रा च साकं निज नगर मगास् सप्रियः पुष्पकेण ॥॥35-7॥

प्रीतो दिव्याभिषेकैः अयुत समधिकान् वत्सरान् पर्यरंसीः
मैथिल्यां पाप वाचा शिव! शिव! किल तां गर्भिणी मभ्य हासीः ।
शत्रुघ्ने नार्द यित्वा लवण निशि चरं प्रार्दयश् शूद्र पाशं
तावत् वाल्मीकि गेहे कृत वसति रुपासूत सीता सुतौ ते ॥ ॥35-8॥

वाल्मीकेस् त्वत् सुतोद्गापित मधुर कृते राज्ञया यज्ञ वाटे
सीतां त्वय्याप्तु कामे क्षिति मविश दसौ त्वं च कालार्थितोऽ भूः ।
हेतोस् सौमित्रि घाती स्वय मथ सरयू मग्न निश्शेष भृत्यैः
साकं नाकं प्रयातो निजपद मगमो देव वैकुण्ठ माद्यम् ॥ ॥35-9॥

सोऽयं मर्त्यावतारः तव खलु नियतं मर्त्य शिक्षार्थ मेवं
विश्लेषार्तिर् निरागस् त्यजन मपि भवेत् काम धर्माति सक्त्या ।
नो चेत् स्वात्मानु भूतेः क्व नु तव मनसो विक्रिया चक्रपाणे
स त्वं सत्त्वैक मूर्ते पवन पुरपते व्याधुनु व्याधि तापान् ॥ ॥35-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

षट्त्रिंश दशकम्
परशुराम अवतारम्

अत्रेः पुत्रतया पुरा त्व मनसू-यायां हि दत्ताभिधः
जातश् शिष्य निबन्ध तन्द्रित मनास् स्वस्थश् चरन् कान्तया ।
दृष्टो भक्त तमेन हेहय महीपालेन तस्मै वरान्
अष्टैश्वर्य मुखान् प्रदाय ददिथ स्वेनैव चान्ते वधम् ॥ ॥36-1॥

सत्यं कर्तु मथार्जुनस्य च वरं तच्छक्ति मात्रा नतं
ब्रह्मद्वेषि तदाखिलं नृप कुलं हन्तुं च भूमेर् भरम् ।
सञ्जातो जमदग्नितो भृगुकुले त्वं रेणुकायां हरे
रामो नाम तदात्मजेष्व वरजो पित्रोरधास् सम्मदम् ॥ ॥36-2॥

लब्धाम्नाय गणश् चतुर्दश वया गन्धर्व राजे मनाक्
आसक्तां किल मातरं प्रति पितुः क्रोधाकुल स्याज्ञया ।
ताताज्ञातिग सोदरैस् सम मिमां छित्वाऽथ शान्तात् पितुः
तेषां जीवन योग मापिथ वरं माता च तेऽदात् वरान् ॥ ॥36-3॥

पित्रा मातृ मुदे स्तवाहृत वियत् धेनोर् निजादाश्रमात्
प्रस्थायाथ भृगोर् गिरा हिम गिरावाराध्य गौरी पतिम् ।
लब्ध्वा तत् परशुं तदुक्त दनुज छेदी महास्त्रादिकं
प्राप्तो मित्र मथा कृत व्रण मुनिं प्राप्यागमस् स्वाश्रमम् ॥ ॥36-4॥

आखेटोपगतोऽर्जुन सुरगवी सम्प्राप्त सम्पद्गणैः
त्वत् पित्रा परिपूजितः पुरगतो दुर्मन्त्रि वाचा पुनः ।
गां क्रेतुं सचिवं न्ययुङ्क्त कुधिया तेनापि रुन्धन् मुनि
प्राणक्षेप सरोष गोहत चमू चक्रेण वत्सो हृतः ॥ ॥36-5॥

शुक्रोज्जीवित तात वाक्य चलित क्रोधोऽथ सख्या समं
विभ्रत् ध्यात महोद रोप निहितं चापं कुठारं शरान् ।
आरूढस् सह वाह यन्तृक रथं माहिष्मती माविशन्
वाग्भिर् वत्स मदाशुषि क्षिति पतौ सम्प्रास्तुथास् सङ्गरम् ॥ ॥36-6॥

पुत्राणा मयुतेन सप्त दशभिश् चाक्षौ हिणीभिर् महा
सेनानीभि रनेक मित्र निवहैर् व्याजृम्भि तायोधनः ।
सद्यस् त्वत्क कुठार बाण विदलन् निश्शेष सैन्योत्करः
भीति प्रद्रुत नष्ट शिष्ट तनयस् त्वा मापतत् हेहयः ॥ ॥36-7॥

लीला वारित नर्मदा जल वलल् लङ्केश गर्वापह
श्रीमत् बाहु सहस्र मुक्त बहु शस्त्रास्त्रं निरुन्धन् नमुम् ।
चक्रे त्वय्यथ वैष्णवेऽपि विफले बुद्ध्वा हरिं त्वां मुदा
ध्यायन्तं छित सर्वदोष मवधीस् सोऽगात् परं ते पदम् ॥ ॥36-8॥

भूयोऽमर्षित हेह यात्मज गणैस् ताते हते रेणुकाम्
आघ्नानां हृदयं निरीक्ष्य बहुशो घोरां प्रतिज्ञां वहन् ।
ध्यानानीत रथायुधस् त्व मकृथा विप्र द्रुहः क्षत्रियान्
दिक् चक्रेषु कुठारयन् विशिखयन् निःक्षत्रियां मेदिनीम् ॥ ॥36-9॥

तातोज्जीवन कृन् नृपालक कुलं त्रिस्सप्त कृत्वो जयन्
सन्तर्प्याथ समन्त पञ्चक महा रक्त हृदौघे पितृन् ।
यज्ञे क्ष्मामपि काश्यपादिषु दिशन् साल्वेन युध्यन् पुनः
कृष्णोऽमुं निहनिष्य तीति शमितो युद्धात् कुमारैर् भवान् ॥ ॥36-10॥

न्यस्यास्त्राणि महेन्द्र भूभृति तपस् तन्वन् पुनर् मज्जितां
गोकर्णावधि सागरेण धरणीं दृष्ट्वार्थितस् तापसैः ।

ध्यातेष्वास धृतान लास्त्र चकितं सिन्धुं स्त्रुव क्षेपणात्
उत्सार् योद्धृत केरलो भृगुपते वातेश संरक्ष माम् ॥ ॥36-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

सप्तत्रिंश दशकम्
श्रीकृष्ण अवतार उपक्रमम्

सान्द्रानन्द तनो हरे ननु पुरा दैवासुरे सङ्गरे
त्वत्कृत्ता अपि कर्म शेष वशतो ये ते न याता गतिम् ।
तेषां भूतल जन्मनां दिति भुवां भारेण दूरार्दिता
भूमिः प्राप विरिञ्च माश्रितपदं देवैः पुरैवागतैः ॥ ॥37-1॥

हा हा दुर्जन भूरि भार मथितां पाथो निधौ पातुकाम्
एतां पालय हन्त मे विवशतां सम्पृच्छ देवा निमान् ।
इत्यादि प्रचुर प्रलाप विवशाम् आलोक्य धाता महीं
देवानां वदनानि वीक्ष्य परितो दध्यौ भवन्तं हरे ॥ ॥37-2॥

ऊचे चाम्बुजभू रमू नयि सुरास् सत्यं धरित्र्या वचः
नन्वस्या भवतां च रक्षण विधौ दक्षो हि लक्ष्मीपतिः ।
सर्वे शर्व पुरस् सरा वयमितो गत्वा पयोवारिधिं
नत्वा तं स्तुमहे जवादिति ययुस् साकं तवाकेतनम् ॥ ॥37-3॥

ते मुग्धानिल शालि दुग्ध जलधेस् तीरं गतास् सङ्गताः
यावत् त्वत्पद चिन्तनैक मनसस् तावत् स पाथोजभूः ।

त्वत्वाचम् हृदये निशम्य सकलान् आनन्दयन् नूचिवान्
आख्यात: परमात्मना स्वय महं वाक्यं तदाकर्ण्यताम् ॥ ॥37-4॥

जाने दीन दशा महं दिविषदां भूमेश्च भीमैर् नृपै:
तत्क्षेपाय भवामि यादव कुले सोऽहं सम ग्रात्मना ।
देवा वृष्णिकुले भवन्तु कलया देवाङ्गनाश् चावनौ
मत्सेवार्थ मिति त्वदीय वचनं पाथोजभू रूचिवान् ॥ ॥37-5॥

श्रुत्वा कर्ण रसायनं तव वचस् सर्वेषु निर्वापित
स्वान्तेष्वीश गतेषु तावक कृपा पीयूष तृप्तात्मसु ।
विख्याते मधुरापुरे किल भवत् सान्निध्य पुण्योत्तरे
धन्यां देवक नन्दना मुद वहत् राजा स शूरात्मज: ॥ ॥37-6॥

उद्वाहा वसितौ तदीय सहज: कंसोऽथ सम्मानयन्
एतौ सूत तया गत: पथि रथे व्योमोत्थया त्वद्गिरा ।
अस्यास् त्वा मतिदुष्ट मष्टम सुतो हन्तेति हन्तेरित:
सन्त्रासात् स तु हन्तु मन्तिक गतां तन्वीं कृपाणी मधात् ॥ ॥37-7॥

गृह्णानश् चिकुरेषु तां खलमतिश् शौरेश् चिरं सान्त्वनै:
नो मुञ्चन् पुन रात्मजार्पण गिरा प्रीतोऽथ यातो गृहान् ।
आद्यं त्वत्सहजं तथाऽर्पित मपि स्नेहेन नाहन् नसौ
दुष्टाना मपि देव पुष्ट करुणा दृष्टा हि धीरे कदा ॥ ॥37-8॥

तावत् त्वन् मनसैव नारद मुनि: प्रोचे स भोजेश्वरं
यूयं नन्वसुरास् सुराश्च यदवो जानासि किं न प्रभो ।
मायावी स हरिर् भवद् वध कृते भावी सुर प्रार्थनात्
इत्याकर्ण्य यदू नदूधुन दसौ शौरेश्च सूनू नहन् ॥ ॥37-9॥

प्राप्ते सप्तम गर्भ तामहि पतौ त्वत् प्रेरणान् मायया
नीते माधव रोहिणीं त्वमपि भोस् सच्चित् सुखैकात्मक: ।
देवक्या जठरं विवेशिथ विभो संस्तूय मानस् सुरै:
स त्वं कृष्ण विधूय रोग पटलीं भक्तिं परां देहि मे ॥ ॥37-10॥

अष्टात्रिंश दशकम्
श्रीकृष्ण अवतारमं

आनन्द रूप भगवन् अयि तेऽवतारे
प्राप्ते प्रदीप्त भवदङ्ग निरीय माणै: ।
कान्ति व्रजै रिव घनाघन मण्डलैर् द्याम्
आवृण्वती विरु रुचे किल वर्ष वेला ॥ ॥38-1॥

आशासु शीतल तरासु पयोदतोयै:
आशासि ताप्ति विवशेषु च सज्जनेषु ।
नैशाक रोदय विधौ निशि मध्यमायां
क्लेशापहस् त्रिजगतां त्व मिहा विरासी: ॥ ॥38-2॥

बाल्य स्पृशाऽपि वपुषा दधुषा विभूती:
उद्यत् किरीट कटकाङ्गद हार भासा ।
शङ्खारि वारिज गदा परिभासि तेन
मेघासितेन परिलेसिथ सूति गेहे ॥ ॥38-3॥

वक्षस् स्थली सुख निलीन विलासि लक्ष्मी
मन्दाक्ष लक्षित कटाक्ष विमोक्ष भेदै: ।
तन् मन्दिरस्य खल कंसकृता मलक्ष्मीम्
उन्मार्जयन् निव विरेजिथ वासुदेव ॥ ॥38-4॥

शौरिस्तु धीर मुनि मण्डल चेतसोऽपि
दूरस्थितं वपु रुदीक्ष्य निजेक्षणाभ्याम् ॥
आनन्द वाष्प पुलकोद्गम गद्गदार्द्रः
तुष्टाव दृष्टि मकरन्द रसं भवन्तम् ॥ ॥38-5॥

देव प्रसीद पर पूरुष तापवल्ली
निर्लूनि दात्र सम नेत्र कला विलासिन् ।
खेदा नपाकुरु कृपा गुरुभिः कटाक्षैः
इत्यादि तेन मुदितेन चिरं नुतोऽभूः ॥ ॥38-6॥

मात्रा च नेत्र सलिलास्तृत गात्रवल्या
स्तोत्रै रभिष्टुत गुणः करुणालयस् त्वम् ।
प्राचीन जन्म युगलं प्रतिबोध्य ताभ्यां
मातुर् गिरा दधिथ मानुष बाल वेषम् ॥ ॥38-7॥

त्वत् प्रेरितस् तदनु नन्द तनूजया ते
व्यत्यास मारचयितुं स हि शूरसूनुः ।
त्वां हस्तयो रधृत चित्त विधार्य मार्यैः
अम्भोरुहस्थ कलहंस किशोर रम्यम् ॥ ॥38-8॥

जाता तदा पशुप सद्मनि योग निद्रा ।
निद्रा विमुद्रित मथाकृत पौरलोकम् ।
त्वत् प्रेरणात् किमिव चित्र मचेतनैर् यत्
द्वारैस् स्वयं व्यघटि सङ्घटितैस् सुगाढम् ॥ ॥38-9॥

शेषेण भूरि फण वारित वारिणाऽथ
स्वैरं प्रदर्शित पथो मणि दीपितेन ।
त्वां धारयन् स खलु धन्यतमः प्रतस्थे

सोऽयं त्वमीश मम नाशय रोग वेगान् ॥ ॥38-10॥

एकोनचत्वारिंश दशकम्
योगमाया वर्णनम्

भवन्त मय मुद्वहन् यदुकुलोद्वहो निस्सरन्
ददर्श गग नोच्चलत् जल भरां कलिन्दात्मजाम् ।
अहो सलिल सञ्चय: स पुन रैन्द्रजालो दित:
जलौघ इव तत्क्षणात् प्रपद मेयता माययौ ॥ ॥39-1॥

प्रसुप्त पशु पालिकां निभृत मारुदद् बालिकाम्
अपावृत कवाटिकां पशुप वाटिका माविशन् ।
भवन्त मय मर्पयन् प्रसव तल्पके तत् पदात्
वहन् कपट कन्यकां स्वपुर मागतो वेगत: ॥ ॥39-2॥

ततस् त्व दनुजा रव क्षपित निद्र वेग द्रवत्
भटोत्कर निवेदित प्रसव वार्तयै वार्तिमान् ।
विमुक्त चिकुरोत्कर: त्वरित मापतन् भोजराट्
अतुष्ट इव दृष्टवान् भगिनिका करे कन्यकाम् ॥ ॥39-3॥

ध्रुवं कपट शालिनो मधुहरस्य माया भवेत्
असाविति किशोरिकां भगिनिका करालिङ्गिताम् ।
द्विपो नलिनि कान्तरात् इव मृणालिका माक्षिपन्
अयं त्वदनु जामजाम् उपल पट्टके पिष्टवान् ॥ ॥39-4॥

तत: भव दुपासको झटिति मृत्यु पाशादिव
प्रमुच्य तरसैव सा समधिरूढ रूपान्तरा ।

अधस्तल मजग्मुषी विकस दष्ट बाहु स्फुरत्
महायुध महो गता किल विहायसा दिद्युते ॥ ॥39-5॥

नृशंसतर कंस ते किमु मया विनिष्पिष्टया
बभूव भवदन्तकः क्वचन चिन्त्यतां ते हितम् ।
इति त्वदनुजा विभो खल मुदीर्य तं जग्मुषी
मरुद्गण पणायिता भुवि च मन्दिराण् येयुषी ॥ ॥39-6॥

प्रगे पुन रगात्मजा वचन मीरिता भूभुजा
प्रलम्ब बक पूतना प्रमुख दानवा मानिनः ।
भवन् निधन काम्यया जगति बभ्रमुर् निर्भयाः
कुमारक विमारकाः किमिव दुष्करं निष्कृपैः ॥ ॥39-7॥

ततः पशुप मन्दिरे त्वयि मुकुन्द नन्दप्रिया
प्रसूति शयने शये रुवति किञ्चि दञ्चत् पदे ।
विबुध्य वनिता जनै तनय सम्भवे घोषिते
मुदा किमु वदाम्यहो सकल माकुलं गोकुलम् ॥ ॥39-8॥

अहो खलु यशोदया नव कलाय चेतोहरं
भवन्त मल मन्तिके प्रथम मापिबन्त्या दृशा ।
पुनस् स्तनभरं निजं सपदि पाययन्त्या मुदा
मनोहर तनु स्पृशा जगति पुण्यवन्तो जिताः ॥ ॥39-9॥

भवत्-कुशल काम्यया स खलु नन्दगोपस् तदा
प्रमोद भर सङ्कुलो द्विज कुलाय किन् नाददात् ।
तथैव पशु पालकाः किमु न मङ्गलं तेनिरे
जगत् त्रितय मङ्गल त्वमिह पाहि मा मामयात् ॥ ॥39-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥

॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

चत्वारिंश दशकम्
पूतना मोक्षम्

तदनु नन्द ममन्दशु भास्पदं नृपपुरीं कर दान कृते गतम् ।
समवलोक्य जगाद भवत्पिता विदित कंस सहाय जनोद्यमः ॥40-1॥

अयि सखे तव बालक जन्म मां सुखयतेऽद्य निजात्मज जन्मवत् ।
इति भवत् पितृतां व्रजनायके समधिरोप्य शशंस तमादरात् ॥॥40-2॥

इह च सन्त्यनि मित्त शतानि ते कटक सीम्नि ततो लघु गम्यताम् ।
इति च तत्वचसा व्रजनायको भव दपाय भिया द्रुत माययौ ॥॥40-3॥

अवसरे खलु तत्र च काचन व्रज पदे मधु राकृति रङ्गना ।
तरल षट्पद लालित कुन्तला कपट पोतक ते निकटं गता ॥॥40-4॥

सपदि सा हृत बालक चेतना निशिच रान्वयजा किल पूतना ।
व्रज वधूष्विह केयमिति क्षणं विमृशतीषु भवन्त मुपाददे ॥ ॥40-5॥

ललित भाव विलास हृतात्मभिः युवतिभिः प्रतिरोद्धु मपारिता ।
स्तन मसौ भवनान्त निषेदुषी प्रददुषी भवते कपटात्मने ॥ ॥40-6॥

समधिरुह्य तदङ्क मशङ्कितः त्व मथ बालक लोपन रोषितः ।
महदि वाम्रफलं कुचमण्डलं प्रतिचुचूषिथ दुर्विष दूषितम् ॥ ॥40-7॥

असुभि रेव समं धयति त्वयि स्तन मसौ स्तनि तोपम निस्वना ।
निरपतत् भयदायि निजं वपुः प्रतिगता प्रविसार्य भुजावुभौ ॥ ॥40-8॥

भयद घोषण भीषण विग्रह श्रवण दर्शन मोहित वल्लवे ।
व्रजपदे तदुरस् स्थल खेलनं ननु भवन्त मगृह्णत गोपिकाः॥ ॥40-9॥

भुवन मंगल नामभि रेव ते युवतिभिर् बहुधा कृत रक्षणः ।
त्वमयि वात निकेतन नाथ मां अगदयन् कुरु तावक सेवकम्॥ ॥40-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

एकचत्वारिंश दशकम्
पूतना दहनम्

व्रजेश्वरैश् शौरि वचो निशम्य समाव्रजन् नध्वनि भीत चेता: ।
निष्पिष्ट निश्शेष तरुं निरीक्ष्य कञ्चित् पदार्थं शरणं गतस् त्वां ॥41-1॥

निशम्य गोपी वचना दुदन्तं सर्वेऽपि गोपा भय विस्मयान्धा: ।
त्वत्पातितं घोर पिशाच देहं देहुर् विदूरेऽथ कुठार कृत्तम् ॥ ॥41-2॥

त्वत्पीत पूत स्तन तच्छरीरात् समुच्चलन् नुच्चतरो हि धूम: ।
शङ्का मधा दागरव: किमेष: किं चान्दनो गौल्गुलवोऽथवेति ॥ ॥41-3॥

मदङ्ग सङ्गस्य फलं न दूरे क्षणेन तावत् भवता मपि स्यात् ।
इत्युल्लपन् वल्लव तल्लजेभ्य: त्वं पूतना मातनुथास् सुगन्धिम्॥ ॥41-4॥

चित्रं पिशाच्या न हत: कुमार: चित्रं पुरै वाकथि शौरिणेदम् ।
इति प्रशंसन् किल गोपलोको भवन् मुखालोक रसे न्यमाङ्क्षीत् ॥ ॥41-5॥

दिने दिनेऽथ प्रति वृद्ध लक्ष्मी: अक्षीण मङ्गल्य शतो व्रजोऽयम् ।
भवन् निवासा दयि वासुदेव प्रमोद सान्द्र: परितो विरेजे ॥ ॥41-6॥

गृहेषु ते कोमल रूप हासमिथ: कथा सङ्कुलिता: कमन्य: ।
वृत्तेषु कृत्येषु भवन् निरीक्षा समागता: प्रत्यह मत्यनन्दन् ॥ ॥41-7॥

अहो कुमारो मयि दत्त दृष्टि: स्मितं कृतं मां प्रति वत्सकेन ।
एह्येहि मामित्युप सार्यपाणी त्वयीश किं किं न कृतं वधूभि: ॥॥41-8॥

भवत्-वपुस् स्पर्शन कौतुकेन करात्करं गोप वधू जनेन ।
नीतस् त्व माताम्र सरोजमाला व्यालम्बि लोलम्ब तुला मलासी: ॥॥41-9॥

निपाय यन्ती स्तन मङ्कगं त्वां विलोक यन्ती वदनं हसन्ती ।
दशां यशोदा कतमां न भेजे स तादृश: पाहि हरे गदान्माम् ॥ ॥41-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

द्विचत्वारिंश दशकम्

शकटासुर वधम्

कदापि जन्मर्क्ष दिने तव प्रभो निमन्त्रित ज्ञाति वधू महीसुरा ।
महानसस् त्वां सविधे निधाय सा महान सादौ ववृते व्रजेश्वरी ॥॥42-1॥

ततो भवत् त्राण नियुक्त बालक प्रभीति सङ्क्रन्दन सङ्कुला रवै: ।
विमिश्र मश्रावि भवत् समीपत: परिस्फुटत् दारु चटच् चटारव: ॥॥42-2॥

ततस् तदा कर्णन सम्भ्रम श्रम प्रकम्पि वक्षोज भरा व्रजाङ्गना: ।
भवन्त मन्तर् ददृशुस् समन्तत विनिष्पतत् दारुण दारु मध्यगम् ॥॥42-3॥

शिशो रहो किं किमभू दिति द्रुतं प्रधाव्य नन्द: पशु पाश्च भूसुरा: ।
भवन्त मालोक्य यशोदया धृतं समाश्वसन् नश्रु जलार्द्र लोचना: ॥॥42-4॥

कस्को नु कौतस्कुत एष विस्मय: विशङ्कटं यच्छकटं विपाटितम् ।
न कारणं किञ्चिदिहेति ते स्थिता: स्वनासिका दत्तकरास् त्वदीक्षका:॥॥42-5॥

कुमारकस् यास्य पयोधरार्थिन: प्ररोदने लोल पदाम्बुजा हतम् ।
मया मया दृष्ट मनो विपर्यगात् इतीश ते पालक बालका जगु: ॥॥42-6॥

भिया तदा किञ्चि दजानता मिदं कुमार काणा मति दुर्घटं वच: ।
भवत् प्रभा वाविदुरै रिती रितं मनागि वाशङ्क्यत दृष्ट पूतनै: ॥॥42-7॥

प्रवाल ताम्रं किमिदं पदं क्षतं सरोज रम्यौ नु करौ विरोजितौ।
इति प्रसर्पत् करुणा तरङ्गिता: त्वदङ्ग माप स्पृशु रङ्गना जना: ॥॥42-8॥

अये सुतं देहि जगत्पते: कृपा तरङ्ग पातात् परिपात मद्य मे ।
इतिस्म सङ्गृह्य पिता त्वदङ्गकं मुहुर्मुहुश् श्लिष्यति जातकण्टक:॥॥42-9॥

अनो निलीन: किल हन्तु मागत: सुरारि रेवं भवता विहिंसित: ।
रजोऽपि नो दृष्टममुष्य तत्कथं स शुद्धसत्त्वे त्वयि लीनवान् ध्रुवम् ॥॥42-10॥

प्रपूजितैस् तत्र ततो द्विजातिभि: विशेषतो लम्भित मङ्ग लाशिष: ।
व्रजं निजैर् बाल्यरसैर् विमोहयन् मरुत्पुराधीश रुजां जहीहि मे ॥॥42-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

त्रिचत्वारिंश दशकम्

तृणावर्त वधम्

त्वा मेकदा गुरु मरुत्पुर नाथ वोढुं
गाढाधिरूढ गरिमाण मपारयन्ती ।
माता निधाय शयने किमिदं बतेति
ध्यायन्त्य चेष्टत गृहेषु निविष्ट शङ्का ॥ ॥43-1॥

तावद् विदूर मुपकर्णित घोर घोष
व्याजृम्भि पांसु पटली परिपूरिताशः ।
वात्या वपुस् स किल दैत्य वरस् तृणावर्त
आख्यो जहार जन मानस हारिणं त्वाम् ॥ ॥43-2॥

उद्दाम पांसु तिमिरा हत दृष्टि पाते
द्रष्टुं किमप्य कुशले पशुपाल लोके ।
हा बालकस्य किमिति त्व दुपान्त माप्ता
माता भवन्त मविलोक्य भृशं रुरोद ॥ ॥43-3॥

तावत् स दानव वरोऽपि च दीन मूर्तिः
भावत्क भार परिधारण लून वेगः ।
सङ्कोच माप तदनु क्षत पांसु घोषे
घोषे व्यतायत भवज् जननी निनादः ॥ ॥43-4॥

रोदोपकर्णन वशा दुपगम्य गेहं
क्रन्दत्सु नन्द मुख गोपकुलेषु दीनः ।
त्वां दानवस् त्व खिल मुक्तिकरं मुमुक्षुः
त्वय्य प्रमुञ्चति पपात वियत् प्रदेशात् ॥ ॥43-5॥

रोदाकुलास् तदनु गोपगणा बहिष्ठ
पाषाण पृष्ठ भुवि देह मतिस्थ विष्ठम् ।
प्रैक्षन्त हन्त निपतन्त ममुष्य वक्षसि
अक्षीण मेव च भवन्त मलं हसन्तम् ॥ ॥43-6॥

ग्राव प्रपात परिपिष्ट गरिष्ठ देह
भ्रष्टासु दुष्ट दनुजो परि धृष्ट हासम् ।
आघ्रान मम्बुज करेण भवन्त मेत्य
गोपा दधुर् गिरिवरा दिव नील रत्नम् ॥ ॥43-7॥

एकैक माशु परि गृह्य निकाम नन्दत्
नन्दादि गोप परिरब्ध विचुम्बिताङ्गम् ।
आदातु काम परिशङ्कित गोप नारी
हस्ताम्बुज प्रपतितं प्रणुमो भवन्तम् ॥ ॥43-8॥

भूयोऽपि किन्नु कृणुमः प्रणतार्ति हारी
गोविन्द एव परिपालयतात् सुतं नः ।
इत्यादि मातर पितृ प्रमुखैस् तदानीं
सम्प्रार्थितस् त्व दवनाय विभो त्वमेव ॥ ॥43-9॥

वातात्मकं दनुज मेव मयि प्रधून्वन्
वातोद्भवान् मम गदान् किमु नो धुनोषि ।
किं वा करोमि पुनरप्य निलाल येश
निश्शेष रोग शमनं मुहुरर्थये त्वाम् ॥ ॥43-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

चतुश्चत्वारिंश दशकम्

नामकरण संस्कारादि

गूढं वसुदेव गिरा कर्तुं ते निष्क्रियस्य संस्कारान् ।
हृद्गत होरा तत्वो गर्ग मुनिस् त्वत् गृहं विभो गतवान् ॥ ॥44-1॥

नन्दोऽथ नन्दि तात्मा वृन्दिष्टं मानयन् नमुं यमिनाम् ।
मन्दस्मितार्द्र मूचे त्वत् संस्कारन् विधातु मुत्सुक धीः ॥ ॥44-2॥

यदुवंशाचार्य त्वात् सुनिभृत मिद मार्य कार्य मिति कथयन् ।
गर्गो निर्गत पुलकः चक्रे तव साग्रजस्य नामानि ॥ ॥44-3॥

कथमस्य नाम कुर्वे सहस्र नाम्नो ह्यनन्त नाम्नो वा ।
इति नूनं गर्ग मुनिः चक्रे तव नाम नाम रहसि विभो ॥ ॥44-4॥

कृषि धातु णकाराभ्यां सत्ता नन्दात्मतां किला भिलपत् ।
जगदघ कर्षित्वं वा कथयदृषिः कृष्णनाम ते व्यतनोत् ॥ ॥44-5॥

अन्यांश्च नाम भेदान् व्याकुर्वन् नग्रजे च रामादीन् ।
अतिमानु षानुभावं न्यगदत् त्वां अप्रकाशयन् पित्रे ॥ ॥44-6॥

स्निह्यति यस् तव पुत्रे मुह्यति स न मायिकैः पुनश् शोकैः ।
द्रुह्यति यस् स तु नश्येत् इत्य वदत्ते महत्त्व मृषिवर्यः ॥ ॥44-7॥

जेष्यति बहुतर दैत्यान् नेष्यति निज बन्धु लोक ममल पदम् ।
श्रोष्यसि सुविमल कीर्तीः अस्येति भवद् विभूति मृषिरूचे ॥ ॥44-8॥

अमुनैव सर्व दुर्गं तरितास्थ कृतास्थ मत्र तिष्ठध्वम् ।
हरिरेवे त्यनभिलपन् इत्यादि त्वा मवर्णयत् स मुनिः ॥ ॥44-9॥

गर्गेऽथ निर्गतेऽस्मिन् नन्दित नन्दादि नन्द्य मानस् त्वं ।
मद्गद मुद्गत करुणो निर्गमय श्री मरुत्पुराधीश ॥ ॥44-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चचत्वारिंश दशकम्

कृष्णस्य बाल लीला

अयि सबल मुरारे पाणि जानु प्रचारैः
किमपि भवन भागान् भूषयन्तौ भवन्तौ ।
चलित चरण कञ्जौ मञ्जु मञ्जीर शिञ्जा
श्रवण कुतुक भाजौ चेरतुश् चारु वेगात् ॥ ॥45-1॥

मृदु मृदु विहसन्तौ उन्मिषद् दन्तवन्तौ
वदन पतित केशौ दृश्य पादाब्ज देशौ ।
भुज गलित करान्त व्याल गत् कङ्कणाङ्कौ
मति महरत मुच्चैः पश्यतां विश्व नृणाम् ॥ ॥45-2॥

अनुसरति जनौघे कौतुक व्याकुलाक्षे
किमपि कृत निनादं व्याहसन्तौ द्रवन्तौ ।
वलित वदन पद्मं पृष्ठतो दत्त दृष्टी
किमिव न विदधाथे कौतुकं वासुदेव ॥ ॥45-3॥

द्रुतगतिषु पतन्तौ उत्थितौ लिप्त पङ्कौ
दिवि मुनिभि रपङ्कैः सस्मितं वन्द्यमानौ ।

द्रुत मथ जननीभ्यां सानुकम्पं गृहीतौ
मुहु रपि परिरब्धौ द्राग्युवां चुम्बितौ च ॥ ॥45-4॥

स्नुत कुच भरमङ्के धारयन्ती भवन्तं
तरलमति यशोदा स्तन्यदा धन्यधन्या ।
कपट पशुप मध्ये मुग्ध हासाङ्कुरं ते
दशन मुकुल हृद्यं वीक्ष्य वक्त्रं जहर्ष ॥ ॥45-5॥

तदनु चरण चारी दारकैस् साक मारात्
निलय ततिषु खेलन् बाल चापल्य शाली ।
भवन शुक विडालान् वत्सकांश्चानु धावन्
कथमपि कृतहासैः गोपकैर् वारितोऽभूः ॥ ॥45-6॥

हलधर सहितस् त्वं यत्र यत्रोप यातः
विवश पतित नेत्राः तत्र तत्रैव गोप्यः ।
विगलित गृह कृत्याः विस्मृ तापत्य भृत्या
मुरहर मुहु रत्यन्ताकुला नित्य मासन् ॥ ॥45-7॥

प्रतिनव नवनीतं गोपिका दत्त मिच्छन्
कलपद मुपगायन् कोमलं क्वापि नृत्यन् ।
सदय युवति लोकैः अर्पितं सर्पि रश्नन्
क्वचन नव विपक्वं दुग्धमप्या पिबस् त्वम् ॥ ॥45-8॥

मम खलु बलि गेहे याचनं जात मास्ताम्
इह पुन रबलानाम् अग्रतो नैव कुर्वे ।
इति विहित मतिः किं देव सन्त्यज्य याञ्चाम्
दधि घृत महरस् त्वं चारुणा चोरणेन ॥ ॥45-9॥

तव दधि घृत मोषे घोष योषा जनानाम्
अभजत हृदि रोषो नावकाशं न शोक: ।
हृदय मपि मुषित्वा हर्ष सिन्धौ न्यधास् त्वं
स मम शमय रोगान् वात गेहाधि नाथ ॥ ॥45-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

षड्चत्वारिंश दशकम्
विश्वरूप दर्शनम्

अयि देव पुरा किल त्वयि स्वय मुत्तान शये स्तनन्धये ।
परिजृम्भणतो व्यपावृते वदने विश्व मचष्ट वल्लवी ॥ ॥46-1॥

पुन रप्यथ बालकैस् समं त्वयि लीला निरते जगत्पते ।
फल सञ्चय वञ्चन क्रुधा तव मृद्भोजन मूचु रर्भका: ॥ ॥46-2॥

अयि ते प्रल यावधौ विभो क्षिति तोयादि समस्त भक्षिण: ।
मृदु पाशनतो रुजा भवेत् इति भीता जननी चुकोप सा ॥ ॥46-3॥

अयि दुर्विन यात्मक त्वया किमु मृत्सा बत वत्स भक्षिता ।
इति मातृ गिरं चिरं विभो वितथां त्वं प्रतिजज्ञिषे हसन् ॥ ॥46-4॥

अयि ते सकलैर् विनिश्चिते विमतिश् चेद् वदनं विदार्यताम् ।
इति मातृ विभर्त्सितो मुखं विकसत् पद्म निभं व्यदारय: ॥ ॥46-5॥

अपि मृल्लव दर्श नोत्सुकां जननीं तां बहु तर्पयन् निव ।
पृथिवीं निखिलां न केवलं भुवना न्यप्यखिला न्यदी दृश: ॥ ॥46-6॥

कुहचिद् वन मम्बुधिः क्वचित् क्वचि दभ्रं कुहचित् रसा तलम् ।
मनुजा दनुजाः क्वचित् सुराः ददृशे किं न तदा त्व दानने ॥ ॥46-7॥

कलशाम्बुधि शायिनं पुनः पर वैकुण्ठ पदाधि-वासिनम् ।
स्वपुरश्च निजार्भ कात्मकं कतिधा त्वां न ददर्श सा मुखे ॥ ॥46-8॥

विकसद् भुवने मुखोदरे ननु भूयोऽपि तथा विधाननः ।
अनया स्फुट मीक्षितो भवान् अनवस्थां जगतां बतातनोत् ॥ ॥46-9॥

धृत तत्त्व धियं तदा क्षणं जननीं तां प्रणयेन मोहयन् ।
स्तन मम्ब दिशेत्युपासजन् भगवन् नद्भुत बाल पाहिमाम् ॥ ॥46-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

सप्तचत्वारिंश दशकम्
उलूखल बन्धनम्

एकदा दधि विमाथ कारिणीं मातरं समुपसेदिवान् भवान् ।
स्तन्य लोलुपतया निवारयन् अङ्कमेत्य पपिवान् पयोधरौ ॥ ॥47-1॥

अर्धपीत कुच कुड्मले त्वयि स्निग्ध हास मधु राननाम्बुजे ।
दुग्ध मीश दहने परिस्रुतं धर्तु माशु जननी जगाम ते ॥ ॥47-2॥

सामि पीत रस भङ्ग सङ्गत क्रोध भार परिभूत चेतसा।
मन्थ दण्ड मुप गृह्य पातितं हन्त देव दधि भाजनं त्वया ॥ ॥47-3॥

उच्चलत् ध्वनित मुच्चकैस् तदा सन्निशम्य जननी समाद्रुता ।
त्वत्यशो विसरवद् ददर्श सा सद्य एव दधि विस्तृतं क्षितौ ॥ ॥47-4॥

वेद मार्ग परिमार्गितं रुषा त्वा मवीक्ष्य परिमार्गयन् त्यसौ ।
सन्ददर्श सुकृतिन् युलूखले दीयमान नवनीत मोतवे ॥ ॥47-5॥

त्वां प्रगृह्य बत भीति भावना भासु रानन सरोज माशु सा ।
रोष रूषित मुखी सखी पुरो बन्धनाय रशना मुपाददे ॥ ॥47-6॥

बन्धु मिच्छति यमेव सज्जनः तं भवन्त मयि बन्धु मिच्छती ।
सा नियुज्य रशना गुणान् बहून् व्द्यङ्गुलोन मखिलं किलैक्षत ॥ ॥47-7॥

विस्मितोत् स्मित सखीज नेक्षितां स्विन्न सन्न वपुषं निरीक्ष्य ताम् ।
नित्य मुक्त वपु रप्यहो हरे बन्ध मेव कृपयाऽन्व मन्यथाः ॥ ॥47-8॥

स्थीयतां चिर मुलूखले खलेति आगता भवन मेव सा यदा।
प्रागुलूखल बिलान्तरे तदा सर्पि रर्पित मदन् नवास्थिथाः ॥ ॥47-9॥

यद् यपाश सुगमो विभो भवान् संयतः किमु सपाशयाऽनया ।
एव मादि दिविजै रभिष्टुतः वात नाथ परिपाहि मां गदात् ॥ ॥47-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

अष्टचत्वारिंश दशकम्
नलकूबर मणिग्रीवयोः शापमोक्षम्

मुदा सुरौघैस् त्व मुदार सम्मदैः उदीर्य दामोदर इत्यभिष्टुतः ।
मृदूदरस् स्वैर मुलूखले लगन् अदूरतो द्वौ ककुभा वुदैक्षथाः ॥ ॥48-1॥

कुबेर सूनुर् नल कूब राभिध: परो मणिग्रीव इति प्रथांगत: ।
महेश सेवाधिगत श्रियोन्मदौ चिरं किल त्वद्विमुखाव खेलताम् ॥48-2 ॥

सुरापगायां किल तौ मदोत्कटौ सुराप गायद् बहु यौव तावृतौ ।
विवाससौ केलिपरौ स नारद: भवत् पदैक प्रवणो निरैक्षत ॥॥48-3॥

भिया प्रिया लोक मुपात्त वाससं पुरो निरीक्ष्यापि मदान्ध चेतसौ ।
इमौ भवत्भक्त्युप शान्ति सिद्धये मुनिर्जगौ शान्तिमृते कुत: सुखं॥॥48-4॥

युवा मवाप्तौ ककु भात्मतां चिरं हरिं निरीक्ष्याथ पदं स्वमाप्नु तम् ।
इतीरितौ तौ भव दीक्षण स्पृहां गतौ व्रजान्ते ककुभौ बभूवतु: ॥॥48-5॥

अतन्द्र मिन्द्र द्रु युगं तथा विधं समेयुषा मन्थर गामिना त्वया ।
तिरायि तोलूखल रोध निर्धुतौ चिराय जीर्णौ परिपातितौ तरू ॥॥48-6॥

अभाजि शाखि द्वितयं यदा त्वया तदैव तद् गर्भतलान् निरेयुषा ।
महात्विषा यक्ष युगेन तत्क्षणात् अभाजि गोविन्द भवानपि स्तवै: ॥48-7॥

इहान्य भक्तोऽपि समेष्यति क्रमात् भवन्त मेतौ खलु रुद्र सेवकौ ।
मुनि प्रसादाद् भवङ्घ्रि मागतौ गतौ वृणानौ खलु भक्ति मुत्तमाम् ॥48-8 ॥

ततस् तरू द्दारण दारुणारव प्रकम्पि सम्पातिनि गोप मण्डले ।
विलज्जित त्वज्जननी मुखेक्षिणा व्यमोक्षि नन्देन भवान् विमोक्षद:॥ 48-9 ॥

मही रुहोर् मध्यगतो बतार्भको हरे: प्रभावा दपरिक्षतोऽधुना ।
इति ब्रुवाणैर् गमितो गृहं भवान् मरुत् पुराधीश्वर पाहिमां गदात् ॥48-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

एकोनपञ्चाश दशकम्
वृन्दावन प्रवेशम्

भवत् प्रभावा विदुरा हि गोपा: तरु प्रपा तादिक मत्र गोष्ठे ।
अहेतु मुत्पात गणं विशङ्क्य प्रयातु मन्यत्र मनो वितेनु: ॥ ॥49-1॥

तत्रो पनन्दाभिध गोप वर्यो जगौ भवत् प्रेरण यैव नूनम् ।
इत: प्रतीच्यां विपिनं मनोज्ञं वृन्दावनं नाम विराजतीति ॥ ॥49-2॥

बृहद् वनं तत् खलु नन्द मुख्या: विधाय गौष्ठीन मथ क्षणेन ।
त्वदन्वित त्वज् जननी निविष्ट गरिष्ठ यानानुगता विचेलु:॥ ॥49-3॥

अनो मनोज्ञ ध्वनि धेनु पाली खुर प्रणा दान्तरतो वधूभि: ।
भवत् विनोदालपि ताक्षराणि प्रपीय नाज्ञायत मार्ग दैर्घ्यम् ॥ ॥49-4॥

निरीक्ष्य वृन्दावन मीश नन्दत् प्रसून कुन्द प्रमुख द्रुमौघम् ।
अमोदथाश् शाद्वल सान्द्र लक्ष्म्या हरिन्मणी कुट्टिम पुष्ट शोभम् ॥49-5॥

नवाक निर्व्यूढ निवास भेदेषु अशेष गोपेषु सुखासि तेषु ।
वनश्रियं गोप किशोर पाली विमिश्रित: पर्य गलोकथास् त्वं ॥ ॥49-6॥

अराल मार्गा गत निर्मलापां मराल कूजाकृत नर्म लापाम् ।
निरन्तर स्मेर सरोज वक्त्रां कलिन्द कन्यां समलोकयस् त्वं ॥ ॥49-7॥

मयूर केका शत लोभनीयं मयूख माला शबलं मणीनाम् ।
विरिञ्च लोक स्पृश मुच्च शृङ्गै: गिरिञ्च गोवर्धन मैक्षथास् त्वं ॥ ॥49-8॥

समं ततो गोप कुमारकैस् त्वं समन्ततो यत्र वनान्त मागा: ।
ततस् ततस्तां कुटिला मपश्य: कलिन्दजां रागवती मिवैकाम् ॥ ॥49-9॥

तथा विधेऽस्मिन् विपिने पशव्ये समुत्सुको वत्सगण प्रचारे ।
चरन् सरामोऽथ कुमारकैस् त्वं समीर गेहाधिप पाहि रोगात् ॥ ॥49-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चाश दशकम्
वत्सासुर बकासुरयोः वधम्

तरल मधुकृत् वृन्दे वृन्दावनेऽथ मनोहरे
पशुप शिशुभिस् साकं वत्सानु पालन लोलुपः ।
हल धर सखो देव श्रीमन् विचेरिथ धारयन्
गवल मुरली वेत्रं नेत्राभिराम तनुद्युतिः ॥ ॥50-1॥

विहित जगती रक्षं लक्ष्मी कराम्बुज लालितं
ददति चरण द्वन्द्वं वृन्दावने त्वयि पावने ।
किमिव न बभौ सम्पत् सम्पूरितं तरु वल्लरी
सलिल धरणी गोत्र क्षेत्रादिकं कमलापते ॥ ॥50-2॥

विलस दुलपे कान्ता रान्ते समीरण शीतले
विपुल यमुना तीरे गोवर्ध नाचल मूर्धसु ।
ललित मुरली नादः सञ्चारयन् खलु वात्सकं
क्वचन दिवसे दैत्यं वत्सा कृतिं त्व मुदैक्षथाः ॥ ॥50-3॥

रभस विलसत् पुच्छं विच्छायतोऽस्य विलोकयन्
किमपि वलित स्कन्धं रन्ध्र प्रतीक्ष मुदीक्षितम् ।
तमथ चरणे बिभ्रत् विभ्रामयन् मुहु रुच्चकैः
कुहचन महा वृक्षे चिक्षेपिथ क्षत जीवितम् ॥ ॥50-4॥

निपतति महादैत्ये जात्या दुरात्मनि तत् क्षणं
निपतन जव क्षुण्ण क्षोणीरुह क्षत कानने ।

दिवि परिमिलत् वृन्दाः वृन्दारकाः कुसुमोत्करैः
शिरसि भवतो हर्षात् वर्षन्ति नाम तदा हरे ॥ ॥50-5॥

सुरभिल तमा मूर्धनि ऊर्ध्वं कुतः कुसुमावली
निपतति तवेत् युक्तो बालैस् सहेल मुदैरयः ।
झटिति दनुज क्षेपेण ऊर्ध्वं गतस् तरु मण्डलात्
कुसुम निकरस् सोऽयं नूनं समेति शनैरिति ॥ ॥50-6॥

क्वचन दिवसे भूयो भूयस्तरे परुषातपे
तपन तनया पाथः पातुं गता भव दादयः ।
चलित गरुतं प्रेक्षामासुः बकं खलु विस्मृतं
क्षिति धर गरुच्छेदे कैलास शैल मिवा परम् ॥ ॥50-7॥

पिबति सलिलं गोप व्राते भवन्त मभि द्रुतः
स किल निगिलन् अग्नि प्रख्यं पुनर् द्रुत मुद्वमन् ।
दलयितु मगात् त्रोट्याः कोट्या तदाऽऽशु भवान् विभो
खल जन भिदा चुञ्चुः चञ्चू प्रगृह्य ददार तम् ॥ ॥50-8॥

सपदि सहजां सन्द्रष्टुं वा मृतां खलु पूतनाम्
अनुज मघमप्यग्रे गत्वा प्रतीक्षितु मेव वा ।
शमन निलयं याते तस्मिन् बके सुमनो गणे
किरति सुमनो वृन्दं वृन्दावनात् गृह मैयथाः ॥ ॥50-9॥

ललित मुरली नादं दूरान् निशम्य वधू जनैः
त्वरित मुपगम् याराद्दात् आरूढ मोद मुदीक्षितः ।
जनित जननी नन्दानन्दः समीरण मन्दिर
प्रथित वसते शौरे दूरी कुरुष्व ममामयान् ॥ ॥50-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥

॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकपञ्चाश दशकम्
अघासुर वधम्

कदाचन व्रज शिशुभिस् समं भवान् वनाशने विहित मतिः प्रगेतराम् ।
समावृतो बहुतर वत्स मण्डलैः सतेमनैर् निरगम दीश जेमनैः ॥॥51-1॥

विनिर्यतस् तव चरणाम्बुज द्वयात् उदञ्चितं त्रिभुवन पावनं रजः ।
महर्षयः पुलकधरैः कलेबरैः उदूहिरे धृत भव दीक्षणोत्सवाः ॥॥51-2॥

प्रचारयत्-यविरल शाद्वले तले पशून् विभो भवति समं कुमारकैः ।
अघासुरो न्यरुण दघाय वर्तनी भयानकस् सपदि शयान काकृतिः ॥॥51-3॥

महाचल प्रतिम तनोर् गुहा निभ प्रसारित प्रथित मुखस्य कानने ।
मुखोदरं विहरण कौतुकाद् गताः कुमारकाः किमपि विदूरगे त्वयि ॥॥51-4॥

प्रमादतः प्रविशति पन्नगोदरं क्वथत् तनौ पशुपकुले सवात्सके ।
विदन्निदं त्वमपि विवेशिथ प्रभो सुहृज्जनं विशरण माशु रक्षितुम् ॥॥51-5॥

गलोदरे विपुलित वर्ष्मणा त्वया महोरगे लुठति निरुद्ध मारुते ।
द्रुतं भवान् विदलित कण्ठ मण्डलः विमोचयन् पशुप पशून् विनिर्ययौ ॥॥51-6॥

क्षणं दिवि त्व दुपग मार्थ मास्थितं महासुर प्रभव महो महो महत् ।
विनिर्गते त्वयि तु निलीन मञ्जसा नभःस्थले ननृतु रथो जगुस्सुराः ॥॥51-7॥

सविस्मयैः कमल भवादिभिस् सुरैः अनुद्रुतस् तदनु गतः कुमारकैः ।
दिने पुनस् तरुण दशा मुपेयुषि स्वकैर्भवा नतनुत भोजनोत्सवम् ॥॥51-8॥

विषाणिका मपि मुरलीं नितम्बके निवेशयन् कबल धरः कराम्बुजे ।
प्रहासयन् कल वचनैः कुमारकान् बुभोजिथ त्रिदशगणैर् मुदा नुतः ॥॥51-9॥

सुखाशनं त्विह तव गोप मण्डले मखाशनात् प्रिय मिव देव मण्डले ।
इति स्तुतस् त्रिदशवरैर् जगत्पते मरुत्पुरी निलय गदात् प्रपाहिमाम् ॥॥51-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

द्विपञ्चाश दशकम्
ब्रह्म गर्व शमनम्

अन्यावतार निकरेष् वनिरीक्षितं ते
भूमातिरेक मभि वीक्ष्य तदाघ मोक्षे ।
ब्रह्मा परीक्षितु मनास् स परोक्ष भावं
निन्येऽथ वत्सक गणान् प्रवितत्य मायाम् ॥ ॥52-1॥

वत्सा नवीक्ष्य विवशे पशुपोत्करे तान्
आनेतु काम इव धातृ मतानुवर्ती ।
त्वं सामिभुक्त कबलो गतवांस् तदानीं
भुक्तांस् तिरोऽधित सरोज भवः कुमारान् ॥ ॥52-2॥

वत्सायितस् तदनु गोपगणायितस् त्वं
शिक्यादि भाण्ड मुरली गवलादि रूपः ।
प्राग्वद् विहृत्य विपिनेषु चिराय सायं
त्वं माययाऽथ बहुधा व्रज माययाथ ॥ ॥52-3॥

त्वामेव शिक्य गवलादि मयं दधानः
भूयस् त्वमेव पशु वत्सक बाल रूपः ।
गो रूपिणीभि रपि गोप वधू मयीभिः
आसादितोऽसि जननीभि रति प्रहर्षात् ॥ ॥52-4॥

जीवं हि कञ्चि दभिमान वशात् स्वकीयं
मत्वा तनूज इति रागभरं वहन्त्य: ।
आत्मान मेव तु भवन्त मवाप्य सूनुं
प्रीतिं ययुर् न कियतीं वनिताश्च गाव: ॥ ॥52-5॥

एवं प्रतिक्षण विजृम्भित हर्ष भार
निश्शेष गोप गण लालित भूरि मूर्तिम् ।
त्वा मग्रजोऽपि बुबुधे किल वत्सरान्ते
ब्रह्मात्मनो रपि महान् युवयोर् विशेष: ॥ ॥52-6॥

वर्षा वधौ नव पुरातन वत्स पालान्
दृष्ट्वा विवेक मसृणे द्रुहिणे विमूढे ।
प्रादीदृश: प्रति नवान् मकुटाङ्ग दादि
भूषांश् चतुर्भुज युजस् सज लाम्बु दाभान् ॥ ॥52-7॥

प्रत्येक मेव कमला परिलालि ताङ्गान्
भोगीन्द्र भोग शयनान् नयनाभि रामान् ।
लीला निमीलित दृशस् सनकादि योगि
व्यासेवितान् कमलभूर् भवतो ददर्श ॥ ॥52-8॥

नारायणा कृति मसंख्य-तमां निरीक्ष्य
सर्वत्र सेवक मपि स्व मवेक्ष्य धाता ।
माया निमग्न हृदयो विमुमोह यावत्
एको बभूविथ तदा कबलार्ध पाणि: ॥ ॥52-9॥

नश्यन्मदे तदनु विश्व पतिं मुहुस् त्वाम्
नत्वा च नूतवति धातरि धाम याते ।
पोतैस् समं प्रमुदितै: प्रविशन् निकेतं
वातालयाधिप विभो परिपाहि रोगात् ॥ ॥52-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

त्रिपञ्चाश दशकम्
धेनुकासुर वधम्

अतीत्य बाल्यं जगतां पते त्वम् उपेत्य पौगण्ड वयो मनोज्ञं ।
उपेक्ष्य वत्सावन मुत्सवेन प्रावर्तथा गोगण पालनायाम् ॥ ॥53-1॥

उपक्रमस् यानुगुणैव सेयं मरुत्पुराधीश तव प्रवृत्तिः ।
गोत्रा परित्राण कृतेऽवतीर्णः तदेव देवाऽऽरभथास् तदा यत् ॥ ॥53-2॥

कदापि रामेण समं वनान्ते वनश्रियं वीक्ष्य चरन् सुखेन ।
श्रीदाम नाम्नस् स्वसखस्य वाचा मोदा दगा धेनुक काननं त्वम्॥53-3॥

उत्ताल ताली निवहे त्व दुक्त्या बलेन धूतेऽथ बलेन दोर्भ्याम् ।
मृदुः खरश् चाभ्यपतत् पुरस्तात् फलोत्करो धेनुक दानवोऽपि ॥53-4॥

समुद्यतो धैनुक पालनेऽहं कथं वधं धैनुक मद्य कुर्वे ।
इतीव मत्वा ध्रुव मग्रजेन सुरौघ योद्धार मजीघनस् त्वम् ॥ ॥53-5॥

तदीय भृत्या नपि जम्बुकत्वेन उपागतान् अग्रज संयुतस् त्वम् ।
जम्बूफला नीव तदा निरास्थः तालेषु खेलन् भगवन् निरास्थः ॥ ॥53-6॥

विनिघ्नति त्वय्यथ जम्बु कौघं सनामकत्वाद् वरुणस् तदानीम् ।
भयाकुलो जम्बुक नामधेयं श्रुति प्रसिद्धं व्यधितेति मन्ये ॥ ॥53-7॥

तवावतारस्य फलं मुरारे सञ्जात मद्येति सुरैर् नुतस् त्वम् ।
सत्यं फलं जात मिहेति हासी बालैस्समं तालफलान्य भुङ्क्थाः ॥ ॥53-8॥

मधुद्रव स्रुन्ति बृहन्ति तानि फलानि मेदोभर भृन्ति भुक्त्वा ।
तृप्तैश्च दृप्तैर् भवनं फलौघं वहद्भिरागाः खलु बालकैस् त्वम् ॥॥53-9॥

हतो हतो धेनुक इत्युपेत्य फलान्यदद्भिर् मधुराणि लोकैः ।
जयेति जीवेति नुतो विभो त्वं मरुत्पुराधीश्वर पाहि रोगात् ॥ ॥53-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

चतुपञ्चाश दशकम्
कालिय विष बाधा

त्वत् सेवोत्कस् सौभरिर् नाम पूर्वं कालिन्द्यन्तर् द्वादशाब्दम् तपस्यन् ।
मीनव्राते स्नेहवान् भोग लोले तार्क्ष्यं साक्षा दैक्षताग्रे कदाचित् ॥॥54-1॥

त्वत्वाहं तं सक्षुधं तृक्ष सूनुं मीनं कञ्चिज् जक्षतं लक्षयन् सः ।
तप्तश् चित्ते शप्तवानत्र चेत्त्वं जन्तून् भोक्ता जीवितं चापि मोक्ता ॥॥54-2॥

तस्मिन् काले कालियः क्ष्वेल दर्पात् सर्पारातेः कल्पितं भाग मश्नन् ।
तेन क्रोधात् त्वत्पदाम्भोज भाजा पक्ष क्षिप्तस् तद्दुरापं पयोऽगात् ॥॥54-3॥

घोरे तस्मिन् सूरजा नीर वासे तीरे वृक्षा विक्षताः क्ष्वेल वेगात् ।
पक्षिव्राताः पेतु रभ्रे पतन्तः कारुण्यार्द्रं त्वन् मनस् तेन जातम् ॥॥54-4॥

काले तस्मिन् नेकदा सीर पाणिं मुक्त्वा याते यामुनं काननान्तम् ।
त्वय्युद्दाम ग्रीष्म भीष्मोष्म तप्ता गोगोपाला व्यापिबन् क्ष्वेल तोयम् ॥॥54-5॥

नश्यज्जीवान् विच्युतान् क्ष्मातले तान् विश्वान् पश्यन् अच्युत त्वं दयार्द्रः ।
प्राप्योपान्तं जीवया मासिथ द्राक् पीयूषाम्भो वर्षिभिश् श्रीकटाक्षैः ॥॥54-6॥

किं किं जातो हर्ष वर्षा तिरेकः सर्वाङ्गेष्वित् युत्थिता गोपसङ्घाः ।
दृष्ट्वाऽग्रे त्वां त्वत्कृतं तत्विदन्तः त्वा मालिङ्गन् दृष्ट नानाप्रभावाः ॥ ॥54-7॥

गावश्चैवं लब्ध जीवाः क्षणेन स्फीता नन्दास् त्वां च दृष्ट्वा पुरस्तात् ।
द्रागावव्रुस् सर्वतो हर्ष बाष्पं व्यामुञ्चन्त्यो मन्द मुद्यन् निनादाः ॥ ॥54-8॥

रोमाञ्चोऽयं सर्वतो नश् शरीरे भूयस् यन्तः काचि दानन्द मूर्छा ।
आश्चर्योऽयं क्ष्वेलवेगो मुकुन्देति उक्तो गोपैर् नन्दितो वन्दितोऽभूः ॥ ॥54-9॥

एवं भक्तान् मुक्त जीवा नपि त्वं मुग्धापाङ्गै रस्त रोगांस् तनोषि ।
तादृग् भूत स्फीत कारुण्य भूमा रोगात् पाया वायुगेहाधिनाथ ॥ ॥54-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चपञ्चाश दशकम्
कालिय मर्दनं

अथ वारिणि घोरतरं फणिनं प्रतिवारयितुं कृतधीर् भगवन् ।
द्रुत मारिथ तीरग नीप तरुं विष मारुत शोषित पर्ण चयम् ॥ ॥55-1॥

अधिरुह्य पदाम्बुरुहेण च तं नव पल्लव तुल्य मनोज्ञ रुचा ।
ह्रद वारिणि दूरतरं न्यपतः परिघूर्णित घोर तरङ्ग गणे ॥ ॥55-2॥

भुवनत्रय भारभृतो भवतो गुरुभार विकम्पि विजृम्भि जला ।
परिमज्जयति स्म धनुश् शतकं तटिनी झटिति स्फुट घोषवती ॥ ॥55-3॥

अथ दिक्षु विदिक्षु परिक्षुभित भ्रमितो दरवारि निनाद भरैः ।
उदका दुदगात् उरगाधिपतिः त्वदुपान्त मशान्त रुषाऽन्धमनाः ॥ ॥55-4॥

फण शृङ्ग सहस्र विनिस् सृमर ज्वल दग्नि कणोग्र विषाम्बुधरम् ।
पुरतः फणिनं समलोकयथा बहु शृङ्गिण मञ्जन शैल मिव ॥ ॥55-5॥

ज्वल दक्षि परिक्षर दुग्र विष श्वसनोष्म भरस् स महा भुजगः ।
परिदश्य भवन्त मनन्त बलं समवेष्टयत् अस्फुट चेष्ट महो ॥॥55-6॥

अविलोक्य भवन्त मथाकुलिते तट गामिनि बालक धेनुगणे ।
व्रज गेह तलेऽप्य निमित्त शतं समुदीक्ष्य गता यमुनां पशुपाः ॥॥55-7॥

अखिलेषु विभो भवदीय दशाम् अवलोक्य जिहासुषु जीवभरम् ।
फणि बन्धन माशु विमुच्य जवात् उदगम्यत हासजुषा भवता ॥॥55-8॥

अधिरुह्य ततः फणि राज फणान् ननृते भवता मृदु पाद रुचा ।
कलशिञ्जित नूपुर मञ्जुमिलत् कर कङ्कण सङ्कुल सङ्क्वणितम् ॥॥55-9॥

जहृषुः पशु पास् तुतुषुर् मुनयः ववृषुः कुसुमानि सुरेन्द्र गणाः ।
त्वयि नृत्यति मारुत गेह पते परिपाहि स मां त्वमदान्त गदात् ॥॥55-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

षट्पञ्चाश दशकम्
कालिय गर्व शमनम्, भगवदनुग्रहम् च

रुचिर कम्पित कुण्डल मण्डलः सुचिर मीश न नर्तिथ पन्नगे ।
अमर ताडित दुन्दुभि सुन्दरं वियति गायति दैवत यौवते ॥ ॥56-1॥

नमति यत्यद मुष्य शिरो हरे परि-विहाय तदुन्नत मुन्नतम् ।
परिमथन् पद पङ्करुहा चिरं व्यहरथा: कर ताल मनोहरम् ॥॥56-2॥

त्वदवभग्न विभुग्न फणा गणे गलित शोणित शोणित पाथसि ।
फणिपता ववसीदति सन्नता: तदबलास् तव माधव पादयो: ॥॥56-3॥

अयि पुरैव चिराय परिश्रुत त्व दनुभाव विलीन हृदो हि ता: ।
मुनिभिरप्य नवाप्य पथैस् तवै: नुनुवुरीश भवन्त मयन्त्रितम् ॥॥56-4॥

फणि वधू गण भक्ति विलोकन प्रविकसत् करुणाकुल चेतसा ।
फणिपतिर् भवताऽच्युत जीवित: त्वयि समर्पित मूर्ति रवानमत् ॥॥56-5॥

रमणकं व्रज वारिधि मध्यगं फणि रिपुर् न करोति विरोधि-ताम् ।
इति भवत् वचनान्यति मानयन् फणिपतिर् निरगा दुरगै: समम् ॥॥56-6॥

फणि वधू जन दत्त मणि व्रज ज्वलित हार दुकूल विभूषित: ।
तट गतै: प्रमदाश्रु विमिश्रितै: समगथास् स्वजनैर् दिव सावधौ ॥॥56-7॥

निशि पुनस् तमसा व्रज मन्दिरं व्रजितु मक्षम एव जनोत् करे ।
स्वपति तत्र भवच् चरणाश्रये दव कृशानु ररुन्ध समन्तत: ॥ ॥56-8॥

प्रबुधिता नथ पालय पालयेति उदय दार्त रवान् पशु पालकान् ।
अवितु माशु पपाथ महानलं किमिह चित्रमयं खलु ते मुखम् ॥॥56-9॥

शिखिनि वर्णत एव हि पीतता परि लसत्यधुना क्रिययाऽप्यसौ ।
इति नुत: पशुपैर् मुदितैर् विभो हर हरे दुरितैस् सह मे गदान्॥56-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

सप्तपञ्चाश दशकम्
प्रलम्बासुर वधम्

रामसखः क्वापि दिने कामद भगवन् गतो भवान् विपिनम् ।
सूनुभि रपि गोपानां धेनुभि रभि संवृतो लसत्वेषः ॥ ॥57-1॥

सन्दर्शयन् बलाय स्वैरं वृन्दावन श्रियं विमलाम् ।
काण्डीरैस् सह बालैः भाण्डीरकमा गमो वटं क्रीडन् ॥ ॥57-2॥

तावत् तावक निधन स्पृहयालुः गोप मूर्ति रदयालुः ।
दैत्यः प्रलम्ब नामा प्रलम्ब बाहुं भवन्त मापेदे ॥ ॥57-3॥

जानन् नप्यविजानन् निव तेन समं निबद्ध सौहार्दः ।
वट निकटे पटु पशुप व्याबद्धं द्वन्द्व युद्ध मारब्धाः ॥ ॥57-4॥

गोपान् विभज्य तन्वन् सङ्घं बल भद्रकं भवत्क मपि ।
त्वत्बल भीरुं दैत्यं त्वत्बल गत मन्व मन्यथा भगवन् ॥ ॥57-5॥

कल्पित विजेतृ वहने समरे परयूथगं स्वदयिततरम् ।
श्रीदामान मधत्थाः पराजितो भक्त दासतां प्रथयन् ॥ ॥57-6॥

एवं बहुषु विभूमन् बालेषु वहत्सु वाह्य मानेषु ।
राम विजितः प्रलम्बो जहार तं दूरतो भवत्भीत्या ॥ ॥57-7॥

त्वत् दूरं गमयन्तं तं दृष्ट्वा हलिनि विहित गरिम भरे ।
दैत्यस् स्वरूप मागाद् यद्रूपात् सहि बलोऽपि चकितोऽभूत् ॥ ॥57-8॥

उच्च तया दैत्य तनोः त्वन्मुख मालोक्य दूरतो रामः ।
विगत भयो दृढ मुष्ट्या भृश दुष्टं सपदि पिष्ट्वा नेनम् ॥ ॥57-9॥

हत्वा दानव वीरं प्राप्तं बल मालि लिङ्गिथ प्रेम्णा ।
तावन् मिलतोर् युवयोः शिरसि कृता पुष्प वृष्टि रमर गणैः ॥57-10॥

आलम्बो भुवनानां प्रालम्बं निधन मेव मारचयन् ।
कालं विहाय सद्यः लोलम्ब रुचे हरे हरेः क्लेशान् ॥ ॥57-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

अष्टपञ्चाश दशकम्
दावग्नि संरक्षनम्, ऋतु वर्णनम् च

त्वयि विहरण लोले बालजालैः प्रलम्ब
प्रमथन सविलम्बे धेनवस् स्वैर चाराः ।
तृण कुतुक निविष्टा दूरदूरं चरन्त्यः
किमपि विपिन मैषी काख्य मीषां बभूवुः ॥ ॥58-1॥

अनधिगत निदाघ क्रौर्य वृन्दावनान्तात्
बहि रिद मुपयाताः काननं धेनवस् ताः।
तव विरह विषण्णा ऊष्मल ग्रीष्म ताप
प्रसर विसर दम्भस्याकुलास् स्तम्भ मापुः ॥ ॥58-2॥

तदनु सह सहायैर् दूर मन्विष्य शौरे
गलित सरणि मुञ्जारण्य सञ्जात खेदम् ।
पशुकुल मभि वीक्ष्य क्षिप्र मानेतु मारात्
त्वयि गतवति ही ही सर्वतोऽग्निर् जजृम्भे ॥ ॥58-3॥

सकल हरिति दीप्ते घोर भाङ्कार भीमे
शिखिनि विहत मार्गा अर्ध दग्धा इवार्ताः ।
अहह भुवन बन्धो पाहि पाहीति सर्वे
शरण मुपगतास् त्वां ताप हर्तार मेकम् ॥ ॥58-4॥

अल मल मति भीत्या सर्वतो मीलयध्वं
दृश मिति तव वाचा मीलि ताक्षेषु तेषु ।
क्व नु दव दहनोऽसौ कुत्र मुञ्जाटवी सा
सपदि ववृतिरे ते हन्त भाण्डीर देशे ॥ ॥58-5॥

जय जय तव माया केय मीशेति तेषां
नुतिभि रुदित हासो बद्ध नाना विलासः ।
पुनरपि विपिनान्ते प्राचरः पाटलादि
प्रसव निकर मात्र ग्राह्य घर्मानु भावे ॥ ॥58-6॥

त्वयि विमुखमि वोच्चैः ताप भारं वहन्तं
तव भजनव दन्तः पङ्क मुच्छोषयन्तम् ।
तव भुजव दुदञ्चद् भूरि तेजः प्रवाहं
तपस मय मनैषीर् यामुनेषु स्थलेषु ॥ ॥58-7॥

तदनु जलद जालैस् त्वद् वपुस् तुल्य भाभिः
विकस दमल विद्युत् पीत वासो विलासैः ।
सकल भुवन भाजां हर्षदां वर्षवेलां
क्षितिधर कुहरेषु स्वैरवासी व्यनैषीः ॥ ॥58-8॥

कुहरतल निविष्टं त्वां गरिष्ठं गिरीन्द्रः
शिखि कुल नव केका काकुभिस् स्तोत्रकारी ।
स्फुट कुट जकदम्ब स्तोम पुष्पाञ्जलिं च
प्रविदध दनुभेजे देव गोवर्धनोऽसौ ॥ ॥58-9॥

अथ शरद मुपेतां तां भवत्भक्त चेतो
विमल सलिल पूरां मानयन् काननेषु ।
तृण ममल वनान्ते चारु सञ्चारयन् गाः
पवन पुरपते त्वं देहि मे देह सौख्यम् ॥ ॥58-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकोनषष्टितम दशकम्
वेणुगान वर्णनम्

त्वद् वपुर् नव कलाय कोमलं प्रेम दोहन मशेष मोहनम् ।
ब्रह्म तत्त्व परचिन् मुदात्मकं वीक्ष्य सम्मुमुहु रन्वहं स्त्रियः ॥59-1॥

मन्म थोन्मथित मानसाः क्रमात् त्वद् विलोकन रतास् ततस् ततः
गोपिकास् तव न सेहिरे हरे कान नोपगति मप्यहर्मुखे ॥ ॥59-2॥

निर्गते भवति दत्त दृष्टयः त्वद् गतेन मनसा मृगेक्षणाः ।
वेणु नाद मुपकर्ण्य दूरतः त्वद् विलास कथयाऽभिरेमिरे ॥ ॥59-3॥

कान नान्त मित वान् भवा नपि स्निग्ध पादप तले मनोरमे ।
व्यत्य याकलित पाद मास्थितः प्रत्य पूरयत वेणु नालिकाम् ॥॥59-4॥

मार बाण धुत खेचरी कुलं निर्विकार पशु पक्षि मण्डलम् ।
द्रावणं च दृषदा मपि प्रभो तावकं व्यजनि वेणु कूजितम् ॥ ॥59-5॥

वेणुरन्ध्र तरलाङ्गुली दलं ताल सञ्चलित पाद पल्लवम् ।
तत् स्थितं तव परोक्ष मप्यहो संविचिन्त्य मुमुहुर् व्रजाङ्गनाः॥ ॥59-6॥

निर्विशङ्क भव दङ्ग दर्शिनीः खेचरीः खग मृगान् पशूनपि ।
त्वत्पद प्रणयि काननं च ताः धन्य धन्य मिति नन्वमानयन्॥ ॥59-7॥

आपिबेय मध रामृतं कदा वेणु भुक्त रस शेष मेकदा ।
दूरतो बत कृतं दुराश येति आकुला मुहुरिमास् समामुहन् ॥॥59-8॥

प्रत्यहं च पुन रित्थ मङ्गना: चित्तयोनि जनिता दनुग्रहात् ।
बद्धराग विवशास् त्वयि प्रभो नित्यमापु रिह कृत्य मूढताम् ॥॥59-9॥

रागस् तावज् जायते हि स्वभावात् मोक्षोपायो यत्नतस् स्यान्न वा स्यात् ।
तासां त्वेकं तद्द्वयं लब्ध मासीत् भाग्यं भाग्यं पाहिमां मारुतेश ॥॥59-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

षष्टितम दशकम्
गोपी वस्त्र अपहरणम्

मदनातुर चेतसोऽन्वहं भव दङ्घ्रि द्वय दास्य काम्यया ।
यमुना तट सीम्नि सैकतींतर लाक्ष्यो गिरिजां समार्चिचन् ॥ ॥60-1॥

तव नाम कथा रतास् समं सुदृश: प्रात रुपागता नदीम् ।
उपहार शतै रपूजयन् दयितो नन्द सुतो भवे दिति ॥ ॥60-2॥

इति मास मुपा हित व्रता: तरलाक्षी रभिवीक्ष्य ता भवान् ।
करुणा मृदुलो नदी तटं समयासीत् तदनुग्रहेच्छया ॥ ॥60-3॥

निय मावसितौ निजाम्बरं तट सीमन् यवमुच्य तास् तदा ।
यमुना जलखेल नाकुला: पुरतस् त्वा मवलोक्य लज्जिता: ॥60-4॥

त्रपया नमि तानना स्वथो वनितास् वम्बर जाल मन्तिके ।
निहितं परि गृह्य भूरुहो विटपं त्वं तरसाऽ धिरूढवान् ॥ ॥60-5॥

इह ताव दुपेत्य नीयतां वसनं वस् सुदृशो यथा यथम् ।
इति नर्म मृदुस्मिते त्वयि ब्रुवति व्यामुमुहे वधू जनै: ॥ ॥60-6॥

अयि जीव चिरं किशोर नस् तव दासी रवशी करोषि किम् ।
प्रदि शाम्बर मम्बुजेक्षणेति उदितस् त्वं स्मित मेव दत्तवान्॥ ॥60-7॥

अधि रुह्य तटं कृताञ्जली: परिशुद्धास् स्वगतीर् निरीक्ष्य ता: ।
वसनान् यखिलान् यनुग्रहं पुनरेवं गिर मप्यदा मुदा ॥ ॥60-8॥

विदितं ननु वो मनीषितं वदितारस् त्विह योग्य मुत्तरम् ।
यमुना पुलिने सचन्द्रिका: क्षणदा इत्यबलास् त्व मूचिवान् ॥ ॥60-9॥

उपकर्ण्य भवन् मुखच्युतं मधु निष्यन्दि वचो मृगी दृश: ।
प्रणया दयि वीक्ष्य वीक्ष्य ते वदनाब्जं शनकैर् गृहं गता: ॥ ॥60-10॥

इति नन्वनु गृह्य वल्लवी: विपिनान् तेषु पुरेव सञ्चरन् ।
करुणा शिशिरो हरे हर त्वरया मे सकलाम यावलिम् ॥ ॥60-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

एकषष्टितम दशकम्
विप्र पत्नी अनुग्रम्

ततश्च वृन्दा-वनतोऽति दूरत: वनं गतस् त्वं खलु गोप गोकुलै: ।
हृदन्तरे भक्ततर द्विजाङ्गना: कदम्ब कानुग्रह णाग्रहं वहन् ॥॥61-1॥

ततो निरीक्ष्या शरणे वनान्तरे किशोर लोकं क्षुधितं तृषा कुलम् ।
अदूरतो यज्ञपरान् द्विजान् प्रति व्यसर्जयो दीदिवि याचनाय तान् ॥॥61-2॥

गतेष्वथो तेष्वभिधाय तेऽभिधां कुमारकेष्वोदन याचिषु प्रभो ।
श्रुति स्थिरा अप्यभिनिन्यु रश्रुतिं न किञ्चि दूचुश्च मही सुरोत्तमा: ॥॥61-3॥

अनादरात् खिन्नधियो हि बालका: समाययुर् युक्त मिदं हि यज्वसु ।
चिराद भक्ता: खलु ते महीसुरा: कथं हि भक्तं त्वयि तैस्समर्प्यते ॥॥61-4॥

निवेदयध्वं गृहिणी जनाय मां दिशेयु रन्नं करुणा कुला इमा: ।
इति स्मितार्द्रं भवते रिता गता: ते दारका दारजनं ययाचिरे ॥॥61-5॥

गृहीत नाम्नि त्वयि सम्भ्र माकुला: चतुर् विधं भोज्य रसं प्रगृह्य ता: ।
चिरं धृत त्वत् प्रविलोक नाग्रहा: स्वकैर् निरुद्धा अपि तूर्ण माययु: ॥॥61-6॥

विलोल पिञ्छं चिकुरे कपोलयो: समुल्लसत् कुण्डल मार्द्र मीक्षिते ।
निधाय बाहुं सुहृदं स सीमनि स्थितं भवन्तं समलोकयन्त ता: ॥॥61-7॥

तदा च काचित् त्वदुपाग मोद्यता गृहीत हस्ता दयितेन यज्वना ।
तदैव सञ्चिन्त्य भवन्त मञ्जसा विवेश कैवल्य महो कृतिन् यसौ ॥॥61-8॥

आदाय भोज्यान् यनुगृह्य ता: पुन: त्वदङ्ग सङ्ग स्पृहयोज् झतीर् गृहम् ।
विलोक्य यज्ञाय विसर्जयन् निमा: चकर्थ भर्तृ नपि तास्वगर्हणान् ॥॥61-9॥

निरूप्य दोषं निज मङ्गनाजने विलोक्य भक्तिं च पुनर् विचारिभि:
प्रबुद्ध तत्त्वैस्त्व मभिष्टुतो द्विजै: मरुत्पुराधीश निरुन्धि मे गदान् ॥॥61-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

द्विषष्टितम दशकम्
गोवर्द्धन यागम्

कदाचिद् गोपालान् विहित मख सम्भार विभवान्
निरीक्ष्य त्वं शौरे मघव मद मुद्ध्वंसितु मना: ।

विजानन् नप्येतान् विनय मृदु नन्दादिप शुपान्
अपृच्छः को वाऽयं जनक भवताम् उद्यम इति ॥ ॥62-1॥

बभाषे नन्दस् त्वाम् सुत ननु विधेयो मघवतो:
मखो वर्षे वर्षे सुखयति स वर्षेण पृथिवीम् ।
नृणां वर्षायत्तं निखिल मुपजीव्यं महितले
विशेषा दस्माकं तृण सलिल जीवा हि पशवः ॥ ॥62-2॥

इति श्रुत्वा वाचं पितुरयि भवा नाह सरसं
धिगेतन् नो सत्यं मघव जनिता वृष्टि रिति यत् ।
अदृष्टं जीवानां सृजति खलु वृष्टिं समुचितां
महारण्ये वृक्षाः किमिव बलि मिन्द्राय ददते ॥ ॥62-3॥

इदं तावत् सत्यं यदिह पशवो नः कुल धनं
तदाजीव्या यासौ बलि रचल भर्त्रे समुचितः ।
सुरेभ्योऽप्युत्कृष्टाः ननु धरणि देवाः क्षिति तले
ततस्तेऽप्याराध्याः इति जगदिथ त्वं निज जनान् ॥ ॥62-4॥

भवद् वाचं श्रुत्वा बहुमति युतास्तेऽपि पशुपाः
द्विजेन्द्रा नर्चन्तो बलि मददु रुच्चैः क्षिति भृते ।
व्यधुः प्रादक्षिण्यं सु भृश मनमन् नादर युताः
त्व मादश् शैलात्मा बलि मखिल माभीर पुरतः ॥ ॥62-5॥

अवोचश् चैवं तान् किमिह वितथं मे निगदितं
गिरीन्द्रो नन्वेषः स्वबलि मुपभुङ्क्ते स्व वपुषा ।
अयं गोत्रो गोत्र द्विषि च कुपिते रक्षितु मलं
समस्तान् इत्युक्ताः जहृषु रखिला गोकुलजुषः ॥ ॥62-6॥

परिप्रीता याता: खलु भव दुपेता व्रज जुष:
व्रजं यावत्तावत् निज मख विभङ्गं निशमयन् ।
भवन्तं जानन् नपि अधिक रजसाऽऽ क्रान्त हृदय:
न सेहे देवेन्द्र: त्व दुपरचि तात्मोन्नति रपि ॥ ॥62-7॥

मनुष्यत्वं यातो मधुभि दपि देवेष्वविनयं
विधत्ते चेन्नष्ट: त्रिदश सदसां कोऽपि महिमा ।
ततश्च ध्वंसिष्ये पशुप हतकस्य श्रिय मिति
प्रवृत्तस् त्वां जेतुं स किल मघवा दुर्मद निधि: ॥ ॥62-8॥

त्वदा वासं हन्तुं प्रलय जलदा नम्बर भुवि
प्रहिण्वन् बिभ्राण: कुलिश मय मभ्रेभ गमन: ।
प्रतस्थेऽन्यै रन्त: दहन मरुदाद्यैर् विहसितो
भवन् माया नैव त्रिभुवनपते मोहयति कम् ॥ ॥62-9॥

सुरेन्द्र: क्रुद्धश् चेत् द्विज करुणया शैल कृपयापि
अनातङ्कोऽस्माकं नियत इति विश्वास्य पशुपान् ।
अहो किन् नायात: गिरिभि दिति सञ्चिन्त्य निवसन्
मरुद्गेहाधीश प्रणुद मुरवैरिन् मम गदान् ॥ ॥62-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

त्रिषष्टितम दशकम्
गोवर्द्धन उद्धारणम्

दद्दशिरे किल तत्क्षण मक्षत स्तनित जृम्भित कम्पित दिक्तटा: ।
सुषमया भवदङ्ग तुलां गता: व्रजप दोपरि वारिधरास् त्वया ॥॥63-1॥

विपुल करक मिश्रै: तोय धारा निपातै:
दिशि दिशि पशुपानां मण्डले दण्ड्यमाने ।
कुपित हरि कृतान् न: पाहि पाहीति तेषां
वचन मजित श्रृण्वन् मा बिभी तेत्येभाणी: ॥ ॥63-2॥

कुल इह खलु गोत्रो दैवतं गोत्र शत्रो:
विहति मिह स रुन्ध्यात् को नु वस् संशयोऽस्मिन् ।
इति सहसित वादी देव गोवर्द्ध नाद्रिं
त्वरित मुदमुमूलो मूलतो बाल दोर्भ्याम् ॥ ॥63-3॥

तदनु गिरिवरस्य प्रोद्धृतस् यास्य तावत्
सिकतिल मृदु देशे दूरतो वारितापे ।
परिकर परिमिश्रान् धेनु गोपान् अधस्तात्
उपनिदध दधत्या: हस्त पद्मेन शैलम् ॥ ॥63-4॥

भवति विधृत शैले बालिकाभिर् वयस्यै:
अपि विहित विलासं केलि लापादि लोले ।
सविध मिलित धेनू: एक हस्तेन कण्डू-
-यति सति पशुपाला: तोष मैषन्त सर्वे ॥ ॥63-5॥

अति महान् गिरि रेष तु वामके कर सरोरुहि तं धरते चिरम् ।
किमिद मद्भुत मद्रि बलन्विति त्वदवलोकिभि राकथि गोपकै: ॥॥63-6॥

अहह धाष्ट्र्य ममुष्य वटोर् गिरिं व्यथित बाहु रसा ववरोपयेत् ।
इति हरिस् त्वयि बद्ध विगर्हण: दिवस सप्तक मुग्र मवर्षयत् ॥॥63-7॥

अचलति त्वयि देव पदात् पदं गलित सर्व जले च घनोत्करे ।
अपहृते मरुता मरुतां पति: त्व दभिशङ्कित धीस् समुपाद्रवत् ॥॥63-8॥

शम मुपेयुषि वर्षभरे तदा पशुप धेनुकुले च विनिर्गते ।
भुवि विभो समुपाहित भू धर: प्रमुदितै: पशुपै: परिरेभिषे ॥ ॥63-9॥

धरणि मेव पुरा धृतवा नसि क्षिति धरोद्धरणे तव कश् श्रम: ।
इति नुतस् त्रिदशै: कमला पते गुरु पुरालय पालय मां गदात् ॥॥63-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

चतुष्षष्टितम दशकम्
गोविन्द पट्टाभिषेकम्

आलोक्य शैलोद्धरणादि रूपं प्रभाव मुच्चैस् तव गोप लोका: ।
विश्वेश्वरं त्वाम् अभिमत्य विश्वे नन्दं भवज्जातक मन्व पृच्छन् ॥॥64-1॥

गर्गोदितो निर्गदितो निजाय वर्गाय तातेन तव प्रभाव: ।
पूर्वाधिकस् त्वय्यनुराग एषाम् ऐधिष्ट तावत् बहुमानभार: ॥ ॥64-2॥

ततोऽवमानोदित तत्त्व बोधः सुराधिराजस् सह दिव्य गव्या ।
उपेत्य तुष्टाव स नष्ट गर्वः पृष्ट्वा पदाब्जं मणि मौलिना ते ॥ ॥64-3॥

स्नेहस् नुतैस् त्वां सुरभिः पयोभिः गोविन्द नामाङ्कित मभ्यषिञ्चत् ।
ऐराव तोपाहृत दिव्य गङ्गा पाथोभि रिन्द्रोऽपि च जात हर्षः ॥ ॥64-4॥

जगत् त्रयीशे त्वयि गोकुलेशे तथाऽभिषिक्ते सति गोप वाटः ।
नाकेऽपि वैकुण्ठ पदेऽप्यलभ्यां श्रियं प्रपेदे भवतः प्रभावात् ॥ ॥64-5॥

कदाचि दन्तर् यमुनं प्रभाते स्नायन् पिता वारुण पूरुषेण ।
नीतस्त मानेतु मगाः पुरीं त्वं तां वारुणीं कारण मर्त्यरूपः ॥ ॥64-6॥

ससम्भ्रमं तेन जलाधि पेन प्रपूजितस् त्वं प्रतिगृह्य तातम् ।
उपागतस् तत् क्षण मात्मगेहं पिताऽवदत् तच्चरितं निजेभ्यः ॥ ॥64-7॥

हरिं विनिश्चित्य भवन्त मेतान् भवत् पदालोकन बद्ध तृष्णान् ॥
निरीक्ष्य विष्णो परमं पदं तत् दुराप मन्यैस् त्वमदीदृशस् तान् ॥ ॥64-8॥

स्फुरत् परानन्द रस प्रवाह प्रपूर्ण कैवल्य महापयोधौ ।
चिरं निमग्नाः खलु गोपसङ्घाः त्वयैव भूमन् पुन रुद्धृतास् ते ॥ ॥64-9॥

कर बदर वदेवं देव कुत्रा वतारे
निज पद मनवाप्यं दर्शितं भक्ति भाजाम् ।
तदिह पशुपरूपी त्वं हि साक्षात् परात्मा
पवन पुर निवासिन् पाहिमा मामयेभ्यः ॥ ॥64-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चषष्टितम दशकम्
गोपीकानां समागमन वर्णनम्

गोपीजनाय कथितं निय मावसाने
मारोत्सवं त्व मथ साधयितुं प्रवृत्तः ।
सान्द्रेण चान्द्र महसा शिशिरी कृताशे
प्रापूरयो मुरलिकां यमुना वनान्ते ॥ ॥65-1॥

सम्मूर्छनाभि रुदित स्वर मण्डलाभिः
सम्मूर्छयन्त मखिलं भुवनान्त रालम् ।
त्वद् वेणुनाद मुपकर्ण्य विभो तरुण्यः
तत् तादृशं कमपि चित्त विमोह मापुः ॥ ॥65-2॥

ता गेह कृत्य निरतास् तनय प्रसक्ताः
कान्तोप सेवन पराश्च सरोरु हाक्ष्यः ।
सर्वं विसृज्य मुरलीरव मोहितास् ते
कान्तार देश मयि कान्त तनो समेताः ॥ ॥65-3॥

काश्चिन् निजाङ्ग परिभूषण मादधानाः
वेणु प्रणाद मुपकर्ण्य कृतार्ध भूषाः ।
त्वा मागता ननु तथैव विभूषिताभ्यः
ता एव संरुरुचिरे तव लोचनाय ॥ ॥65-4॥

हारं नितम्ब भुवि काचन धारयन्ती
काञ्चीं च कण्ठ भुवि देव समागता त्वाम् ।
हारित्व मात्म जघनस्य मुकुन्द तुभ्यं
व्यक्तं बभाष इव मुग्ध मुखी विशेषात् ॥ ॥65-5॥

काचित् कुचे पुन रसज्जित कञ्चुलीका
व्यामोहत: परवधूभि रलक्ष्यमाणा ।
त्वा माययौ निरुपम प्रणयाति भार
राज्याभिषेक विधये कलशीध रेव ॥ ॥65-6॥

काश्चित् गृहात् किल निरेतु मपारयन्त्य:
त्वामेव देव हृदये सुदृढं विभाव्य ।
देहं विधूय परचित् सुख रूप मेकं
त्वा माविशन् परमिमा ननु धन्य धन्या: ॥ ॥65-7॥

जारात्मना न परमात्म तया स्मरन्त्य:
नार्यो गता: परम हंस गतिं क्षणेन ।
तं त्वां प्रकाश परमात्म तनुं कथञ्चित्
चित्ते वहन् अमृत मश्रम मश्नुवीय ॥ ॥65-8॥

अभ्यागताभि रभितो व्रज सुन्दरीभि:
मुग्ध स्मितार्द्र वदन: करुणा वलोकी ।
निस्सीम कान्ति जलधिस् त्व मवेक्ष्यमाण:
विश्वैक हृद्य हर मे पवनेश रोगान् ॥ ॥65-9॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

षड्षष्टितम दशकम्
गोपीजन आह्लादनम्

उपयातानां सुदृशां कुसुमायुध बाण पात विवशानाम् ।
अभिवाञ्छितं विधातुं कृतमति रपि ता जगाथ वाम मिव ॥ ॥66-1॥

गगन गतं मुनि निवहं श्रावयितुं जगिथ कुल वधू धर्मम् ।
धर्म्यं खलु ते वचनं कर्म तु नो निर्मलस्य विश्वास्यम् ॥ ॥66-2॥

आकर्ण्य ते प्रतीपां वाणीम् एणीदृश: परं दीना: ।
मा मा करुणा सिन्धो परित्य जेत्यति चिरं विलेपुस् ता: ॥ ॥66-3॥

तासां रुदितैर् लपितै: करुणाकुल मानसो मुरारे त्वम् ।
ताभिस् समं प्रवृत्तो यमुना पुलिनेषु काम मभिरन्तुम् ॥ ॥66-4॥

चन्द्र कर स्यन्द लसत् सुन्दर यमुना तटान्त वीथीषु ।
गोपीज नोत्तरीयै: आपादित संस्तरो न्यषीदस् त्वम् ॥ ॥66-5॥

सुमधुर नर्मालपनै: कर संग्रहणैश्च चुम्ब नोल्लासै: ।
गाढालिङ्गन सङ्गै: त्व मङ्गना लोक माकुली चकृषे ॥ ॥66-6॥

वासो हरण दिने यत् वासो हरणं प्रतिश्रुतं तासाम् ।
तदपि विभो रस विवश स्वान्तानां कान्त सुभ्रुवा मदधा: ॥ ॥66-7॥

कन्दलित घर्म लेशं कुन्द मृदु स्मेर वक्त्र पाथोजम् ।
नन्द सुत त्वां त्रिजगत् सुन्दर मुपगूह्य नन्दिता बाला: ॥ ॥66-8॥

विरहेष्वङ्गा रमय: शृङ्गार मयश्च सङ्गमे हि त्वम्
नितरा मङ्गार मय: तत्र पुनस् सङ्गमेऽपि चित्र मिदम् ॥ ॥66-9॥

राधा तुङ्ग पयोधर साधु परीरम्भ लोलु पात्मानम् ।
आराधये भवन्तं पवन पुराधीश शमय सकल गदान् ॥ ॥66-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

सप्तषष्टितम दशकम्
श्रीकृष्ण तिरोधानम्

स्फुरत् परानन्द रसात्मकेन त्वया समासा दित भोग लीलाः ।
असीम मानन्दभरं प्रपन्नाः महान्त मापुर् मद मम्बुजाक्ष्यः ॥ ॥67-1॥

निलीयतेऽसौ मयि मय्यमायं रमापतिर् विश्व मनोभिरामः ।
इतिस्म सर्वाः कलिताभि मानाः निरीक्ष्य गोविन्द तिरोहितोऽभूः ॥ ॥67-2॥

राधाभिधां ताव दजात गर्वाम् अति प्रियां गोपवधूं मुरारे ।
भवा नुपादाय गतो विदूरं तया सह स्वैर विहार कारी ॥ ॥67-3॥

तिरोहितेऽथ त्वयि जात तापाः समं समेताः कमलाय ताक्ष्यः ।
वने वने त्वां परिमार्गयन्त्यः विषाद मापुर् भगवन् नपारम् ॥ ॥67-4॥

हा चूत हा चम्पक कर्णिकार हा मल्लिके मालति बाल वल्ल्यः ।
किं वीक्षितो नो हृदयैक चोरः इत्यादितास् त्वत् प्रवणा विलेपुः ॥ ॥67-5॥

निरीक्षितोऽयं सखि पङ्कजाक्षः पुरो ममेत्याकुल मालपन्ती ।
त्वां भावना चक्षुषि वीक्ष्य काचित् तापं सखीनां द्विगुणी चकार ॥ ॥67-6॥

त्व दात्मिकास् ता यमुना तटान्ते तवानु चक्रुः किल चेष्टितानि ।
विचित्य भूयोऽपि तथैव मानात् त्वया विमुक्तां ददृशुश्च राधाम् ॥॥67-7॥

ततस् समं ता विपिने समन्तात् तमोवता रावधि मार्ग यन्त्यः ।
पुनर् विमिश्रा यमुना तटान्ते भृशं विलेपु-श्च जगुर् गुणांस्ते ॥ ॥67-8॥

तथा व्यथा सङ्कुल मानसानां व्रजाङ्गनानां करुणैक सिन्धो ।
जगत्रयी मोहन मोहनात्मा त्वं प्रादुरासी रयि मन्दहासी ॥ ॥67-9॥

सन्दिग्ध सन्दर्शन मात्म कान्तं त्वां वीक्ष्य तन्व्यस् सहसा तदानीम् ।
किं किं न चक्रुः प्रमदाति भारात् सत्वं गदात् पालय मारुतेश ॥॥67-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

अष्टषष्टितम दशकम्
गोपीकानां आह्लाद प्रकटनम्

तव विलोकनाद् (कृ) गोपिका जनाः प्रमद सङ्कुलाः (कृ) पङ्कजेक्षण ।
अमृत धारया (कृ) संप्लुता इव स्तिमिततां दधुः (कृ) त्वत्पुरो गताः ॥1॥

तदनु काचन (कृ) त्वत्कराम्बुजं सपदि गृह्णती (कृ) निर्विशङ्कितम् ।
घन पयोधरे (कृ) सन्निधाय सा पुलक संवृता (कृ) तस्थुषी चिरम्॥ ॥2॥

तव विभोऽपरा (कृ) कोमलं भुजं निज गलान्तरे (कृ) पर्यवेष्टयत् ।
गल समुद्गतं (कृ) प्राण मारुतं प्रति निरुन्ध-तीव (कृ) अति हर्षुला॥ ॥3॥

अपगत त्रपा (कृ) कापि कामिनी तव मुखाम्बुजात् (कृ) पूग चर्वितम् ।
प्रतिगृहय्य तत् (कृ) वक्त्र पङ्कजे निदधती गता (कृ) पूर्ण कामताम् ॥4॥

विकरुणो वने (कृ) संविहाय माम् अपगतोऽसि का (कृ) त्वामिह स्पृशेत् ।
इति सरोषया (कृ) ताव देकया सजल लोचनं (कृ) वीक्षितो भवान् ॥ ॥5॥

इति मुदाऽऽकुलै: (कृ) वल्लवी जनै: सम मुपागतो (कृ) यामुने तटे ।
मृदु कुचाम्बरै: (कृ) कल्पि तासने घुसृण भासुरे (कृ) पर्यशोभथा:॥ ॥6॥

कतिविधा कृपा (कृ) केऽपि सर्वतो धृत दयोदया: (कृ) केचि दाश्रिते ।
कतिचि दीदृशा (कृ) मा दृशेष्वपीति अभिहितो भवान् (कृ) वल्लवीजनै: ॥7॥

अयि कुमारिका (रा) नैव शङ्क्यतां कठिनता मयि (रा) प्रेम कातरे ।
मयि तु चेतसो (रा) वोऽनुवृत्तये कृत मिदं मयेति (रा)ऊचिवान् भवान् ॥8॥

अयि निशम्यतां (रा) जीव वल्लभा: प्रियतमो जनो (रा) नेदृशो मम ।
तदिह रम्यतां (रा) रम्य यामिनीषु अनुपरोध मिति (रा) आलपो विभो ॥9॥

इति गिराधिकं (कृ) मोद मेदुरै: व्रज वधू जनै: (कृ) साक मारमन् ।
कलित कौतुको (कृ) रासखेलने गुरुपुरीपते (कृ) पाहि मां गदात्॥ ॥10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

एकोनसप्ततितम दशकम्
रास क्रीडा

केश पाश धृत पिञ्छिका वितति सञ्चलन् मकर कुण्डलं
हार जाल वन मालिका ललित मङ्ग राग घन सौरभम् ।

पीत चेल धृत काञ्चि काञ्चित मुदञ्च दंशु मणि नूपुरं
रास केलि परिभूषितं तव हि रूप मीश कलयामहे ॥ ॥69-1॥

ताव देव कृत मण्डने कलित कञ्चुलीक कुच मण्डले
गण्ड लोल मणि कुण्डले युवति मण्डलेऽथ परि मण्डले ।
अन्तरा सकल सुन्दरी युगल मिन्दिरा रमण सञ्चरन्
मञ्जुलां तदनु रास केलि मयि कञ्जनाभ समु पादधाः ॥ ॥69-2॥

वासुदेव तव भासमान मिह रास केलि रस सौरभं
दूरतोऽपि खलु नार दागदित माकलय्य कुतु काकुला ।
वेष भूषण विलास पेशल विलासिनी शत समावृता
नाकतो युगपदागता वियति वेगतोऽथ सुर मण्डली ॥ ॥69-3॥

वेणुनाद कृत तान दान कल गान राग गति योजना
लोभनीय मृदु पाद पात कृत ताल मेलन मनोहरम् ।
पाणि संक्वणित कङ्कणं च मुहुरंस लम्बित कराम्बुजं
श्रोणि बिम्ब चल दम्बरं भजत रासकेलि रस डम्बरम् ॥ ॥69-4॥

स्पर्धया विरचि तानुगान कृत तार तार मधुर स्वरे
नर्तनेऽथ ललिताङ्ग हार लुलिताङ्ग हार मणि भूषणे ।
सम्मदेन कृत पुष्प वर्ष मल मुन्मिषत् द्रिषदां कुलं
चिन्मये त्वयि निलीयमान मिव सम्मुमोह स वधूकुलम् ॥ ॥69-5॥

स्विन्न सन्न तनु वल्लरी तदनु कापि नाम पशु पाङ्गना
कान्त मंस मवलम्बते स्म भृश तान्ति भार मुकुलेक्षणा ॥
काचि दाचलित कुन्तला नव पटीर सार घन सौरभं
वञ्चनेन तव सञ्चु चुम्ब भुज मञ्चितोरु पुल काङ्कुरम् ॥ ॥69-6॥

कापि गण्ड भुवि सन्निधाय निज गण्ड माकुलित कुण्डलं
पुण्य पूर निधि रन्ववाप तव पूग चर्वित रसा मृतम् ।
इन्दिरा विहृति मन्दिरं भुवन सुन्दरं हि नटनान्तरे
त्वा मवाप्य दधु रङ्गना: किमु न सम्मदोन्मद दशान्तरम् ॥ ॥69-7॥

गान मीश विरतं क्रमेण किल वाद्य मेलन मुपारतं
ब्रह्म सम्मद रसाकुला: सदसि केवलं ननृतु रङ्गना: ।
नाविदन् नपि च नीविकां किमपि कुन्तली मपि च कञ्चुलीं
ज्योतिषा मपि कदम्बकं दिवि विलम्बितं किम परं ब्रुवे ॥ ॥69-8॥

मोद सीम्नि भुवनं विलाप्य विहृतिं समाप्य च ततो विभो
केलि सम्मृदित निर्मलाङ्ग नव घर्म लेश सुभ गात्मनाम् ।
मन्म थासहन चेतसां पशुप योषितां सुकृत चोदित:
ताव दाकलित मूर्ति रादधिथ मारवीर परमोत्सवान् ॥ ॥69-9॥

केलि भेद परि लोलिताभि रति लालिताभि रब लालिभि:
स्वैर मीश ननु सूरजा पयसि चारु नाम विहृतिं व्यधा: ।
काननेऽपि च विसारि शीतल किशोर मारुत मनोहरे
सून सौरभ मये विलेसिथ विलासिनी शत विमोहनम् ॥ ॥69-10॥

कामिनी रिति हि यामिनीषु खलु कामनीयक निधे भवान्
पूर्ण सम्मद रसार्णवं कमपि योगि गम्य मनुभावयन् ।
ब्रह्म शङ्कर मुखान पीह पशु पाङ्ग नासु बहुमानयन्
भक्त लोक गमनीय रूप कमनीय कृष्ण परिपाहि माम् ॥ ॥69-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

सप्ततितम दशकम्

सुदर्शन शाप मोक्षम्, शङ्ख चूड वधम्, अरिष्ट वधम्

इति त्वयि रसाकुलं रमित वल्लभे वल्लवा:
कदापि पुर मम्बिका कमितु रम्बिका कानने ।
समेत्य भवता समं निशि निषेव्य दिव्योत्सवं
सुखं सुषुपु रग्रसीत् व्रजप मुग्र नागस् तदा ॥ ॥70-1॥

समुन्मुख मथोल् मुकै: अभि हतेऽपि तस्मिन् बलात्
अमुञ्चति भवत्पदे न्यपति पाहि पाहीति तै: ।
तदा खलु पदा भवान् समुपगम्य पस्पर्श तं
बभौ स च निजां तनुं समुपसाद्य वैद्या धरीम् ॥ ॥70-2॥

सुदर्शन धर प्रभो ननु सुदर्श नाख्योऽस्म्यहं
मुनीन् क्वचि दपाहसं त इह मां व्यधुर् वाहसम् ।
भवत्पद समर्पणात् अमलतां गतोऽस्मी त्यसौ
स्तुवन् निजपदं ययौ व्रजपदं च गोपा मुदा ॥ ॥70-3॥

कदापि खलु सीरिणा विहरति त्वयि स्त्री जनै:
जहार धन दानुग: स किल शङ्ख चूडोऽबला: ।
अति द्रुत मनुद्रुत: तमथ मुक्त नारी जनं
रुरोजिथ शिरोमणिं हलभृते च तस्या ददा: ॥ ॥70-4॥

दिनेषु च सुहृज् जनैस्सह वनेषु लीलापरं
मनोभव मनोहरं रसित वेणुनादामृतम् ।
भवन्त ममरी दृशाम् अमृत पारणा दायिनं
विचिन्त्य किमु नालपन् विरह तापिता गोपिका: ॥ ॥70-5॥

भोज राज भृतकस् त्वथ कश्चित् कष्ट दुष्ट पथ दृष्टि ररिष्टः ।
निष्ठु राकृति रपष्ठु निनादः तिष्ठते स्म भवते वृष रूपी ॥ ॥70-6॥

शाक्करोऽथ जगती धृति हारी मूर्ति मेष बृहतीं प्रदधानः ।
पङ्क्ति माशु परिघूर्ण्य पशूनां छन्दसां निधि मवाप भवन्तम् ॥॥70-7॥

तुङ्ग शृङ्ग मुख माश्वभियन्तं संगृहय्य रभसा दभियं तम् ।
भद्र रूप मपि दैत्य मभद्रं मर्दयन् नमदयस् सुरलोकम् ॥ ॥70-8॥

चित्र मद्य भगवन् वृष घातात् सुस्थिराऽजनि वृषस्थिति रुर्व्याम् ।
वर्धते च वृष चेतसि भूयान् मोद इत्यभि नुतोऽसि सुरैस्त्वम् ॥॥70-9॥

औक्षकाणि परिधावत दूरं वीक्ष्यता मय मिहोक्ष विभेदी ।
इत्थ मात्त हसितैस् सह गोपैः गेहगस् त्व मवात पुरेश ॥ ॥70-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकसप्ततितम दशकम्
केशी वधम् व्योमासुर वधम्

यत्नेषु सर्वेष्वपि नावकेशी केशी स भो जेशितु रिष्ट बन्धुः ।
त्वां सिन्धु जावाप्य इतीव मत्वा सम्प्राप्तवान् सिन्धुजवाजि रूपः॥॥71-1॥

गन्धर्वता मेष गतोऽपि रूक्षैर् नादैस् समुद्वेजित सर्व लोकः ।
भवत् विलोका वधि गोपवाटीं प्रमर्द्य पापः पुनराप तत् त्वाम् ॥॥71-2॥

ताक्ष्यार्पि ताङ्घ्रेस् तव ताक्ष्र्य एषः चिक्षेप वक्षो भुवि नाम पादम् ।
भृगोः पदाघात कथां निशम्य स्वेनापि शक्यं तदि तीव मोहात् ॥॥71-3॥

प्रवञ्चयन् नस्य खुराञ्चलं द्राक् अमुञ्च चिक्षेपिथ दूर दूरम् ।
सम्मूर्च्छितोऽपि ह्यति मूर्च्छि तेन क्रोधोष्मणा खादितु माद्रुतस् त्वाम्॥ ॥71-4॥

त्वं वाहदण्डे कृतधीश्च वाहा दण्डं न्यधास् तस्य मुखे तदानीम् ।
तद्वृद्धिरुद्ध श्वसनो गतासुः सप्ती भवन् नप्यय मैक्य मागात् ॥ ॥71-5॥

आलम्भ मात्रेण पशोस् सुराणां प्रसादके नून इवाश्वमेधे ।
कृते त्वया हर्ष वशात् सुरेन्द्राः त्वां तुष्टुवुः केशव नाम धेयम् ॥॥71-6॥

कंसाय ते शौरि सुतत्व मुक्त्वा तं तद् वधोत्कं प्रतिरुध्य वाचा।
प्राप्तेन केशि क्षप णावसाने श्रीनारदेन त्व मभिष्टु तोऽभूः ॥ ॥71-7॥

कदापि गोपैस् सह काननान्ते निलायन क्रीडन लोलुपं त्वाम् ।
मयात्मजः प्राप दुरन्त मायो व्योमाभिधो व्योम च रोपरोधी ॥॥71-8॥

स चोर पालायित वल्लवेषु चोरायितो गोप शिशून् पशूंश्च ।
गुहासु कृत्वा पिदधे शिलाभिः त्वया च बुद्ध्वा परिमर्दितोऽभूत्॥ ॥71-9॥

एवं विधैश् चाद्भुत केलि भेदैः आनन्द मूर्च्छा मतुलां व्रजस्य ।
पदे पदे नूत नयन् नसीमां परात्म रूपिन् पवनेश पाया: ॥ ॥71-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

द्विसप्ततितम दशकम्
अक्रूरागमनम्

कंसोऽथ नारद गिरा व्रज वासिनं त्वां
आकर्ण्य दीर्ण हृदयस् स हि गान्दिनेयम् ।
आहूय कार्मुक मखच् छलतो भवन्तम्
आनेतु मेन महिनो दहिनाथ शायिन् ॥ ॥72-1॥

अक्रूर एष भवदंघ्रि परश् चिराय
त्वत् दर्श नाक्षम मनाः क्षिति पाल भीत्या ।
तस्याज्ञयैव पुन रीक्षितु मुद्यतस् त्वां
आनन्द भार मति भूरि तरं बभार ॥ ॥72-2॥

सोऽयं रथेन सुकृती भवतो निवासं
गच्छन् मनोरथ गणांस् त्वयि धार्यमाणान् ।
आस्वादयन् मुहु रपाय भयेन दैवं
सम्प्रार्थयन् पथि न किञ्चि दपि व्यजानात् ॥ ॥72-3॥

द्रक्ष्यामि वेद शत गीत गतिं पुमांसं
स्प्रक्ष्यामि किंस्विदपि नाम परिष्व जेयम् ।
किं वक्ष्यते स खलु मां क्वनु वीक्षितस् स्यात्
इत्थं निनाय स भवन् मयमेव मार्गम् ॥ ॥72-4॥

भूयः क्रमा दभिविशन् भव दंघ्रि पूतं
वृन्दावनं हर विरिञ्च सुराभि वन्द्यम् ।
आनन्द मग्न इव लग्न इव प्रमोहे
किं किं दशान्तर मवाप न पङ्कजाक्ष ॥ ॥72-5॥

पश्यन् नवन्दत भवत् विहृति स्थलानि
पांसुष्व वेष्टत भवच् चरणाङ्कितेषु ।
किं ब्रूमहे बहुजना हि तदापि जाता:
एवं तु भक्ति तरला विरला: परात्मन् ॥ ॥72-6॥

सायं स गोप भवनानि भवच् चरित्र
गीता मृत प्रसृत कर्ण रसायनानि ।
पश्यन् प्रमोद सरितेव किलोह्य मान:
गच्छन् भवत् भवन सन्निधि मन्वयासीत् ॥ ॥72-7॥

तावत् ददर्श पशुदोह विलोक लोलं
भक्तोत्त मागति मिव प्रतिपालयन्तम् ।
भूमन् भवन्त मय मग्रज वन्त मन्त:
ब्रह्मानुभूति रस सिन्धु मिवोत्व मन्तम् ॥ ॥72-8॥

सायन्त नाप्लव विशेष विविक्त गात्रौ
द्वौ पीत नील रुचिराम्बर लोभनीयौ ।
नाति प्रपञ्च धृत भूषण चारु वेषौ
मन्दस्मितार्द्र वदनौ स युवां ददर्श ॥ ॥72-9॥

दूरात्रथात् समवरुह्य नमन्त मेनम्
उत्थाप्य भक्त कुल मौलि मथोप गूहन् ।
हर्षान् मिता क्षर गिरा कुशलानु योगी
पाणिं प्रगृह्य सबलोऽथ गृहं निनेथ ॥ ॥72-10॥

नन्देन साक ममितादर मर्चयित्वा
तं यादवं तदुदितां निशमय्य वार्ताम् ।
गोपेषु भूपति निदेश कथां निवेद्य
नाना कथाभि रिह तेन निशा मनैषी: ॥ ॥72-11॥

चन्द्रा गृहे किमुत चन्द्र भगा गृहे नु
राधा गृहे नु भवने किमु मैत्र विन्दे ।
धूर्तो विलम्बत इति प्रमदाभि रुच्चैः
आशङ्कितो निशि मरुत्पुरनाथ पायाः ॥ ॥72-12॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

त्रिसप्ततितम दशकम्
भगवतो मधुरापुरी यात्रा

निशमय्य तवाथ यान वार्तां भृश मार्ताः पशुपाल बालिकास्ताः ।
किमिदं किमिदं कथं न्वितीमाः समवेताः परिदेवितान्य कुर्वन् ॥73-1॥

करुणा निधिरेष नन्द सूनुः कथ मस्मान् विसृजे दनन्य नाथाः ।
बत नः किमुदैव मेव मासीत् इतितास् त्वगत मानसा विलेपुः ॥73-2॥

चरम प्रहरे प्रतिष्ठमानः सह पित्रा निज मित्र मण्डलैश्च ।
परिताप भरं नितम्बिनीनां शमयिष्यन् व्यमुचः सखाय मेकम् ॥73-3॥

अचिरा दुपयामि सन्निधिं वो भविता साधु मयैव सङ्ग मश्रीः ।
अमृताम्बुनिधौ निमज्जयिष्ये द्रुत मित्या श्वसिता वधूर कार्षीः ॥73-4 ॥

सविषाद भरं सयाच्ञ मुच्चैः अतिदूरं वनिताभि रीक्ष्यमाणः ।
मृदु तद्दिशि पातयन् नपाङ्गान् सबलोऽक्रूर रथेन निर्गतोऽभूः॥73-5॥

अनसा बहुलेन वल्लवानां मनसा चानुगतोऽथ वल्लभानाम् ।
वनमार्त मृगं विषण्ण वृक्षं समतीतो यमुना तटी मयासीः ॥ ॥73-6॥

नियमाय निमज्य वारिणि त्वाम् अभिवीक्ष्याथ रथेऽपि गान्दि नेयः ।
विवशोऽजनि किं न्विदं विभोस्ते ननुचित्रं त्ववलोकनं समन्तात् ॥73-7॥

पुनरेष निमज्य पुण्य शाली पुरुषं त्वां परमं भुजङ्ग भोगे ।
अरि कम्बु गदाम्बुजैस् स्फुरन्तं सुरसिद्धौघ परीत मालुलोके ॥73-8॥

स तदा परमात्म सौख्य सिन्धौ विनि मग्नः प्रणुवन् प्रकार भेदैः ।
अविलोक्य पुनश्च हर्ष सिन्धोः अनुवृत्त्या पुलका वृतो ययौ त्वाम् ॥73-9॥

किमु शीतलिमा महान् जले यत् पुलकोऽसाविति चोदितेन तेन ।
अति हर्ष निरुत्तरेण सार्धं रथवासी पवनेश पाहि मां त्वम् ॥ ॥73-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

चतुस्सप्ततितम दशकम्
भगवतो मधुरापुरी प्रवेशः

सम्प्राप्तो मथुरां दिनार्ध विगमे तत्रान्तरस्मिन् वसन्
आरामे विहिताशनः सखि जनैर् यातः पुरीमीक्षितुम् ।
प्रापो राजपथं चिर श्रुति धृत व्यालोक कौतूहल
स्त्रीपुंसोद्य दगण्य पुण्य निगलै राकृष्यमाणो नु किम् ॥ ॥74-1॥

त्वत्पाद् द्युतिवत् सराग सुभगाः त्वन् मूर्तिवद् योषितः
सम्प्राप्ता विलसत् पयोधर रुचो लोला भवत् दृष्टिवत् ।
हारिण्यस् त्वदुरः स्थली वदयि ते मन्दस्मित प्रौढिवत्
नैर्मल्योल् लसिताः कचौघ रुचिव राजत् कला पाश्रिताः॥ ॥74-2॥

तासा माकलयन् नपाङ्ग वलनैः मोदं प्रहर्षाद्भुत
व्यालोलेषु जनेषु तत्र रजकं कञ्चित् पटीं प्रार्थयन् ।

कस्ते दास्यति राजकीय वसनं याहीति तेनोदित:
सद्यस् तस्य करेण शीर्ष मह्रथा: सोऽप्याप पुण्यां गतिम् ॥ ॥74-3॥

भूयो वायक मेक मायत मतिं तोषेण वेषोचितं
दाश्वांसं स्वपदं निनेथ सुकृतं को वेद जीवात्मनाम् ।
मालाभिस् स्तबकैस् स्तवै रपि पुन: माला कृता मानितो:
भक्तिं तेन वृतां दिदेशिथ परां लक्ष्मीं च लक्ष्मीपते ॥ ॥74-4॥

कुब्जा मब्ज विलोचनां पथिपुन: दृष्ट्वाऽङ्गरागे तया
दत्ते साधु किलाङ्ग रागम ददा: तस्या महान्तं हृदि ।
चित्तस्था मृजुता मथ प्रथयितुं गात्रेऽपि तस्यास् स्फुटं
गृह्णन् मञ्जु करेण ता मुदनय: तावज् जगत् सुन्दरीम् ॥ ॥74-5॥

तावन् निश्चित वैभवास् तव विभो नात्यन्त पापा जना:
यत्किञ्चिद् ददते स्म शक्त्यनु-गुणं ताम्बूल माल्यादिकम् ।
गृह्णान: कुसुमादि किञ्चन तदा मार्गे निबद्धाञ्जलि:
नातिष्ठं बत हा यतोऽद्य विपुलाम् आर्तिं व्रजामि प्रभो ॥ ॥74-6॥

एष्या मीति विमुक्त याऽपि भगवन् आलेपदात्र्या तया
दूरात् कातरया निरीक्षित गति: त्वम् प्राविशो गोपुरम् ।
आघो षानुमित त्व दागम महा हर्षोल्ललद् देवकी
वक्षोज प्रगलत् पयोरस मिषात् त्वत् कीर्ति रन्तर् गता ॥ ॥74-7॥

आविष्टो नगरीं महोत्सववतीं कोदण्ड शालां व्रजन्
माधुर्येण नु तेजसा नु पुरुषै: दूरेण दत्तान्तर: ।
स्रग्भिर् भूषित मर्चितं वर धनु: मा मेति वादात् पुर:
प्रागृह्णास् समरोपय: किल समाक्राक्षी रभाङ्क्षी रपि ॥ ॥74-8॥

श्वः कंस क्षप णोत्सवस्य पुरतः प्रारम्भ तूर्योपमः
चाप ध्वंस महा ध्वनिस् तव विभो देवा नरोमाञ्चयत् ।
कंसस्यापि च वेपथुस् तदुदितः कोदण्ड खण्ड द्वयी
चण्डाभ्याहत रक्षि पूरुष रवैः उत्कूलितोऽभूत् त्वया ॥ ॥74-9॥

शिष्टैर् दुष्ट जनैश्च दृष्ट महिमा प्रीत्या च भीत्या ततः
सम्पश्यन् पुर सम्पदं प्रविचरन् सायं गतो वाटिकाम् ।
श्रीदाम्ना सह राधिका विरहजं खेदं वदन् प्रस्वपन्
आनन्दन् अवतार कार्य घटनात् वातेश संरक्ष माम् ॥ ॥74-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चसप्ततितम दशकम्
कंस वधम्

प्रातस् सन्त्रस्त भोज क्षिति पति वचसा प्रस्तुते मल्ल तूर्ये
सङ्घे राज्ञां च मञ्चान् अभिययुषि गते नन्दगोपेऽपि हर्म्यम् ।
कंसे सौधाधिरूढे त्वमपि सहबलस् सानुगश् चारु वेषः
रङ्ग द्वारं गतोऽभूः कुपित कुवलयापीड नागावलीढम् ॥ ॥75-1॥

पापिष्ठापेहि मार्गाद् द्रुत मिति वचसा निष्ठुर क्रुद्ध बुद्धेः
अम्बष्ठस्य प्रणोदात् अधिक जवजुषा हस्तिना गृह्यमाणः ।
केली मुक्तोऽथ गोपी कुच कलश चिर स्पर्धिनं कुम्भ मस्य
व्याहत् यालीयथास् त्वं चरण भुवि पुनर् निर्गतो वल्गुहासी॥ ॥75-2॥

हस्त प्राप्योऽप्य गम्यो झटिति मुनिजनस् एव धावन् गजेन्द्रं
क्रीडन् नापात्य भूमौ पुन रपि पततस् तस्य दन्तं सजीवम् ।

मूला दुन्मूल्य तन्मूलग महित महा मौक्तिकान्यात्म मित्रे
प्रादास् त्वं हारमेभि: ललित विरचितं राधिकायै दिशेति ॥ ॥75-3॥

गृह्णानं दन्त मंसे युत मथ हलिना रङ्ग मङ्गाविशन्तं
त्वां मङ्गल्याङ्ग भङ्गी रभस हृत मनो लोचना वीक्ष्य लोका: ।
हंहो धन्यो नु नन्दो नहि नहि पशुपालाङ्गना नो यशोदा
नो नो धन्ये क्षणा स्म: त्रिजगति वयमे वेति सर्वे शशंसु:॥ ॥75-4॥

पूर्णं ब्रह्मैव साक्षात् निरवधि परमानन्द सान्द्र प्रकाशं
गोपेशु त्वं व्यलासी: न: खलु बहुजनैस् ताव दावेदितोऽभू: ।
दृष्ट्वऽथ त्वां तदेदं प्रथम मुपगते पुण्यकाले जनौघा:
पूर्णानन्दा विपापा: सरस मभिजगुस् त्वत्कृतानि स्मृतानि॥ ॥75-5॥

चाणूरो मल्लवीरस् तदनु नृप गिरा मुष्टिको मुष्टि शाली
त्वां रामं चाभिपेदे झट झटिति मिथो मुष्टिपा ताति रूक्षम् ।
उत्पा तापात नाकर्षण विविध रणान्यासतां तत्र चित्रं
मृत्यो: प्रागेव मल्ल प्रभु रगमदयं भूरिशो बन्ध मोक्षान्॥ ॥75-6॥

हा धिक् कष्टं कुमारौ सुललित वपुषौ मल्लवीरौ कठोरौ
न द्रक्ष्यामो व्रजामस् त्वरित मिति जने भाषमाणे तदानीम् ।
चाणूरं तं करोद् भ्रामण विगल दसुं पोथया मासि थोर्व्यां
पिष्टोऽभून् मुष्टिकोऽपि द्रुत मथ हलिना नष्ट शिष्टैर् दधावे॥ ॥75-7॥

कंस संवार्य तूर्यं खलमति रविदन् कार्य मार्यान् पितृंस्तान्
आहन्तुं व्याप्त मूर्तेस् तव च समशिषद् दूर मुत्सारणाय ।
रुष्टो दुष्टोक्तिभिस् त्वं गरुड इव गिरिं मञ्च मञ्चन् उदञ्चत्
खड्ग व्यावल्ग दुस्संग्रहमपि च हठात् प्राग्रही रौग्रसेनिम् ॥ ॥75-8॥

सद्यो निष्पिष्ट सन्धिं भुवि नरपति मापात्य तस्यो परिष्ठात्
त्वय्या पात्ये तदैव त्व दुपरि पतिता नाकिनां पुष्प वृष्टिः ।
किं किं ब्रूमस् तदानीं सतत मपि भिया त्वद् गतात्मा स भेजे
सायुज्यं त्वद् वधोत्था परम परमियं वासना कालनेमेः ॥ ॥75-9॥

तत्भ्रातॄन् अष्ट पिष्ट्वा द्रुत मथ पितरौ सन्नमन्नुग्र सेनं
कृत्वा राजान मुच्चैर् यदुकुल मखिलं मोदयन् कामदानैः ।
भक्ताना मुत्तमञ् चोद्धवं अमर गुरो राप्त नीतिं सखायं
लब्ध्वा तुष्टो नगर्यां पवन पुरपते रुन्धि मे सर्व रोगान् ॥ ॥75-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

षड्सप्ततितम दशकम्
उद्धव दौत्यम्

गत्वा सान्दीपनि मथ चतुष्षष्टि मात्रै रहोभिः
सर्वज्ञस् त्वं सह मुसलिना सर्व विद्या गृहीत्वा ।
पुत्रं नष्टं यम निलयना दाहृतं दक्षिणार्थं
दत्वा तस्मै निज पुर मगा नादयन् पाञ्च जन्यम् ॥ ॥76-1॥

स्मृत्वा स्मृत्वा पशुप सुदृशः प्रेम भार प्रणुन्नाः
कारुण्येन त्वमपि विवशः प्राहिणो रुद्धवं तम् ।
किञ्चामुष्मै परम सुहृदे भक्त वर्याय तासां
भक्त्युद्रेकं सकल भुवने दुर्लभं दर्शयिष्यन् ॥ ॥76-2॥

त्वन् माहात्म्य प्रथिम पिशुनं गोकुलं प्राप्य सायं
त्वद् वार्ताभिर् बहु स रमयामास नन्दं यशोदाम् ।

प्रातर् दृष्ट्वा मणिमय रथं शङ्किताः पङ्कजाक्ष्यः
श्रुत्वा प्राप्तं भव दनुचरं त्यक्त कार्यास् समीयुः ॥ ॥76-3॥

दृष्ट्वा चैनं त्व दुपम लसद् वेष भूषाभिरामं
स्मृत्वा स्मृत्वा तव विलसितान् युच्चकैस् तानि तानि ।
रुद्धालापाः कथमपि पुनर् गद्गदां वाच मूचुः
सौजन्यादीन् निज पर भिदा मप्यलं विस्मरन्त्यः ॥ ॥76-4॥

श्रीमन् किं त्वं पितृजन कृते प्रेषितो निर्दयेन
क्वासौ कान्तो नगर सुदृशां हा हरे नाथ पायाः ।
आश्लेषाणां अमृत वपुषो हन्त ते चुम्बनानाम्
उन्मादानां कुहक वचसां विस्मरेत् कान्त का वा ॥ ॥76-5॥

रास-क्रीडा लुलित ललितं विश्लथत् केश पाशं
मन्दोद्भिन्न श्रम जल कणं लोभनीयं त्व दङ्गम् ।
कारुण्याब्धे सकृदपि समालिङ्गितुं दर्शयेति
प्रेमोन्मादाद् भुवन मदन त्वत् प्रियास् त्वां विलेपुः ॥ ॥76-6॥

एवं प्रायैर् विवश वचनै राकुला गोपिकास् ताः
त्वत्सन्देशैः प्रकृति मनयत् सोऽथ विज्ञान गर्भैः ।
भूयस् ताभिर् मुदित मतिभिस् त्वन् मयीभिर् विधूभिः
तत् तत्वार्ता सरस मनयत् कानिचिद् वासराणि ॥ ॥76-7॥

त्वत् प्रोद्गानैस् सहित मनिशं सर्वतो गेह कृत्यं
त्वद् वार्तैव प्रसरति मिथस् सैव चोत्स्वाप लापाः ।
चेष्टाः प्रायस् त्वदनुकृतयस् त्वन् मयं सर्व मेवं
दृष्ट्वा तत्र व्यमुह दधिकं विस्मया दुद्धवोऽयम् ॥ ॥76-8॥

राधाया मे प्रियतम मिदं मत्प्रियैवं ब्रवीति
त्वं किं मौनं कलयसि सखे मानिनी मत् प्रियेव।
इत्याद् येव प्रवदति सखि त्वत् प्रियो निर्जने माम्
इत्थं वादै ररमय दयं त्वत् प्रिया मुत्पलाक्षीम् ॥ ॥76-9॥

एष्यामि द्राक् अनुपगमनं केवलं कार्य भारात्
विश्लेषेऽपि स्मरण दृढता सम्भवान् मास्तु खेदः ।
ब्रह्मानन्दे मिलति नचिरात् सङ्गमो वा वियोगः
तुल्योवस् स्या दिति तव गिरा सोऽकरोन् निर्व्यथास् ताः॥ ॥76-10॥

एवं भक्ति सकल भुवने नेक्षिता न श्रुता वा
किं शास्त्रौघैः किमिह तपसा गोपिकाभ्यो नमोऽस्तु ।
इत्यानन्दा कुल मुपगतं गोकुलात् उद्धवं तं
दृष्ट्वा हृष्टो गुरुपुर पते पाहिमा मामयौघात् ॥ ॥76-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

सप्तसप्ततितम दशकम्
उपश्लोक उत्पत्ति, जरासन्धादि युद्धम्

सैरन्ध्र्यास् तदनु चिरं स्मरातुराया
यातोऽभूस् सुललित मुद्धवेन सार्धम् ।
आवासं त्व दुपगमोत्सवं सदैव
ध्यायन्त्याः प्रतिदिन वास सज्जिकायाः ॥ ॥77-1॥

उपगते त्वयि पूर्ण मनोरथां
प्रमद सम्भ्रम कम्प्र पयोधराम् ।

विविध मानन मादधतीं मुदा
रहसि तां रमयाञ् चकृषे सुखम् ॥77-2॥

पृष्टा वरं पुन रसाव वृणोद् वराकी
भूयस् त्वया सुरत मेव निशान्तरेषु ।
सायुज्यमस् त्विति वदेत् बुध एव कामं
सामीप्यमस् त्वनिश मित्यपि नाब्रवीत् किम् ॥ ॥77-3॥

ततो भवान् देव निशासु कासुचित्
मृगी द्दशं तां निभृतं विनोदयन् ।
अदा दुपश्लोक इति श्रुतं सुतं
स नारदात् सात्वत तन्त्रविद् बबभौ ॥ ॥77-4॥

अक्रूर मन्दिर मितोऽथ बलोद्धवाभ्याम्
अभ्यर्चितो बहु नुतो मुदितेन तेन ।
एनं विसृज्य विपि नागत पाण्डवेय वृत्तं
विवेदिथ तथा धृतराष्ट्र चेष्टाम् ॥ ॥77-5॥

विघाताज् जामातुः परम सुहृदो भोज नृपतेः
जरासन्धे रुन्धति अनवधि रुषान्धेऽथ मथुराम् ।
रथाद्यैर् द्योर् लब्धैः कति पय बलस् त्वं बलयुतः
त्रयोविंशत् यक्षौहिणि तदुपनीतं समहृथाः ॥ ॥77-6॥

बद्धं बला दथ बलेन बलोत्तरं त्वं
भूयो बलोद्यम रसेन मुमोचि थैनम् ।
निश्शेष दिग् जय समाहृत विश्वसैन्यात्
कोऽन्यस् ततो हि बल पौरुषवांस् तदानीम् ॥ ॥77-7॥

भग्नस् स लग्न हृदयोऽपि नृपैः प्रणुन्नः
युद्धं त्वया व्यधित षोडश कृत्व एवम् ।
अक्षौहिणीश् शिव शिवास्य जघन्थ विष्णो
सम्भूय सैक नवति त्रिशतं तदानीम् ॥ ॥77-8॥

अष्टा दशेऽस्य समरे समुपेयुषि त्वं
दृष्ट्वा पुरोऽथ यवनं यवन त्रिकोट्या ।
त्वष्ट्रा विधाप्य पुरमाशु पयोधि मध्ये
तत्राऽथ योग बलतस् स्वजना ननैषीः ॥ ॥77-9॥

पद्भ्यां त्वां पद्ममाली चकित इव पुरान् निर्गतो धावमानः
म्लेच्छेशे नानुयातो वध सुकृत विहीनेन शैले न्यलैषीः ।
सुप्ते नांघ्र्या हतेन द्रुत मथ मुचु कुन्देन भस्मी कृतेऽस्मिन्
भूपा यास्मै गुहान्ते सुललित वपुषा तस्थिषे भक्ति भाजे ॥77-10॥

ऐक्ष्वाकोऽहं विरक्तो ऽस्म्यखिल नृप सुखे त्वत् प्रसादैक काङ्क्षी
हा देवेति स्तुवन्तं वर विततिषु तं निस्पृहं वीक्ष्य हृष्यन् ।
मुक्तेस् तुल्यां च भक्तिं धुत सकल मलं मोक्ष मप्याशु दत्वा
कार्यं हिंसा विशुद्ध्यै तप इति च तदा प्रात्थ लोक प्रतीत्यै ॥ ॥77-11॥

तदनु मथुरां गत्वा हत्वा चमूं यवना हृतां
मगध पतिना मार्गे सैन्यैः पुरेव निवारितः ।
चरम विजयं दर्पा यास्मै प्रदाय पलायितः
जलधि नगरीं यातो वातालयेश्वर पाहि माम् ॥ ॥77-12॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

अष्टसप्ततितम दशकम्
द्वारकावासः, रुक्मिणी सन्देश प्राप्तिः च

त्रिदश वर्धकि वर्धित कौशलं त्रिदश दत्त समस्त विभूतिमत् ।
जलधि मध्य गतं त्व मभूषयः नवपुरं वपु रञ्चित रोचिषा ॥ ॥78-1॥

ददुषि रेवत भूभृति रेवतीं हलभृते तनयां विधि शासनात् ।
महित मुत्सव घोष मपूपुषः समुदितैर् मुदितैस् सह यादवैः॥ ॥78-2॥

अथ विदर्भ सुतां खलु रुक्मिणीं प्रणयिनीं त्वयि देव सहोदरः ।
स्वय मदित्सत चेदि महीभुजेस्व तमसा तमसाधु मुपाश्रयन् ॥ ॥78-3॥

चिर धृत प्रणया त्वयि बालिका सपदि काङ्क्षित भङ्ग समाकुला ।
तव निवेदयितुं द्विज मादिशत् स्व कदनं कदनङ्ग विनिर्मितं ॥॥78-4॥

द्विज सुतोऽपि च तूर्ण मुपाययौ तव पुरं हि दुराश दुरासदम् ।
मुद मवाप च सादर पूजितः स भवता भवताप हृता स्वयम् ॥ ॥78-5॥

स च भवन्त मवोचत कुण्डिने नृप सुता खलु राजति रुक्मिणी ।
त्वयि समुत्सुकया निज धीरताः अहितया हि तया प्रहितोऽस्म्यहम्॥78-6॥

तव हृताऽस्मि पुरैव गुणै रहं हरति मां किल चेदि नृपोऽधुना ।
अयि कृपालय पालय मामिति प्रजगदे जग देक पते तया ॥॥78-7॥

अशरणां यदि मां त्व मुपेक्षसे सपदि जीवित मेव जहाम्यहम् ।
इति गिरा सुतनो रतनोत् भृशं सुहृदयं हृदयं तव कातरम् ॥॥78-8॥

अकथयस् त्व मथैन मये सखे तदधिका मम मन्मथ वेदना ।
नृप समक्ष मुपेत्य हराम्यहं तदयि तां दयिता मसितेक्षणाम् ॥॥78-9॥

प्रमुदितेन च तेन समं तदा रथ गतो लघु कुण्डिन मेयिवान् ।
गुरु मरुत्पुर नायक मे भवान् वितनुतां तनुतां निखिला पदाम् ॥78-10॥

एकोनाशीतितम दशकम्
रुक्मिणी विवाहम्

बल समेत बलानुगतो भवान् पुरमगाहत भीष्मक मानितः ।
द्विजसुतं त्वदुपागम वादिनं धृतरसा तरसा प्रणनाम सा ॥ ॥79-1॥

भुवन कांत मवेक्ष्य भवद् वपुः नृप सुतस्य निशम्य च चेष्टितम् ।
विपुल खेद जुषां पुर वासिनां सरुदितै रुदितै रगमन् निशा ॥॥79-2॥

तदनु वंदितु मिंदु-मुखी शिवां विहित मंगल भूषण भासुरा ।
निरगमत् भव दर्पित जीविता स्व पुरतःपुरतस् सुभ टावृता ॥॥79-3॥

कुलवधूभि रुपेत्य कुमारिका गिरिसुतां परिपूज्य च सादरम् ।
मुहु रयाचत तत् पद पंकजे निपतिता पतितां तव केवलम् ॥॥79-4॥

समवलोक कुतूहल संकुले नृपकुले निभृतं त्वयि च स्थिते ।
नृपसुता निरगाद् गिरि जालयात् सुरुचिरं रुचि रंजित दिङ्मुखा॥79-5॥

भुवन मोहन रूप रुचा तदा विवशि ताखिल राज कदंबया ।
त्वमपि देव कटाक्ष विमोक्षणैः प्रमदया मदयांच कृषे मनाक् ॥॥79-6॥

क्वनु गमिष्यसि चंद्रमुखीति तां सरस मेत्य करेण हरन् क्षणात् ।
समधिरोप्य रथं त्व मपाहृथा भुवि ततो विततो निनदो द्विषाम् ॥79-7॥

क्व नु गतः पशुपाल इति क्रुधा कृतरणा यदुभिश्च जिता नृपाः ।
न तु भवा नुदचाल्यत तैरहो पिशुनकैश् शुनकै रिव केसरी ॥॥79-8॥

तदनु रुक्मिण मागत माहवे वध मुपेक्ष्य निबध्य विरूपयन् ।
हृतमदं परिमुच्य बलोक्तिभिः पुरमया रमया सह कांतया ॥ ॥79-9॥

नव समागम लज्जित मानसां प्रणय कौतुक जृंभित मन्मथाम् ।
अरमयः खलु नाथ यथा सुखं रहसि तां हसितांशुल सन्मुखीम्॥79-10॥

विविध नर्मभि रेव महर्निशं प्रमद माकलयन् पुन रेकदा ।
ऋजुमतेः किल वक्र गिरा भवान् वरतनो रतनोदति लोलताम् ॥79-11॥

तदधिकै रथ लालन कौशलैः प्रणयिनी मधिकं सुखयन् निमाम् ।
अयि मुकुंद भवच्चरितानि नः प्रगदतां गदतांति मपाकुरु ॥ ॥79-12॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

अशीतितम दशकम्
स्यमन्तक उपाख्यानम्

सत्राजितस् त्व मथ लुब्धव दर्क लब्धं
दिव्यं स्यमंतक मणिं भगवन् नयाचीः ।
तत् कारणं बहुविधं मम भाति नूनं
तस्यात्मजां त्वयि रतां छलतो विवोढुम् ॥ ॥80-1॥

अदत्तं तं तुभ्यं मणिवर मने नाल्प मनसा
प्रसेनस् तद् भ्राता गल भुवि वहन् प्राप मृगयाम् ।
अहन् नेनं सिंहो मणि महसि मांस भ्रम वशात्
कपींद्रस् तं हत्वा मणि मपि च बालाय ददिवान् ॥ ॥80-2॥

शशंसुस् सत्राजिद् गिरं अनु जनास् त्वां मणि हरं
जनानां पीयूषं भवति गुणिनां दोष कणिका ।
ततस् सर्वज्ञोऽपि स्वजन सहितो मार्गण परः
प्रसेनं तं दृष्ट्वा हरिमपि गतोऽभूः कपि गुहाम् ॥ ॥80-3॥

भवंत मवितर्कयन् अति वयास् स्वयं जांबवान्
मुकुंद शरणं हि मां क इह रोद्धु मित्यालपन् ।
विभो रघुपते हरे जय जयेत्यलं मुष्टिभिः
चिरं तव समर्चनं व्यधित भक्त चूडामणिः ॥ ॥80-4॥

बुध्वाऽथ तेन दत्तां नव रमणीं वर मणिं च परि गृह्णन् ।
अनुगृह्णन् नमु मागाः सपदि च सत्राजिते मणिं प्रादाः ॥ ॥80-5॥

तदनु स खलु ब्रीला लोलो विलोल विलोचनां
दुहितर महो धीमान् भामां गिरैव परार्पिताम् ।
अदित मणिना तुभ्यं लभ्यं समेत्य भवानपि
प्रमुदित मनास् तस्यै वादान् मणिं गहनाशयः ॥ ॥80-6॥

व्रीलाकुलां रमयति त्वयि सत्यभामां
कौंतेय दाह कथयाथ कुरून् प्रयाते ।
ही गांदिनेय कृत वर्म गिरा निपात्य
सत्राजितं शतधनुर् मणि माजहार ॥ ॥80-7॥

शोकात् कुरू नुपगता मवलोक्य कांतां
हत्वा द्रुतं शतधनुं समहर्षयस् ताम् ।
रत्ने सशंक इव मैथि लगेहमेत्य
रामो गदां सम शिशिक्षत धार्तराष्ट्रम् ॥ ॥80-8॥

अक्रूर एष भगवन् भव दिच्छयैव
सत्राजितः कुचरितस्य युयोज हिंसाम् ।
अक्रूरतो मणि मनाहृतवान् पुनस् त्वं
तस्यैव भूति मुपधातु मिति ब्रुवंति ॥ ॥80-9॥

भक्तस् त्वयि स्थिरतरस् स हि गांदिनेय:
तस्यैव कापथ मति: कथ मीश जाता ।
विज्ञानवान् प्रशमवान् अह मित्यु दीर्णं
गर्वं ध्रुवं शमयितुं भवता कृतैव ॥ ॥80-10॥

यातं भयेन कृतवर्म युतं पुनस्तं
माहूय तद् विनिहितं च मणिं प्रकाश्य ।
तत्रैव सुव्रत धरे विनिधाय तुष्यन्
भामा कुचांत शयन: पवनेश पायाः ॥ ॥80-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

एकाशीतितम दशकम्
नरकासुर वधम्, सुभद्रा हरणम् च

स्निग्धां मुग्धां सतत मपि तां लालयन् सत्यभामां
यातो भूयस् सह खलु तया याज्ञसेनी विवाहम् ।
पार्थ प्रीत्यै पुनरपि मना गास्थितो हस्ति पुर्यां
शक्र प्रस्थं पुर मपि विभो संविधा यागतोऽ भू: ॥ ॥81-1॥

भद्रां भद्रां भव दवरजां कौरवे णार्थ्य मानां
त्वद् वाचा तामहृत कुहना मस्करी शक्र सूनु: ।
तत्र क्रुद्धं बल मनुनयन् प्रत्यगास् तेन सार्धं
शक्र प्रस्थं प्रिय सख मुदे सत्यभामा सहाय: ॥ ॥81-2॥

तत्र क्रीडन् नपि च यमुना कूल दृष्टां गृहीत्वा
तां कालिन्दीं नगर मगम: खाण्डव प्रीणि ताग्नि: ।

भ्रातृ त्रस्तां प्रणय विवशां देव पैतृष्वसेयीं
राज्ञां मध्ये सपदि जहृषे मित्र विन्दा मवन्तीम् ॥ ॥81-3॥

सत्यां गत्वा पुन रुदवहो नग्नजिन् नन्दनां तां
बध्वा सप्तापि च वृष वरान् सप्त मूर्तिर् निमेषात् ।
भद्रां नाम प्रददु रथ ते देव सन्तर्द नाद्या:
तत् सोदर्याम् वरद भवतस् साऽपि पैतृष्वसेयी ॥ ॥81-4॥

पार्थाद्यै रप्यकृत लवनं तोय मात्राभि लक्ष्यं
लक्षं छित्वा शफर मवृथा लक्ष्मणां मद्र कन्याम् ।
अष्टा वेवं तव समभवन् वल्लभास् तत्र मध्ये
शुश्रोथ त्वं सुरपति गिरा भौम दुश्चेष्टितानि ॥ ॥81-5॥

स्मृता यातं पक्षि प्रवर मधि रूढस् त्व मगम:
वहन् नङ्के भामा मुपवन मिवा राति भवनम् ।
विभिन्दन् दुर्गाणि त्रुटित पृतना शोणित रसै:
पुरं तावत् प्राग्ज्योतिषम् अकुरुथाष् शोणितपुरम् ॥ ॥81-6॥

मुरस् त्वां पञ्चास्यो जलधि वन मध्या दुदपतत्
स चक्रे चक्रेण प्रदलित शिरा मङ्क्षु भवता ।
चतुर् दन्तैर् दन्तावल पति भिर् इन्धान समरं
रथाङ्गेन छित्वा नरक मकरोस् तीर्ण नरकम् ॥ ॥81-7॥

स्तुतो भूम्या राज्यं सपदि भगदत्तेऽस्य तनये
गजञ्चैकं दत्वा प्रजिघयिथ नागान् निजपुरीम् ।
खले नाबद्धानां स्वगत मनसां षोडश पुन:
सहस्राणि स्त्रीणां अपि च धनराशिं च विपुलं ॥ ॥81-8॥

भौमापाहृत कुण्डलं तददितेः दातुं प्रयातो दिवं
शक्राद्यैर् महितस् समं दयितया द्यु स्त्रीषु दत्त ह्रिया ।
हृत्वा कल्पतरुं रुषाभि पतितं जित्वेन्द्र मभ्यागमः
तत्तु श्री मद दोष ईदृश इति व्याख्यातु मेवा कृथाः ॥ ॥81-9॥

कल्पद्रुं सत्यभामा भवन भुवि सृजन् द्व्यष्ट साहस्र योषाः
स्वीकृत्य प्रत्यगारं विहित बहु वपुः लालयन् केलि भेदैः ।
आश्चर्यान् नारदा-लोकित विविध गतिः तत्र तत्रापि गेहे
भूयस् सर्वासु कुर्वन् दश दश तनयान् पाहि वातालयेश ॥ ॥81-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

द्व्यशीतितम दशकम्
बाणासुर युद्धम्, नृग शाप मोक्षम् च

प्रद्युम्नो रौक्मिणेयः स खलु तव कला शम्बरे णाहृतस् तं
हत्वा रत्या सहाप्तो निजपुर महरद् रुक्मि कन्यां च धन्याम् ।
तत् पुत्रोऽथानि रुद्धो गुणनिधि रवह द्रोचनां रुक्मि पौत्रीं
तत्रो द्वाहे गतस् त्वं न्यवधि मुसलिना रुक्म्यपि द्यूत वैरात् ॥82-1॥

बाणस्य सा बलि सुतस्य सहस्र बाहोः
माहेश्वरस्य महिता दुहिता किलोषा ।
त्वत् पौत्रमेन मनिरुद्ध मदृष्ट पूर्वं
स्वप्नेऽनु भूय भगवन् विरहातुराऽभूत् ॥ ॥82-2॥

योगिन्य तीव कुशला खलु चित्रलेखा
तस्यास् सखी विलिखती तरुणा नशेषान् ।

तत्रा निरुद्ध मुषया विदितं निशायाम्
आनेष्ट योग बलतो भवतो निकेतात् ॥ ॥82-3॥

कन्यापुरे दयितया सुख मारमन्तं
चैनं कथञ्चन बबन्धुषि शर्व बन्धौ ।
श्रीनारदोक्त तदुदन्त दुरन्त रोषैः
त्वं तस्य शोणित पुरं यदुभिर् न्यरुन्धाः ॥ ॥82-4॥

पुरी पालश् शैल प्रिय दुहितृ नाथोऽस्य भगवान्
समं भूत व्रातैः यदु बल मशङ्कं निरुरुधे ।
महाप्राणो बाणो झटिति युयुधानेन युयुधे
गुहः प्रद्युम्नेन त्वमपि पुरहन्त्रा जघटिषे ॥ ॥82-5॥

निरुद्धा शेषास्त्रे मुमुहुषि तवास्त्रेण गिरिशे
द्रुता भूता भीताः प्रमथ कुल वीराः प्रमथिताः ।
परास्कन्दत् स्कन्दः कुसुम शर बाणैश्च सचिवः
स कुम्भाण्डो भाण्डं नव मिव बले नाशु बिभिदे ॥ ॥82-6॥

चापानां पञ्चशत्या प्रसभ मुपगते छिन्न चापेऽथ बाणे
व्यर्थे याते समेतो ज्वर पति रशनैः अज्वरि त्वज् ज्वरेण ।
ज्ञानी स्तुत्वाऽथ दत्वा तव चरित जुषां विज्वरं स ज्वरोऽगात्
प्रायोऽन्तर् ज्ञानवन्तोऽपि च बहु तमसा रौद्र चेष्टा हि रौद्राः॥ ॥82-7॥

बाणं नाना युधोग्रं पुनरभि पतितं दर्प दोषात् वितन्वन्
निर्लू नाशेष दोषं सपदि बुबुधुषा शङ्करे णोपगीतः ।
तद् वाचा शिष्ट बाहु द्वितयं उभयतो निर्भयं तत्प्रियं तं
मुक्त्वा तद् दत्तमानो निज पुर मगमस् सानिरुद्धस् सहोषः ॥ ॥ 82-8॥

मुहुस् तावच्छक्रं वरुण मजयो नन्द हरणे
यमं बालानीतौ दव दहन पानेऽनिल सखम् ।
विधिं वत्स स्तेये गिरिश मिह बाणस्य समरे
विभो विश्वोत्कर्षी तदय मवतारो जयति ते ॥ ॥82-9॥

द्विज रुषा कृकलास वपुर् धरं नृग नृपं त्रिदि वालय मापयन् ।
निज जने द्विज भक्ति मनुत्तमाम् उपदिशन् पवनेश्वर् पाहिमाम् ॥82-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

त्र्यशीतितम दशकम्
पौंड्रक वधम्, विविद वधम् च

रामेऽथ गोकुल गते प्रमदा प्रसक्ते
हूता नुपेत यमुना दमने मदांधे ।
स्वैरं समार मति सेवक वाद मूढः
दूतं न्ययुंक्त तव पौंड्रक वासुदेवः ॥ ॥83-1॥

नारायणोऽह मवतीर्ण इहास्मि भूमौ
धत्से किल त्व मपि मामक लक्षणानि ।
उत्सृज्य तानि शरणं व्रजमां इति त्वां
दूतो जगाद सकलैर् हसितस् सभायाम् ॥ ॥83-2॥

दूतेऽथ यातवति यादव सैनिकैस् त्वं
यातो ददर्शिथ वपुः किल पौंड्रकीयम् ।
तापेन वक्षसि कृतांक मनल्प मूल्य-
श्रीकौस्तुभं मकर कुंडल पीत चेलम् ॥ ॥83-3॥

कालायसं निज सुदर्शन मस्यतोऽस्य
कालान लोत्कर किरेण सुदर्शनेन ।
शीर्षं चकर्तिथ ममर्दिथ चास्य सेनां
तन् मित्र काशिप शिरोऽपि चकर्थ काश्याम् ॥ ॥83-4॥

जाल्येन बालक गिराऽपि किलाह मेव
श्रीवासुदेव इति रूढ मतिश् चिरं सः ।
सायुज्य मेव भव दैक्य धिया गतोऽभूत्
को नाम कस्य सुकृतं कथमित्य वेयात् ॥ ॥83-5॥

काशीश्वरस्य तनयोऽथ सुदक्षिणाख्यः
शर्वं प्रपूज्य भवते विहिताभि चारः ।
कृत्यानलं कमपि बाण रणाति भीतैः
भूतैः कथंचन वृतैस् सम मभ्य मुंचत् ॥ ॥83-6॥

ताल प्रमाण चरणा मखिलं दहंतीं
कृत्यां विलोक्य चकितैः कथितोऽपि पौरैः ।
द्यूतोत्सवे किमपि नो चलितो विभो त्वं
पार्श्वस्थ माशु विससर्जिथ काल चक्रम् ॥ ॥83-7॥

अभ्यापत त्यमित धाम्नि भवन् महास्त्रे
हा हेति विद्रुतवती खलु घोर कृत्या।
रोषात् सुदक्षिण मदक्षिण चेष्टितं तं
पुप्लोष चक्रमपि काशिपुरी मधाक्षीत् ॥ ॥83-8॥

स खलु विविदो रक्षोघाते कृतोप कृतिः पुरा
तव तु कलया मृत्युं प्राप्तुं तदा खलतां गतः ।

नरक सचिवो देश क्लेशं सृजन् नगरांतिके
झटिति हलिना युध्यन् अद्धा पपात तलाहतः ॥ ॥83-9॥

सांबं कौरव्य पुत्री हरण नियमितं सांत्व नार्थी कुरूणां
यातस् तद्वाक्य रोषोद् धृत करिनगरो मोचयामास रामः ।
ते घात्या: पांडवेयै रिति यदु पृतनां नामुचस् त्वं तदानीं
तं त्वां दुर्बोध लीलं पवन पुरपते ताप शांत्यै निषेवे ॥ ॥83-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

चतुरशीतितम दशकम्
समन्तक पञ्चक यात्रा

क्वचिदथ तपनोप राग काले पुरि निदधत् कृतवर्म कामसूनू ।
यदुकुल महिला वृत: सुतीर्थं समुपगतोऽसि समन्त पञ्चकाख्यम् ॥84-1॥

बहुतर जनता हिताय तत्र त्वमपि पुनन् विनिमज्य तीर्थ तोयम् ।
द्विज गण परिमुक्त वित्तराशि: सममिलथा: कुरु पाण्डवादि मित्रै: ॥84-2॥

तव खलु दयिता जनै: समेता द्रुपद सुता त्वयि गाढ भक्ति भारा ।
तदुदित भव दाहृति प्रकारै: अति मुमुदे सम मन्य भामिनीभि: ॥84-3॥

तदनु च भगवन् निरीक्ष्य गोपान् अति कुतुका दुपगम्य मानयित्वा।
चिरतर विरहातु राङ्गरेखा: पशुप वधू: सरसं त्व मन्व यासी: ॥84-4॥

सपदि च भव दीक्षणोत्सवेन प्रमुषितमान हृदां नितम्बिनीनाम् ।
अति रस परिमुक्त कञ्चुलीके परिचय हृद्यतरे कुचे न्यलैषी: ॥84-5॥

रिपुजन कलहैः पुनः पुनर् मे समुपगतै रियती विलम्बनाऽभूत् ।
इतिकृत परिरम्भणे त्वयि द्राक् अतिविवशा खलु राधिका निलिल्ये ॥84-6॥

अपगत विरह व्यथास् तदा ताः रहसि विधाय ददाथ तत्त्व बोधम् ।
परम सुख चिदात्मकोऽह मात्मेति उदयतु वः स्फुट मेव चेतसीति ॥84-7॥

सुख रस परिमिश्रितो वियोगः किमपि पुराऽभव दुद्धवोपदेशैः ।
समभव दमुतः परं तु तासां परम सुखैक्य मयी भवद् विचिन्ता ॥84-8॥

मुनि वर निवहैस् तवाथ पित्रा दुरित शमाय शुभानि पृच्छ्यमानैः ।
त्वयि सति किमिदं शुभान्तरै रिति उरुहसितैरपि याजितस् तदाऽसौ ॥84-9॥

सुमहति यजने वितायमाने प्रमुदित मित्र जने सहैव गोपाः ।
यदुजन महितास् त्रिमास मात्रं भव दनुषङ्ग रसं पुरेव भेजु :॥84-10॥

व्यपगम समये समेत्य राधां दृढ मुप गूह्य निरीक्ष्य वीत खेदाम् ।
प्रमुदित हृदयः पुरं प्रयातः पवनपुरेश्वर पाहि मां गदेभ्यः ॥॥84-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चाशीतितम दशकम्
जरासन्ध वधम्, शिशुपाल वधम् च

ततो मगध भूभृता चिर निरोध संक्लेशितं
शताष्टक युतायुत द्वितय मीश भूमी भृताम् ।
अनाथ शरणाय ते कमपि पूरुषं प्राहिणोत्
अयाचत स मागध क्षपण मेव किं भूयसा ॥ ॥85-1॥

यियासु रभिमागधं तदनु नारदो दीरितात्
युधिष्ठिर मखोद्यमात् उभय कार्य पर्याकुल: ।
विरुद्ध जयिनोऽध्वरात् उभय सिद्धि रित्युद्धवे
शशंसुषि निजैस् समं पुर मियेथ यौधिष्ठिरीम् ॥ ॥85-2॥

अशेष दयिता युते त्वयि समागते धर्मजो
विजित्य सहजैर् महीं भव दपाङ्ग संवर्धितै: ।
श्रियं निरुपमां वहन् अहह भक्त दासायितं
भवन्त मयि मागधे प्रहितवान् सभी मार्जुनम् ॥ ॥85-3॥

गिरि व्रज पुरं गता: तदनु देव यूयं त्रयो
ययाच समरोत्सवं द्विज मिषेण तं मागधम् ।
अपूर्ण सुकृतं त्वमुं पवन जेन संग्रामयन्
निरीक्ष्य सह जिष्णुना त्वमपि राज युद्ध्वा स्थित: ॥ ॥85-4॥

अशान्त समरोद्धतं विटप पाटना संज्ञया
निपात्य जरसस् सुतं पवन जेन निष्पाटितम् ।
विमुच्य नृपतीन् मुदा समनुगृह्य भक्तिं परां
दिदेशिथ गतस् स्पृहान् अपि च धर्म गुप्त्यै भुव: ॥ ॥85-5॥

प्रचक्रुषि युधिष्ठिरे तदनु राजसूयाध्वरं
प्रसन्न भृतकी भवत् सकल राजक व्याकुलम् ।
त्व मप्ययि जगत्पते द्विज पदावने जादिकं
चकर्थ किमु कथ्यते नृपवरस्य भाग्योन्नति: ॥ ॥85-6॥

ततस् सवन कर्मणि प्रवर मग्र पूजा विधिं
विचार्य सहदेव वाक् अनुगतस् स धर्मात्मज: ।
व्यधत्त भवते मुदा सदसि विश्व भूतात्मने
तदा स सुर मानुषं भुवन मेव तृप्तिं दधौ ॥ ॥85-7॥

ततस् सपदि चेदिपो मुनि नृपेषु तिष्ठत्स्वहो
सभा जयति को जडः पशुप दुर्दुरूटं वटुम् ।
इति त्वयि स दुर्वचो वितति मुद्वमन् नासनात्
उदापत दुदायुधः समपतन् नमुं पाण्डवाः ॥ ॥85-8॥

निवार्य निज पक्षगान् अभिमुखस्य विद्वेषिणः
त्वमेव जहृषे शिरो दनुज दारिणा स्वारिणा ।
जनुस् त्रितय लब्धया सतत चिन्तया शुद्ध धीः
त्वया स परमेकताम् अधृत योगिनां दुर्लभाम् ॥ ॥85-9॥

ततस् सुमहिते त्वया क्रतुवरे निरूढे जनः
ययौ जयति धर्मजो जयति कृष्ण रित्यालपन्।
खलस् स तु सुयोधनः धुतमनास् सपत्न श्रिया
मयार्पित सभा मुखे स्थल जल भ्रमा दभ्रमीत् ॥ ॥85-10॥

तदा हसित मुत्थितं द्रुपद नन्दना भीमयोः
अपाङ्ग कलया विभो किमपि ताव-दुज्जृम्भयन् ।
धरा भर निराकृतौ सपदि नाम बीजं वपन्
जनार्दन मरुत्पुरी निलय पाहिमा मामयात् ॥ ॥85-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

षडशीतितम दशकम्
साल्व वधम्, महाभारत युद्धम् च

साल्वो भैष्मी विवाहे यदुबल विजितः चन्द्रचूडाद् विमानं
विन्दन् सौभं स मायी त्वयि वसति कुरुन् त्वत्पुरी मभ्यभाङ्क्षीत् ।

प्रद्युम्नस् तं निरुन्धन् निखिल यदु भटैः न्यग्रही दुग्र वीर्यं
तस्यामात्यं द्युमन्तं व्यजनि च समरः सप्त विंशत्यहान्तः ॥ ॥86-1॥

तावत्-त्वम् रामशाली त्वरित मुपगतः खण्डित प्राय सैन्यं
सौभेशं तं न्यरुन्धाः स च किल गदया शार्ङ्ग मभ्रंशयत् ते ।
माया तातं व्यहिंसीत् अपि तव पुरतः तत् त्वयापि क्षणार्धं
नाज्ञायीत्याहु रेके तदिद मवमतं व्यास एव न्यषेधीत् ॥ ॥86-2॥

क्षिप्त्वा सौभं गदा चूर्णितम् उदकनिधौ मङ्क्षु साल्वेऽपि चक्रेण
उत्कृत्ते दन्त वक्त्रः प्रसभ मभि पतन् अभ्य मुञ्चद् गदां ते ।
कौमोदक्या हतोऽसावपि सुकृत निधिश् चैद्यवत् प्रापदैक्यं
सर्वेषा मेष पूर्वं त्वयि धृत मनसां मोक्षणार्थोऽवतारः ॥ ॥86-3॥

त्वय्यायातेऽथ जाते किल कुरु सदसि द्यूतके संयतायाः
क्रन्दन्त्या याज्ञसेन्याः सकरुण मकृथाः चेल माला मनन्ताम् ।
अन्नान्त प्राप्त शर्वांशज मुनि चकित द्रौपदी चिन्तितोऽथ
प्राप्तश् शाकान्न मश्नन् मुनिगण मकृथाः तृप्ति मन्तं वनान्ते ॥ ॥86-4॥

युद्धो द्योगेऽथ मन्त्रे मिलति सति वृतः फल्गुनेन त्वमेकः
कौरव्ये दत्त सैन्यः करि पुर मगमो दौत्य कृत् पाण्डवार्थम् ।
भीष्म द्रोणादि मान्ये तव खलु वचने धिक्कृते कौरवेण
व्यावृण्वन् विश्वरूपं मुनि सदसि पुरीं क्षोभयित्वा गतोऽभूः॥ ॥86-5॥

जिष्णोस् त्वं कृष्ण सूतः खलु समर मुखे बन्धु घाते दयालुं
खिन्नं तं वीक्ष्य वीरं किमिदमयि सखे नित्य एकोऽय मात्मा ।
को वध्यः कोऽत्र हन्ता तदिह वध भियं प्रोज्झ्य मय्यर्पितात्मा
धर्म्यं युद्धं चरेति प्रकृति मनयथाः दर्शयन् विश्वरूपम् ॥ ॥86-6॥

भक्तोत्तंसेऽथ भीष्मे तव धरणि भर क्षेप कृत्यैक सक्ते
नित्यं नित्यं विभिन्दति अयुत समधिकं प्राप्तसादे च पार्थे ।
निश् शस्त्रत्व प्रतिज्ञां विजह दरिवरं धारयन् क्रोधशालीव
आधावन् प्राञ्जलिं तं नत शिरस मथो वीक्ष्य मोदा दपागा:॥ ॥86-7॥

युद्धे द्रोणस्य हस्ति स्थिर रण भगदत् तेरितं वैष्ण वास्त्रं
वक्षस् याधत्त चक्र स्थगित रवि महा: प्रार्दयत् सिन्धु राजम् ।
नागास्त्रे कर्णमुक्ते क्षिति मवनमयन् केवलं कृत्त मौलिं
तत्रे तत्रापि पार्थं किमिव नहि भवान् पाण्डवाना मकार्षीत् ॥॥86-8॥

युद्धादौ तीर्थ गामी स खलु हलधरो नैमिश क्षेत्र मृच्छन्
अप्रत्युत्थायि सूत क्षय कृदथ सुतं तत्पदे कल्पयित्वा ।
यज्ञघ्नं वल्वलं पर्वणि परिदलयन् स्नात तीर्थो रणान्ते
सम्प्राप्तो भीम दुर्योधन रण मशमं वीक्ष्य यात: पुरीं ते ॥ ॥86-9॥

संसुप्त द्रौपदेय क्षपण हत धियं द्रौणि मेत्य त्वदुक्त्या
तन्मुक्तं ब्राह्म मस्त्रं समहृत विजयो मौलि रत्नं च जह्रे ।
उच्छित्यै पाण्डवानां पुनरपि च विशति त्तरा गर्भ मस्त्रे
रक्षन् अङ्गुष्ठमात्र: किल जठर मगा: चक्रपाणिर् विभो त्वम् ॥ 86-10॥

धर्मौघं धर्म सूनो: अभिदध दखिलं छन्द मृत्युस् स भीष्म
त्वां पश्यन् भक्ति भूम्नैव हि सपदि ययौ निष्कल ब्रह्म भूयम् ।
संयाज्या थाश्वमेधै: त्रिभिरति महितै: धर्मजं पूर्णकामं
संप्राप्तो द्वरकां त्वं पवन पुरपते पाहि मां सर्वरोगात् ॥ ॥86-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥

॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

सप्ताशीतितम दशकम्
कुचेल उपाख्यानम्

कुचेल नामा भवतस् स तीर्थ्यतां गतस् स सांदीपनि मंदिरे द्विजः ।
त्वदेक रागेण धनादि निस्स्पृहः दिनानि निन्ये प्रशमी गृहाश्रमी ॥॥87-1॥

समान शीलाऽपि तदीय वल्लभा तथैव नो चित्त जयं समेयुषी ।
कदाचि दूचे बत वृत्ति लब्धये रमापतिः किं न सखा निषेव्यते ॥॥87-2॥

इतीरितोऽयं प्रियया क्षुधार्तया जुगुप्स मानोऽपि धने मदावहे ।
तदा त्वदालोकन कौतुका द्ययौ वहन् पटांते पृथुका नुपायनम् ॥॥87-3॥

गतोऽय माश्चर्य मयीं भवत्पुरीं गृहेषु शैब्या भवनं समेयिवान् ।
प्रविश्य वैकुंठ मिवाप निर्वृतिं तवाति संभावनया तु किं पुनः॥॥87-4॥

प्रपूजितं तं प्रियया च वीजितं करे गृहीत्वाऽकथयः पुरा कृतम् ।
यदिंधनार्थं गुरु दार चोदितैः अपर्तु वर्ष तदमर्षि कानने ॥ ॥87-5॥

त्रपाजुषो ऽस्मात् पृथुकं बला दथ प्रगृह्य मुष्टौ सकृदाशिते त्वया ।
कृतं कृतं नन्वियतेति संभ्रमात् रमा किलोपेत्य करं रुरोध ते॥॥87-6॥

भक्तेषु भक्तेन स मानितस् त्वया पुरीं वसन् नेक निशां महा सुखम् ।
बतापरेद्युर् द्रविणं विना ययौ विचित्र रूपस् तव खल्वनुग्रहः ॥॥87-7॥

यदि ह्ययाचिष्य मदास्य दच्युतः वदामि भार्यां किमिति व्रजन् नसौ ।
त्वदुक्ति लीला स्मित मग्नधीः पुनः क्रमा दपश्यन् मणिदीप्र मालयम् ॥॥87-8॥

किं मार्ग विभ्रंश इति भ्रंमन् क्षणं गृहं प्रविष्टस् स ददर्श वल्लभाम् ।
सखी परीतां मणिहेम भूषितां बुबोध च त्वत् करुणां महाद्भुताम् ॥ ॥87-9॥

स रत्नशालासु वसन्नपि स्वयं समुन्नमद् भक्ति भरोऽमृतं ययौ ।
त्वमेव मापूरित भक्त वांछितः मरुत्पुराधीश हरस्व मे गदान् ॥ ॥87-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

अष्टाशीतितम दशकम्
श्री सन्तान गोपालम्

प्रागे वाचार्य पुत्राहृति निशमनया स्वीय षट् सूनु वीक्षां
कांक्षंत्या मातु रुक्त्या सुतल भुवि बलिं प्राप्य तेनार्चितस् त्वम् ।
धातुः शापाद् धिरण्यान्वित कशिपु भवान् शौरिजान् कंस भग्नात्
आनीयै तान् प्रदर्श्य स्वपद मन यथाः पूर्व पुत्रान् मरीचेः ॥ ॥88-1॥

श्रुतदेव इति श्रुतं द्विजेंद्रं बहुलाश्वं नृपतिं च भक्ति पूर्णम् ।
युगपत् त्व मनुग्रहीतु कामः मिथिलां प्रापिथं तापसैस् समेतः ॥ ॥88-2॥

गच्छन् द्विमूर्ति रुभयोर् युगपन् निकेतम्
एकेन भूरि विभवैर् विहितोपचारः ।
अन्येन तद्दिन भृतैश्च फलौद नाद्यैः
तुल्यं प्रसेदिथ ददाथ च मुक्ति माभ्याम् ॥ ॥88-3॥

भूयोऽथ द्वार वत्यां द्विज तनय मृतिं तत् प्रलापा नपि त्वम्
को वा दैवं निरुंध्यात् इति किल कथयन् विश्ववोढाप्य सोढाः ।

जिष्णोर् गर्वं विनेतुं त्वयि मनुजधिया कुंठितां चास्य बुद्धिं
तत्त्वा रूढां विधातुं परम तम पद प्रेक्षणे नेति मन्ये ॥ ॥88-4॥

नष्टा अष्टास्य पुत्राः पुनरपि तव तूपेक्षया कष्ट वादः
स्पष्टो जातो जनानाम् अथ तद वसरे द्वारका मार पार्थः ।
मैत्र्या तत्रोषितोऽसौ नवम सुत मृतौ विप्रवर्य प्ररोदं
श्रुत्वा चक्रे प्रतिज्ञाम् अनुपहृत सुतः सन्निवेक्ष्ये कृशानुम् ॥ ॥88-5॥

मानी स त्वा मपृष्ट्वा द्विज निलय गतो बाणजालैर् महास्त्रैः
रुंधानः सूतिगेहं पुनरपि सहसा दृष्ट नष्टे कुमारे ।
याम्यामैंद्रीं तथाऽन्याः सुरवर नगरीः विद्ययाऽऽसाद्य सद्यः
मोघोद्योगः पतिष्यन् हुतभुजि भवता सस्मितं वारितोऽभूत् ॥88-6॥

सार्धं तेन प्रतीचीं दिश मति जविना स्यंदने नाभियातो
लोकालोकं व्यतीतः तिमिर भरमथो चक्रधाम्ना निरुंधन् ।
चक्रांशु क्लिष्ट दृष्टिं स्थित मथ विजयं पश्य पश्येति वारां
पारे त्वं प्राददर्शः किमपि हि तमसां दूरदूरं पदं ते ॥ ॥88-7॥

तत्रासीनं भुजंगाधिप शयन तले दिव्य भूषा युधाद्यैः
आवीतं पीतचेलं प्रति नव जलद श्यामलं श्रीमदंगम् ।
मूर्तीना मीशितारं परमिह तिसृणां एकमर्थं श्रुतीनां
त्वामेव त्वं परात्मन् प्रियसख सहितो नेमिथ क्षेम रूपम् ॥ ॥88-8॥

युवां मामेव द्वौ अधिक विवृतांतर्हित तया
विभिन्नौ संद्रष्टुं स्वय मह महार्षं द्विज सुतान् ।
नयेतं द्रागेतान् इति खलु वितीर्णान् पुनरमून्
द्विजायादा यादाः प्रणुत महिमा पांडु जनुषा ॥ ॥88-9॥

एवं नाना विहारैः जग दभिरमयन् वृष्णि वंशं प्रपुष्णन्
ईजानो यज्ञ भेदैः अतुल विहृतिभिः प्रीणयन् एण नेत्राः ।
भूभार क्षेपदं भात् पद कमल जुषां मोक्षणा यावतीर्णः
पूर्णं ब्रह्मैव साक्षात् यदुषु मनुजता रूषितस् त्वं व्यलासीः ॥॥88-10॥

प्रायेण द्वारवत्याम अवृत दयि तदा नारदस् त्वद्रसार्द्रः
तस्माल्लेभे कदाचित् खलु सुकृत निधिः त्वत् पिता तत्त्वबोधम् ।
भक्ताना मग्रयायी स च खलु मतिमान् उद्धवस् त्वत्त एव
प्राप्तो विज्ञान सारं स किल जनहिता याधुनाऽऽस्ते बदर्याम् ॥88-11॥

सोऽयं कृष्णावतारो जयति तव विभो यत्र सौहार्द भीति
स्नेह द्वेषानुराग प्रभृतिभि रतुलैः अश्रमैर् योग भेदैः ।
आर्तिं तीर्त्वा समस्ताम् अमृत पद मगुः सर्वतस् सर्वलोकाः
स त्वं विश्वार्ति शांत्यै पवनपुरपते भक्ति पूर्त्यै च भूयाः॥ ॥88-12॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकोनानवतितम दशकम्
वृकासुर वधम्, भृगु परीक्षणं च

रमाजाने जाने यदिह तव भक्तेषु विभवो
न सद्यस् संपद्यः तदिह मद कृत्त्वा दशमिनाम् ।
प्रशांतिं कृत्वैव प्रदिशसि ततः काम मखिलं
प्रशांतेषु क्षिप्रं न खलु भवदीये च्युति कथा ॥ ॥89-1॥

सद्यः प्रसाद रुषितान् विधि शंकरादीन्
केचिद् विभो निजगुणानु गुणं भजंतः ।

भ्रष्टा भवंति बत कष्ट मदीर्घ दृष्ट्या
स्पष्टं वृकासुर उदाहरणं किलास्मिन् ॥ ॥89-2॥

शकुनिजस् स तु नारद मेकदा
त्वरित तोष मपृच्छ दधीश्वरम् ।
स च दिदेश गिरीश मुपासितुं
न तु भवंत मबंधु मसाधुषु ॥ ॥89-3॥

तपस् तप्त्वा घोरं स खलु कुपितस् सप्त मदिने
शिरश् छित्वा सद्यः पुरहर मुपस्थाप्य पुरतः ।
अति क्षुद्रं रौद्रं शिरसि करदानेन निधनं
जगन्नाथाद् वव्रे भवति विमुखानां क्व शुभधीः ॥ ॥89-4॥

मोक्तारं बंध मुक्तो हरिण पति रिव प्राद्रवत् सोऽथ रुद्रं
दैत्यात् भीत्या स्म देवो दिशि दिशि वलते पृष्ठतो दत्त दृष्टिः ।
तूष्णीके सर्वलोके तव पद मधि रोक्ष्यंत मुद्वीक्ष्य शर्वं
दूरा देवाग्रतस् त्वं पटु वटु वपुषा तस्थिषे दानवाय ॥ ॥89-5॥

भद्रं ते शाकुनेय भ्रमसि किमधुना त्वं पिशाचस्य वाचा
संदेहश् चेन्म दुक्तौ तव किमु न करोषि अगुली मंग मौलौ ।
इत्थं त्वद् वाक्य मूढः शिरसि कृत करः सोऽपत च्छिन्न पातं
भ्रंशो ह्येवं परोपासितुः अपि च गतिः शूलिनोऽपि त्वमेव ॥89-6॥

भृगुं किल सरस्वती निकट वासिनस् तापसाः
त्रिमूर्तिषु समादिशन् अधिक सत्त्वतां वेदितुम् ।
अयं पुनर नादरात् दुदित रुद्ध रोषे विधौ
हरेऽपि च जिहिंसिषौ गिरिजया धृते त्वा मगात् ॥ ॥89-7॥

सुप्तं रमांकभुवि पंकज लोचनं त्वां
विप्रे विनिघ्नति पदेन मुदोत्थितस् त्वं ।
सर्वं क्षमस्व मुनिवर्य भवेत् सदा मे
त्वत्पाद चिन्ह मिह भूषण मित्यवादीः ॥ ॥89-8॥

निश्चित्य ते च सुदृढं त्वयि बद्ध भावाः
सारस्वता मुनिवरा दधिरे विमोक्षम् ।
त्वामेव मच्युत पुनश् च्युति दोष हीनं
सत्त्वोच्च यैक तनु मेव वयं भजामः ॥ ॥89-9॥

जगत् सृष्ट्यादौ त्वां निगम निवहैर् वंदिभि रिव
स्तुतं विष्णो सच्चित् परम रस निर्द्वैत वपुषम् ।
परात्मानं भूमन् पशुप वनिता भाग्य निवहं
परिताप श्रांत्यै पवनपुर वासिन् परिभजे ॥ ॥89-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

नवतितम दशकम्
विष्णु महत्व स्थापनम्

वृक भृगुमुनि मोहिनि अंबरीषादि वृत्तेषु
अयि तव हि महत्त्वं सर्व शर्वादि जैत्रम् ।
स्थित मिह परमात्मन् निष्क लार्वा गभिन्नं
किमपि यदव भातं तद्धि रूपं तवैव ॥ ॥90-1॥

मूर्ति त्रयेश्वर सदाशिव पंचकं यत्
प्राहुः परात्म वपु रेव सदाशिवोऽस्मिन् ।

तत्रेश्वरस्तु स विकुंठ पदस् त्व मेव
त्रित्वं पुनर् भजसि सत्यपदे त्रिभागे ॥ ॥90-2॥

तत्रापि सात्त्विक तनुं तव विष्णु माहुः
धाता तु सत्त्व विरलो रज सैव पूर्णः ।
सत्त्वोत्कटत्व मपि चास्ति तमो विकार
चेष्टादि कंच तव शंकर नाम्नि मूर्तौ ॥ ॥90-3॥

तं च त्रिमूर्त्यति गतं पर पूरुषं त्वां
शर्वात्मनापि खलु सर्वमयत्व हेतोः ।
शंसंत् युपासन विधौ तदपि स्वतस् तु
त्वद्रूप मित्यति दृढं बहु नः प्रमाणम् ॥ ॥90-4॥

श्रीशंकरोऽपि भगवान् सकलेषु तावत्
त्वामेव मानयति यो न हि पक्षपाती ।
त्वन्निष्ठ मेव स हि नाम सहस्र कादि
व्याख्यत् भवत् स्तुति परश्च गतिं गतोऽन्ते ॥ ॥90-5॥

मूर्ति त्रयातिग मुवाच च मंत्र शास्त्रस्य
आदौ कलाय सुषमं सकलेश्वरं त्वाम् ।
ध्यानं च निष्कल मसौ प्रणवे खलूक्त्वा
त्वामेव तत्र सकलं निजगाद नान्यम् ॥ ॥90-6॥

समस्त सारे च पुराण संग्रहे
विसंशयं त्वन् महिमैव वर्ण्यते ।
त्रिमूर्ति युक् सत्य पद त्रिभागतः
परं पदं ते कथितं न शूलिनः ॥ ॥90-7॥

यत् ब्राह्म कल्प इह भागवत द्वितीय
स्कंधोदितं वपुरनावृत मीश धात्रे ।
तस्यैव नाम हरि शर्व मुखं जगाद
श्रीमाधवश् शिव परोऽपि पुराण सारे ॥ ॥90-8॥

ये स्वप्रकृत् यनुगुणा गिरिशं भजंते
तेषां फलं हि दृढयैव तदीय भक्त्या।
व्यासो हि तेन कृतवा नधिकारि हेतोः
स्कंदादिकेषु तव हानि वचोऽर्थ वादैः ॥ ॥90-9॥

भूतार्थ कीर्ति रनुवाद विरुद्ध वादौ
त्रेधार्थ वाद गतयः खलु रोच नार्थाः ।
स्कांदादि केषु बहवोऽत्र विरुद्ध वादाः
त्वत् तामस त्व परिभूत् युपशिक्षणाद्याः ॥ ॥90-10॥

यत् किंचिद प्यविदुषाऽपि विभो मयोक्तं
तन्मंत्र शास्त्र वचनाद् यभि दृष्टमेव ।
व्यासोक्ति सारमय भागव तोप गीत
क्लेशान् विधूय कुरु भक्ति भरं परात्मन् ॥ ॥90-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकनवतितम दशकम्
भक्ति स्वरूप वर्णनम्

श्रीकृष्ण त्वत् पदोपासनं अभय तमं बद्ध मिथ्यार्थ दृष्टेः
मर्त्यस् यार्तस्य मन्ये व्यपसरति भयं येन सर्वात्म नैव ।

यत् तावत् त्वत् प्रणीतान् इह भजन विधीन् आस्थितो मोहमार्गे
धावन् नाप्या वृताक्षः खलति न कुहचिद् देवदेवा खिलात्मन् ॥91-1॥

भूमन् कायेन वाचा मुहुरपि मनसा त्वद्बल प्रेरितात्मा
यद्यत् कुर्वे समस्तं तदिह परतरे त्वय्यसा वर्पयामि ।
जात्या पीह श्वपाक: त्वयि निहित मनः कर्म वागिंद्रियार्थ
प्राणो विश्वं पुनीते न तु विमुखमना: त्वत् पदाद् विप्रवर्यः ॥ ॥91-2॥

भीतिर् नाम द्वितीयाद् भवति ननु मन: कल्पितं च द्वितीयं
ते नैक्याभ्यास शीलो हृदय मिह यथाशक्ति बुद्ध्या निरुंध्याम् ।
मायाविद्धे तु तस्मिन् पुनरपि न तथा भाति मायाधिनाथं
तं त्वां भक्त्या महत्या सतत मनुभजन् ईश भीतिं विजह्याम् ॥91-3॥

भक्ते रुत्पत्ति वृद्धी तव चरण जुषां संगमे नैव पुंसा
आसाद्ये पुण्य भाजां श्रिय इव जगति श्रीमतां संगमेन ।
तत् संगो देव भूयान् मम खलु सततं तन्मुखा दुन्मिषद्भि:
त्वन् माहात्म्य प्रकारै: भवति च सुदृढा भक्ति रुद्धूत पापा ॥॥91-4॥

श्रेयो मार्गेषु भक्तौ अधिक बहुमतिर् जन्म कर्माणि भूयो
गायन् क्षेमाणि नामान् यपि तदुभयतः प्रद्रुतं प्रद्रुतात्मा ।
उद्यद्धास: कदाचित् कुहचिदपि रुदन् क्वापि गर्जन् प्रगायन्
उन्मादीव प्रनृत्यन् अयि कुरु करुणां लोक बाह्यश्च रेयम् ॥ ॥91-5॥

भूतान्येतानि भूतात् मकमपि सकलं पक्षि मत्स्यान् मृगादीन्
मर्त्यान् मित्राणि शत्रूनपि यमित मतिस् त्वन्मया न्यानमानि ।
त्वत् सेवायां हि सिद्ध्येत् मम तव कृपया भक्ति दार्ढ्यं विराग:
त्वत् तत्वस् यावबोधोऽपि च भुवनपते यत्न भेदं विनैव ॥ ॥91-6॥

नो मुह्यन् क्षुत्-तृडाद्यै: भव सरणि भवै: त्वन् निली नाश-यत्वात्
चिंता सातत्यशाली निमिष लवमपि त्वत् पदाद प्रकंपः ।
इष्टानिष्टेषु तुष्टि व्यसन विरहितो मायिक त्वाव बोधात्
ज्योत्स्नाभिस् त्वन् नखेंदो: अधिक शिशिरिते नात्मना संचरेयम् ॥ ॥91-7॥

भूतेष्वेषु त्वदैक्य स्मृति समधि गतौ नाधिकारोऽधुना चेत्
त्वत् प्रेम त्वत्क मैत्री जडमतिषु कृपा द्विट्सु भूया दुपेक्षा ।
अर्चायां वा समर्चा कुतुक मुरुतर श्रद्धया वर्धतां मे
त्वत् संसेवी तथापि द्रुत मुपलभते भक्त लोकोत्त मत्वम् ॥ ॥91-8॥

आवृत्य त्वत् स्वरूपं क्षिति जल मरुदाद् यात्मना विक्षिपंती
जीवान् भूयिष्ठ कर्मा वलि विवश गतीन् दुःखजाले क्षिपंती ।
त्वन्माया माभि भून् माम् अयि भुवनपते कल्पते तत् प्रशांत्यै
त्वत्पादे भक्तिरेवेति अवद दयि विभो सिद्धयोगी प्रबुद्धः ॥ ॥91-9॥

दुःखा न्यालोक्य जंतुषु अल मुदित विवेकोऽह माचार्यवर्यात्
लब्ध्वा त्वद्रूप तत्त्वं गुण चरित कथाद् युद्भवद् भक्ति भूमा ।
माया मेनां तरित्वा परम सुख मये त्वत्पदे मोदिताहे
तस्यायं पूर्व रंगः पवनपुर पते नाश याशेष रोगान् ॥ ॥91-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

द्विनवतितम दशकम्
कर्ममिश्र भक्तिः

वेदैस् सर्वाणि कर्माणि अफल परतया वर्णिता नीति बुध्वा
तानि त्वय्-यर्पितान्येव हि समनुचरन् यानि नैष्कर्म्य मीश ।

मा भूद्वेदैर् निषिद्धे कुहचिदपि मनः कर्म वाचां प्रवृत्ति:
दुर्वर्जं चे दवाप्तं तदपि खलु भवति अत्यर्पये चित् प्रकाशे ॥॥92-1॥

यस् त्वन्य: कर्म योग: तव भजन मय: तत्र चाभीष्ट मूर्तिं
हृद्यां सत्त्वैक रूपां दृषदि हृदि मृदि क्वापि वा भावयित्वा ।
पुष्पैर् गंधैर् निवेद्यै: अपि च विरचितैः शक्तितो भक्ति पूतै:
नित्यं वर्यां सपर्यां विदध दयि विभो त्वत् प्रसादं भजेयम् ॥ ॥92-2॥

स्त्री शूद्रास् त्वत् कथादि श्रवण विरहिता: आसतां ते दयार्हा:
त्वत् पादासन्न यातान् द्विज कुल जनुषो हंत शोचाम्यशांतान् ।
वृत्त्यर्थं ते यजंत: बहु कथित मपि त्वा मनाकर्णयंत:
दृप्ता विद्याभिजात्यैः किमु न विदधते तादृशं मा कृथा माम् ॥॥92-3॥

पापोऽयं कृष्ण रामे त्यभिलपति निजं गूहितुं दुश्चरित्रं
निर्लज्जस्यास्य वाचा बहुतर कथनीयानि मे विघ्नितानि ।
भ्राता मे वंध्य शीलो भजति किल सदा विष्णु मित्थं बुधांस्ते
निंदंत्युच्चैर् हसंति त्वयि निहित मतींस् तादृशं मा कृथा मां ॥॥92-4॥

श्वेत च्छायं कृते त्वां मुनिवर वपुषं प्रीणयंते तपोभि:
त्रेतायां स्रुक् स्रुवा द्यंकितं अरुण तनुं यज्ञ रूपं यजंते ।
सेवंते तंत्र मार्गै: विलस दरि गदं द्वापरे श्यामलांगं
नीलं संकीर्त नाद्यै: इह कलि समये मानुषास् त्वां भजंते ॥ ॥92-5॥

सोऽयं कालेय कालो जयति मुररिपो यत्र संकीर्तनाद्यै:
निर्यत्नै रेव मार्गै: अखिलद न चिरात् त्वत् प्रसादं भजंते ।
जातास् त्रेता कृतादौ अपि हि किल कलौ संभवं कामयंते
दैवात् तत्रैव जातान् विषय विष रसै: मा विभो वंचयास्मान् ॥॥92-6॥

भक्तास् तावत् कलौ स्युः द्रमिल भुवि ततो भूरिशस् तत्र चोच्चैः
कावेरीं ताम्रपर्णी अनु किल कृत मालां च पुण्यां प्रतीचीम् ।
हा मामप्येत दंतर्भवं अपि च विभो किंचि दंचद्रसं त्वयि
आशा पाशैर् निबध्य भ्रमय न भगवन् पूरय त्वन् निषेवाम् ॥॥92-7॥

दृष्ट्वा धर्मद्रुहं तं कलि मपकरुणं प्राङ् महीक्षित् परीक्षित्
हंतुं व्याकृष्ट खड्गोऽपि न विनि हितवान् सारवेदी गुणांशात् ।
त्वत् सेवाद्याशु सिद्ध्येत् असदिह न तथा त्वत् परे चैष भीरुः
यत् तु प्रागेव रोगादिभिः अपहरते तत्र हा शिक्षयैनम् ॥ ॥92-8॥

गंगा गीता च गायत्र्यपि च तुलसिका गोपिका चंदनं तत्
सालग्रामाभि पूजा पर पुरुष तथैकादशी नाम वर्णाः ।
एतान्यष्टाप्य यत्नान्यपि कलि समये त्वत् प्रसाद प्रवृद्ध्या
क्षिप्रं मुक्ति प्रदानी त्यभि दधुः ऋषयस् तेषु मां सज्जयेथाः ॥॥92-9॥

देवर्षीणां पितृणां अपि न पुनर् ऋणी किंकरो वा स भूमन् ।
योऽसौ सर्वात्मना त्वां शरण मुपगतः सर्व कृत्यानि हित्वा ।
तस्योत्पन्नं विकर्मानि अखिल मपनुदस् येव चित्त स्थितस् त्वं
तन्मे पापोत्थ तापान् पवनपुरपते रुंधि भक्तिं प्रणीयाः ॥ ॥92-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

त्रिनवतितम दशकम्
गुरु शिक्षा वर्णनम्

बंधु स्नेहं विजह्यां तव हि करुणया त्वय्युपावेशितात्मा
सर्वं त्यक्त्वा चरेयं सकलमपि जगद् वीक्ष्य माया विलासम् ।

नानात्वाद् भ्रान्ति जन्यात् सति खलु गुण दोषाव बोधे विधिर्वा
व्यासेधो वा कथं तौ त्वयि निहित मतेर् वीत वैषम्य बुद्धेः॥॥93-1॥

क्षुत् तृष्णा लोप मात्रे सतत कृतधियो जंतवस् संत्यनंता:
तेभ्यो विज्ञान वत्त्वात् पुरुष इह वरस् तज्जनिर् दुर्लभैव ।
तत्राप्यात्मात्मनस् स्यात् सुहृदपि च रिपुर् यत्वयि न्यस्त चेता:
तापोच्छित्ते रुपायं स्मरति स हि सुहृत् स्वात्म वैरी ततोऽन्यः॥93-2॥

त्वत् कारुण्ये प्रवृत्ते क इव नहि गुरुः लोकवृत्तेऽपि भूमन्
सर्वा क्रांतापि भूमिः नहि चलति ततः सत्क्षमां शिक्षयेयम् ।
गृह्णीया मीश तत्तत् विषय परिचयेऽपि अप्रसक्तिं समीरात्
व्याप्त त्वं चात्मनो मे गगन गुरु वशात् भातु निर्लेपता च ॥॥93-3॥

स्वच्छस् स्यां पावनोऽहं मधुर उदक वत् वह्नि वन् मास्म गृह्णां
सर्वान् नीनोऽपि दोषं तरुषु तमिव मां सर्व भूतेष्ववेयाम् ।
पुष्टिर् नष्टिः कलानां शशिन इव तनोः नात्मनोऽस्तीति विद्यां
तोयादि व्यस्त मार्तांडवत् अपि च तनुष् वेकतां त्वत् प्रसादात्॥ ॥93-4॥

स्नेहाद् व्याधात्त पुत्र प्रणय मृत कपोतायितो मा स्म भूवं
प्राप्तं प्राश्नन् सहेय क्षुध मपि शयुवत् सिंधुवत् स्यामगाधः ।
मा पप्तं योषिदादौ शिखिनि शल भवत् भृंग वत् सार भागी
भूयासं किंतु तद्वद् धन चयन वशान् माह मीश प्रणेशम् ॥ ॥93-5॥

मा बद्ध्यासं तरुण्या गज इव वशया नार्जयेयं धनौघं
हर्तान्यिस् तं हि माध्वी हर इव मृग वन्मा मुहं ग्राम्य गीतैः ।
नात्यासज्जेय भोज्ये झष इव बलिशे पिंगला वन् निराशः
सुप्यां भर्तव्य योगात् कुरर इव विभो सामिषोऽन्यैर् न हन्यै ॥॥93-6॥

वर्तेय त्यक्त मानः सुख मति शिशुवत् निस्सहायश् चरेयं
कन्याया एक शेषो वलय इव विभो वर्जितान्योन्य घोषः ।
त्व च्चित्तो नाव बुध्यै परम् इषु कृदिव क्ष्माभृदायान घोषं
गेहेष्वन्य प्रणीतेषु अहिरिव निवसानि उन्दुरोर् मंदिरेषु ॥ ॥93-7॥

त्वय्येव त्वत्कृतं त्वं क्षपयसि जगदिति ऊर्णनाभात् प्रतीयां
त्वच्चिंता त्वत् स्वरूपं कुरुत इति दृढं शिक्षये पेशकारात् ।
विड्भस्मात्मा च देहो भवति गुरुवरो यो विवेकं विरक्तिं
धत्ते संचिंत्यमानो मम तु बहुरुजा पीडितोऽयं विशेषात् ॥ ॥93-8॥

ही ही मे देह मोहं त्यज पवन पुराधीश यत् प्रेम हेतोः
गेहे वित्ते कलत्रा दिषु च विवशिताः त्वत् पदं विस्मरंति ।
सोऽयं वह्नेश् शुनो वा परमिह परतः सांप्रतं चाक्षिकर्ण
त्वग् जिह्वाद्या विकर्षं त्यवश मत इतः कोऽपि न त्वत्पदाब्जे ॥93-9॥

दुर्वारो देह मोहो यदि पुन रधुना तर्हि निश्शेष रोगान्
हृत्वा भक्तिं द्रढिष्ठां कुरु तव पद पंकेरुहे पंकजाक्ष ।
नूनं नाना भवांते समधिगत मिमं मुक्तिदं विप्र देहं
क्षुद्रे हा हंत मा मा क्षिप विषय रसे पाहि मां मारुतेश ॥ ॥93-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

चतुर्नवतितम दशकम्
तत्त्वज्ञान उत्पत्तिः

शुद्धा निष्काम धर्मैः प्रवर गुरु गिरा तत् स्वरूपं परं ते
शुद्धं देहेंद्रियादि व्यपगतं अखिल व्याप्त मावेदयंते ।

नानात्व स्थौल्य कार्श्यादि तु गुणज वपुस् संगतोऽध्यासितं ते
वह्नेर् दारु प्रभेदेष्विव महदणुता दीप्तता शांततादि ॥ ॥94-1॥

आचार्याख्या धर स्थारणि समनुमिलच्छिष्य रूपोत्तरारणि
आवेधोद् भासितेन स्फुटतर परिबो धाग्निना दह्यमाने ।
कर्माली वासना तत् कृत तनुभुवन भ्रांति कांतार पूरे
दाह्या भावेन विद्या शिखिनि च विरते त्वन्मयी खल्ववस्था ॥ ॥94-2॥

एवं त्वत् प्राप्तितोऽन्यो नहि खलु निखिल क्लेशहाने रुपाय:
नैकांतात्यंतिकास् ते कृषिवत् अगद षाड्गुण्य षट्कर्म योगाः ।
दुर्वैकल्यै रकल्या अपि निगम पथा: तत् फलान्यप्य वाप्ता:
मत्तास् त्वां विस्मरंतः प्रसजति पतने यांत्यनंतान् विषादान् ॥94-3॥

त्वल्लोका दन्य लोकः क्वनु भय रहितो यत् परार्ध द्वयांते
त्वत् भीतस् सत्यलोकेऽपि न सुख वसतिः पद्मभू: पद्मनाभ ।
एवं भावे त्व धर्मार्जित बहु तमसां का कथा नारकाणां
तन्मे त्वं छिंधि बंधं वरद कृपण बंधो कृपा पूर सिंधो ॥ ॥94-4॥

याथार्थ्यात् त्वन् मयस्यैव हि मम न विभो वस्तुतो बंध मोक्षौ
माया विद्या तनुभ्यां तव तु विरचितौ स्वप्न बोधोपमौ तौ ।
बद्धे जीव द्विमुक्तिं गतवति च भिदा तावती ताव देको
भुंक्ते देह द्रुमस्थो विषय फल रसान् नापरो निर्व्यथात्मा ॥ ॥94-5॥

जीवन् मुक्तत्व मेवं विधमिति वचसा किं फलं दूर दूरे
तन्ना माशुद्ध बुद्धेः न च लघु मनसश् शोधनं भक्तितोऽन्यत् ।
तन्मे विष्णो कृषीष्ठा: त्वयि कृत सकल प्रार्पणं भक्ति भारं
येनस्यां मंक्षु किंचिद् गुरुवचन मिलत् त्वत् प्रबोधस् त्वदात्मा ॥ ॥94-6॥

शब्द ब्रह्मण्यपीह प्रयतित मनसः त्वां न जानंति केचित्
कष्टं वंध्य श्रमास्ते चिर तर मिह गां बिभ्रते निष्प्रसूतिम् ।
यस्यां विश्वाभिरामाः सकल मलहरा दिव्य लीलावताराः
सच्चित् सांद्रं च रूपं तव न निगदितं तां न वाचं भ्रियासम् ॥ ॥94-7॥

यो यावान् यादृशो वा त्वमिति किमपि नैवाव गच्छामि भूमन्
एवं चानन्य भावः त्वदनु भजनमेव आद्रिये चैद्य वैरिन् ।
त्वल्लिंगानां त्वदंघ्रि प्रिय जन सदसां दर्शन स्पर्शनादिः
भूयान्मे त्वत् प्रपूजा नति नुति गुण कर्मानु कीर्त्यादरोऽपि ॥ ॥94-8॥

यद्यल्-लभ्येत तत् तत् तव समुप हृतं देव दासोऽस्मि तेऽहं
त्वद् गेहोन्मार्ज नाद्यं भवतु मम मुहुः कर्म निर्माय मेव ।
सूर्याग्नि ब्राह्मणात्मादिषु लसित चतुर्बाहु माराधये त्वां
त्वत् प्रेमार्द्रत्व रूपो मम सतत मभिष्यंदतां भक्ति योगः ॥ ॥94-9॥

ऐक्यं ते दान होम व्रत नियम तपस् सांख्य योगैर् दुरापं
त्वत् संगेनैव गोप्यः किल सुकृतितमा प्रापु रानंद सांद्रम् ।
भक्तेष्वन्येषु भूयस् स्वपि बहु मनुषे भक्ति मेव त्वमासां
तन्मे त्वद् भक्ति मेव द्रढय हर गदान् कृष्ण वातालयेश ॥ ॥94-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

पञ्चनवतितम दशकम्
ध्यान योगम्

आदौ हैरण्यगर्भीं तनुम् अविकल जीवात्मिका मास्थितस् त्वं
जीवत्वं प्राप्य माया गुण गण खचितो वर्तसे विश्वयोने ।

तत्रोद् वृद्धेन सत्त्वेन तु गुण युगलं भक्ति भावं गतेन
छित्वा सत्त्वं च हित्वा पुन रनुपहितो वर्तिताहे त्वमेव ॥ ॥95-1॥

सत्त्वोन्म-मेषात् कदाचित् खलु विषय रसे दोष बोधेऽपि भूमन्
भूयोऽप्येषु प्रवृत्तिः सतमसि रजसि प्रोद्धते दुर्निवारा ।
चित्तं तावद् गुणाश्च ग्रथित मिह मिथः तानि सर्वाणि रोद्धुं
तुर्ये त्वय्येक भक्तिः शरणमिति भवान् हंसरूपी न्यगादीत् ॥ ॥95-2॥

संति श्रेयांसि भूयांस्यपि रुचिभिदया कर्मिणां निर्मितानि
क्षुद्रानंदाश्च सांताः बहुविध गतयः कृष्ण तेभ्यो भवेयुः ।
त्वं चाचख्याथ सख्ये ननु महित तमां श्रेयसां भक्ति मेकां
त्वत् भक्त्यानंद तुल्यः खलु विषय जुषां सम्मदः केन वा स्यात् ॥3॥

त्वत् भक्त्या तुष्ट बुद्धेः सुखमिह चरतो विच्युता शस्य चाशाः
सर्वास् स्युस् सौख्य मय्यः सलिल कुहरगस् येव तोयैक मय्यः ।
सोऽयं खल्विंद्र लोकं कमलज भवनं योग सिद्धीश्च हृद्याः
नाकांक्षत् येत दास्तां स्वय मनुपतिते मोक्ष सौख्येऽप्य नीहः ॥95-4॥

त्वत् भक्तो बाध्यमानोऽपि च विषयरसैः इद्रिया शांति हेतोः
भक्त्यै वाक्रम्य माणैः पुनरपि खलु तैर् दुर्बलैर् नाभिजय्यः ।
सप्तार्चिर्दी पितार्चिः दहति किल यथा भूरि दारु प्रपंचं
त्वत् भक्त्योघे तथैव प्रदहति दुरितं दुर्मदः क्वेंद्रियाणाम् ॥ ॥95-5॥

चित्तार्द्रीभाव मुच्चैर् वपुषि च पुलकं हर्ष वाष्पं च हित्वा
चित्तं शुद्ध्येत् कथं वा किमु बहु तपसा विद्यया वीत भक्तेः ।
त्वद्गाथा स्वाद सिद्धांजन सतत मरी मृज्य मानोऽयमात्मा
चक्षुर्वत् तत्त्व सूक्ष्मं भजति न तु तथाऽभ्यस् तया तर्क कोट्या ॥95-6॥

ध्यानं ते शीलयेयं समतनु सुख बद्धासनो नासिकाग्र
न्यस्ताक्ष: पूरकाद्यै: जित पवन पथ: चित्त पद्मं त्व वांचम्।
ऊर्ध्वाग्रं भावयित्वा रवि विधु शिखिनः संविचिंत्यो परिष्टात्
तत्रस्थं भावये त्वां सजल जलधर श्यामलं कोमलांगम् ॥ ॥95-7॥

आनील श्लक्ष्ण केशं ज्वलित मकर सत्कुंडलं मंद हास
स्यंदार्द्रं कौस्तुभ श्री परिगत वनमालोरु हाराभि रामम् ।
श्रीवत्सांकं सुबाहुं मृदु लस दुदरं कांचन च्छाय चेलं
चारु स्निग्धोरु मंभोरुह ललित पदं भावयेऽहं भवंतम् ॥ ॥95-8॥

सर्वांगेष्वंग रंगत् कुतुक मिति मुहुर् धारयन् नीश चित्तं
तत्राप्येकत्र युंजे वदन सरसिजे सुंदरे मंद हासे धा
तत्रा लीनं तु चेतः परम सुख चित् अद्वैत रूपे वितन्वन्
अन्यन्नो चिंतयेयं मुहुरिति समुपारूढ योगो भवेयम् ॥ ॥95-9॥

इत्थं त्वद् ध्यान योगे सति पुन रणिमाद्यष्ट संसिद्धयस् ता
दूर श्रुत्यादयोऽपि हि अहमह मिकया संपतेयुर् मुरारे ।
त्वत् संप्राप्तौ विलंबावहं अखिल मिदं नाद्रिये काम येऽहं
त्वामेवानंद पूर्णं पवनपुरपते पाहि मां सर्व तापात् ॥ ॥95-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

षण्णवतितम दशकम्
भगवद् विभूतय: ज्ञान कर्म भक्ति योगाः च

त्वं हि ब्रह्मैव साक्षात् परं उरु महिमन् अक्षराणा मकार:
तारो मन्त्रेषु राज्ञां मनुरसि मुनिषु त्वं भृगुर् नारदोऽपि ।

प्रह्लादो दानवानां पशुषु च सुरभिः पक्षिणां वैनतेयः
नागाना मस्य नन्तः सुर सरिदपि च स्रोतसां विश्व मूर्ते ॥ ॥96-1॥

ब्रह्मण्यानां बलिस् त्वं क्रतुषु च जप यज्ञोऽसि वीरेषु पार्थः
भक्ताना मुद्धवस् त्वं बलमसि बलिनां धाम तेजस्विनां त्वम् ।
नास्त्यन्तस् त्वद् विभूतें विकस दतिशयं वस्तु सर्वं त्वमेव
त्वं जीवस् त्वं प्रधानं यदिह भवद्दते तन्न किञ्चित् प्रपञ्चे ॥ ॥96-2॥

धर्मं वर्णाश्रमाणां श्रुति पथ विहितं त्वत् परत्वेन भक्त्या
कुर्वन्तोऽन्तर् विरागे विकसति शनकैस् सन्त्यजन्तो लभन्ते ।
सत्ता स्फर्ति प्रियत्वा आत्मकं मखिल पदार्थेषु भिन्नेष्वभिन्नं
निर्मूलं विश्व मूलं परम महमिति त्वद् विबोधं विशुद्धम् ॥ ॥96-3॥

ज्ञानं कर्मापि भक्तिः त्रितय मिह भवत् प्रापकं तत्र तावत्
निर्विण्णाना मशेषे विषय इह भवेत् ज्ञानयोगेऽधिकारः ।
सक्तानां कर्मयोगः त्वयि हि विनिहितः ये तु नात्यन्त सक्ताः
नाप्यत्यन्तं विरक्ताः त्वयि च धृतरसाः भक्तियोगो ह्यमीषाम् ॥ ॥96-4॥

ज्ञानं त्वत् भक्ततां वा लघु सुकृत वशात् मर्त्य लोके लभन्ते
तस्मात् तत्रैव जन्म स्पृहयति भगवन् नाकगो नारको वा ।
आविष्टं मां तु दैवात् भव जल निधि पोतायिते मर्त्य देहे
त्वं कृत्वा कर्णधारं गुरु मनुगुण वातायितस् तारयेथाः ॥ ॥96-5॥

अव्यक्तं मार्गयन्तः श्रुतिभि रपि नयैः केवल ज्ञान लुब्धाः
क्लिश्यन्तेऽतीव सिद्धिं बहुतर जनुषाम् अन्त एवाप्नुवन्ति ।
दूरस्थः कर्म योगोऽपि च परमफले नन्वयं भक्ति योगस्तु
आमूलादेव हृद्यः त्वरितमयि भवत् प्रापको वर्धतां मे ॥ ॥96-6॥

ज्ञानायैवाति यत्नं मुनि रप वदते ब्रह्म तत्त्वं तु शृण्वन्
गाढं त्वत् पाद भक्तिं शरण मयति यः तस्य मुक्तिः कराग्रे ।
त्वत् ध्यानेऽपीह तुल्यापुनरसुकरता चित्त चाञ्चल्य हेतोः
अभ्यासा दाशु शक्यं तदपि वशयितुं त्वत्कृपा चारु ताभ्याम् ॥96-7॥

निर्विण्णः कर्म मार्गे खलु विषमतमे त्वत्कथादौ च गाढं
जात श्रद्धोऽपि कामान् अयि भुवन पतः नैव शक्नोमि हातुम् ।
तत् भूयो निश्चयेन त्वयि निहित मनाः दोष बुद्ध्या भजंस् तान्
पुष्णीयां भक्ति मेव त्वयि हृदयगते मङ्क्षु नङ्क्ष्यन्ति सङ्गाः ॥96-8॥

कश्चित् क्लेशार्जितार्थ क्षय विमल मतिः नुद्यमानो जनौघैः
प्रागेवं प्राह विप्रः न खलु मम जनः काल कर्म ग्रहा वा।
चेतो मे दुःख हेतुस् तदिह गुण गणं भावयत् सर्वकारि
इत्युक्त्वा शान्तो गतस्त्वां मम च कुरु विभो तादृशी चित्त शान्तिम् ॥96-9॥

ऐलः प्रा-गुर्वशीं प्रति अति विवशमनाः सेवमानश् चिरं तां
गाढं निर्विद्य भूयो युवति सुख मिदं क्षुद्र मेवेति गायन् ।
त्वत् भक्तिं प्राप्य पूर्णः सुख तर मचरत् तद्वदुद्धूत सङ्गं
भक्तोत्तंसं क्रिया मां पवन पुरपते हन्त मे रुन्धि रोगान् ॥॥96-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

सप्तनवतितम दशकम्
उत्तम भक्ति प्रार्थना

त्रैगुण्यात् भिन्न रूपं भवति हि भुवने हीन मध्योत्तमं यत्
ज्ञानं श्रद्धा च कर्ता वसति रपि सुखं कर्म चाहार भेदाः ।

त्वत् क्षेत्र त्वन् निषेवादि तु यदिह पुनः त्वत् परं तत्तु सर्वं
प्राहुर् नैगुण्य निष्ठं तदनु भजनतो मङ्क्षु सिद्धो भवेयम् ॥ ॥97-1॥

त्वय्येव न्यस्त चित्तः सुखमयि विचरन् सर्व चेष्टास् त्व दर्थं
त्वद्भक्तैस् सेव्यमानान् अपि चरित चरान् आश्रयन् पुण्य देशान् ।
दस्यौ विप्रे मृगादिष्वपि च सममतिः मुच्यमा नावमान
स्पर्धा सूयादि दोषः सतत मखिल भूतेषु संपूजये त्वाम् ॥ ॥97-2॥

त्वत् भावो यावदेषु स्फुरति न विशदं ताव देवं ह्युपास्तिं
कुर्वन् नैकात्म्य बोधे झटिति विकसति त्वन्मयोऽहं चरेयम् ।
त्वत् धर्मस्यास्य तावत् किमपि न भगवन् प्रस्तुतस्य प्रणाशः
तस्मात् सर्वात्म नैव प्रदिश मम विभो भक्तिमार्गं मनोज्ञम् ॥॥97-3॥

तं चैनं भक्ति योगं द्रढयितु मयि मे साध्य मारोग्य मायुः
दिष्ट्या तत्रापि सेव्यं तव चरण महो भेषजा येव दुग्धम् ।
मार्कण्डेयो हि पूर्वं गणक निगदित द्वादशाब्दायु रुच्चैः
सेवित्वा वत्सरं त्वां तव भट निवहैः द्रावयामास मृत्युम् ॥ ॥97-4॥

मार्कण्डेयश् चिरायुः स खलु पुनरपि त्वत्परः पुष्प भद्रा
तीरे निन्ये तपस्यन् अतुल सुख रतिः षट् तु मन्वन्तराणि ।
देवेन्द्रस् सप्तमस् तं सुर युवति मरुन् मन्मथैर् मोहयिष्यन्
योगोष्म प्लुष्यमाणैः न तु पुन रशकत् त्वज्जनं निर्जयेत् कः ॥ ॥97-5॥

प्रीत्या नारायणाख्यस् त्वम् अथ नर सखः प्राप्तवानस्य पार्श्वं
तुष्ट्या तोष्टूयमानः स तु विविध वरैर् लोभितो नानुमेने ।
द्रष्टुं माय़ां त्वदीयां किल पुन रवृणोत् भक्ति तृप्तान्तरात्मा
माया दुःखा नभिज्ञः तदपि मृगयते नून माश्चर्य हेतोः ॥ ॥97-6॥

याते त्वय्याशु वाताकुल जलद गलत् तोय पूर्णाति घूर्णत्
सप्तार्णो राशि मग्ने जगति स तु जले सम्भ्रमन् वर्ष कोटी: ।
दीन: प्रैक्षिष्ट दूरे वट दल शयनं कञ्चि दाश्चर्य बालं
त्वामेव श्यामलाङ्गं वदन सरसिज न्यस्त पादाङ्गुलीकम् ॥ ॥97-7॥

दृष्ट्वा त्वां हृष्ट रोमा त्वरित मुपगत: स्प्रष्टु कामो मुनीन्द्र:
श्वासेनान्तर् निविष्ट: पुनरिह सकलं दृष्टवान् विष्ट पौघम् ।
भूयोऽपि श्वास वातै: बहि रनुपतितो वीक्षितस् त्वत् कटाक्षै:
मोदा दाश्लेष्टु काम: त्वयि पिहित तनौ स्वाश्रमे प्राग् वदासीत् ॥97-8॥

गौर्या सार्धं तदग्रे पुरभि दथ गत: त्वत् प्रिय प्रेक्षणार्थी
सिद्धा नेवास्य दत्वा स्वय मय मजरा मृत्यु तादीन् गतोऽभूत् ।
एवं त्वत् सेवयैव स्मर-रिपु रपि स प्रीयते येन तस्मात्
मूर्ति त्रय्यात्मकस् त्वं ननु सकल नियन्तेति सुव्यक्त मासीत् ॥97-9॥

त्र्यंशेस्मिन् सत्यलोके विधि हरि पुरभिन् मन्दिराण्यूर्ध्व मूर्ध्वं
तेभोऽप्यूर्ध्वं तु माया विकृति विरहितो यू भाति वैकुण्ठ लोक: ।
तत्र त्वं कार णाम्भसि अपि पशुप कुले शुद्ध सत्त्वैक रूपी
सच्चित् ब्रह्माद्वयात्मा पवन पुरपते पाहि मां सर्व रोगात् ॥॥97-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥

अष्टनवतितम दशकम्
निष्कल ब्रह्म उपासनम्

यस्मिन् एतत् विभातं यत इद मभवत् येन चेदं य एतत्
योऽयस्मा दुत्तीर्ण रूप: खलु सकल मिदं भासितं यस्य भासा ।

यो वाचां दूर दूरे पुनरपि मनसां यस्य देवा मुनीन्द्राः
नो विद्युस् तत्त्व रूपं किमु पुन रपरे कृष्ण तस्मै नमस्ते ॥॥98-1॥

जन्माथो कर्म नाम स्फुट मिह गुण-दोषादिकं वा न यस्मिन्
लोकाना मूतये यः स्वय मनुभजते तानि मायानुसारी ।
विभ्रच्छक्तीर रूपोऽपि च बहुतर रूपोऽवभा त्यद्भुतात्मा
तस्मै कैवल्य धाम्ने पर रस परिपूर्णाय विष्णो नमस्ते ॥॥98-2॥

नो तिर्यञ्चन् न मर्त्यं न च सुरमसुरं न स्त्रियं नो पुमांसं
न द्रव्यं कर्म जातिं गुणमपि सदसद् वापि ते रूप माहुः ।
शिष्टं यत् स्यान् निषेधे सति निगम शतैः लक्षणा वृत्तितस् तत्
कृच्छ्रेणावेद्यमानं परम सुख मयं भाति तस्मै नमस्ते ॥ ॥98-3॥

मायायां बिम्बितस्त्वं सृजसि मह दहङ्कार तन्मात्र भेदैः
भूत ग्रामेन्द्रि याद्यै रपि सकल जगत् स्वप्न सङ्कल्प कल्पम् ।
भूयस् संहृत्य सर्वं कमठ इव पदान् यात्मना काल शक्त्या
गम्भीरे जायमाने तमसि वितिमिरो भासि तस्मै नमस्ते ॥॥98-4॥

शब्द ब्रह्मेति कर्मेति अणुरिति भगवन् काल इत्यालपन्ति
त्वामेकं विश्व हेतुं सकल मय तया सर्वथा कल्प्यमानम् ।
वेदान्तैर् यत्तु गीतं पुरुष पर चिदात् माभिधं तत्तु तत्त्वं
प्रेक्षा मात्रेण मूल प्रकृति विकृति कृत् कृष्ण तस्मै नमस्ते ॥ ॥98-5॥

सत्त्वे नासत्तया वा न च खलु सदसत्त्वेन निर्वाच्य रूपा
धत्ते यासा वविद्या गुण फणि मतिवद् विश्व दृश्या वभासम् ।

विद्या त्वं सैव याता श्रुति वचन लवैः यत्कृपा स्यन्द लाभे
संसारारण्य सद्यस् त्रुटन परशुताम् एति तस्मै नमस्ते ॥ ॥98-6॥

भूषासु स्वर्णवत्वा जगति घट शरा वादिके मृत्तिकावत्
तत्त्वे सञ्चिन्त्य माने स्फुरति तदधुना प्यद्वितीयं वपुस्ते ।
स्वप्न द्रष्टुः प्रबोधे तिमिर लय विधौ जीर्ण रज्जोश्च यद्वत्
विद्यालाभे तथैव स्फुट मपि विकसेत् कृष्ण तस्मै नमस्ते ॥ ॥98-7॥

यत् भीत्यो देति सूर्यः दहति च दहनो वाति वायुस् तथान्ये
यद्भीताः पद्मजाद्याः पुन रुचित बली नाहरन्तेऽ नुकालम् ।
येनै वारोपिताः प्राक् निज पद मपि ते च्याविताश्च पश्चात्
तस्मै विश्वं नियन्त्रे वयमपि भवते कृष्ण कुर्मः प्रणामम् ॥ ॥98-8॥

त्रैलोक्यं भावयन्तं त्रिगुण मय मिदं त्र्यक्षरस् यैक वाच्यं
त्रीशाना मैक्य रूपं त्रिभिरपि निगमैः गीयमान स्वरूपम् ।
तिस्रो वस्था विदन्तं त्रियुग जनि जुषं त्रिक्र माक्रान्त विश्वं
त्रैकाल्ये भेद हीनं त्रिभि रह मनिशं योग भेदैर्भजे त्वाम् ॥ ॥98-9॥

सत्यं शुद्धं विबुद्धं जयति तव वपुः नित्य मुक्तं निरीहं
निर्द्वन्द्वं निर्विकारं निखिल गुण गण व्यञ्ज नाधार भूतम् ।
निर्मूलं निर्मलं तत् निरवधि महिमोल्लासि निर्लीन मन्तः
निस्सङ्गानां मुनीनां निरुपम परमानन्द सान्द्र प्रकाशम् ॥ ॥98-10॥

दुर्वारं द्वादशारं त्रिशत परिमिलत् षष्टि पर्वाभि वीतं
सम्भ्राम्यत् क्रूरवेगं क्षणमनु जगदाच्छिद्य सन्धावमानम् ।

चक्रं ते काल रूपं व्यथयतु न तु मां त्वत् पदै कावलम्बं
विष्णो कारुण्य सिन्धो पवन पुरपते पाहि सर्वाम यौघात् ॥ ॥98-11॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

एकोनशततम दशकम्
वेद स्तुतिः

विष्णोर् वीर्याणि को वा कथयतु धरणेः कश्च रेणून् मिमीते
यस्यै वाङ्घ्रि त्रयेण त्रिजग दभिमितं मोदते पूर्ण सम्पत्
योसौ विश्वानि धत्ते प्रियमिह परमं धाम तस्याभियायां
तत् भक्ता यत्र माद्यन्ति अमृत रस मरन्दस्य यत्र प्रवाहः ॥ ॥99-1॥

आद्यायाशेष कर्त्रे प्रति निमिष नवीनाय भर्त्रे विभूतेः
भक्तात्मा विष्णवे यः प्रदिशति हवि रादीनि यज्ञार्चनादौ ।
कृष्णाद्यं जन्म यो वा महदिह महतो वर्णयेत्सोऽयमेव
प्रीतः पूर्णो यशोभिः त्वरित मभिसरेत् प्राप्य मन्ते पदं ते ॥99-2॥

हे स्तोतारः कवीन्द्राः तमिह खलु यथा चेत यध्वे तथैव
व्यक्तं वेदस्य सारं प्रणुवत जननोपात्त लीला कथाभिः ।
जानन्तश्चास्य नामानि अखिल सुख कराणीति सङ्कीर्तयध्वं
हे विष्णो कीर्तनाद्यैः तव खलु महतः तत्त्व बोधं भजेयम् ॥ ॥99-3॥

विष्णोः कर्माणि सम्पश्यत मनसि सदा यैस् स धर्मा न बध्नाद्
या नीन्द्रस्यैष भृत्यः प्रिय सख इव च व्यातनोत् क्षेमकारी ।

वीक्षन्ते योग सिद्धाः परपद मनिशं यस्य सम्यक् प्रकाशं
विप्रेन्द्रा जाग रूकाः कृत बहु नुतयः यच्च निर्भासयन्ते ॥ ॥99-4॥

नो जातो जायमानोऽपि च समधिगतः त्वन् महिम्नोऽवसानं
देव श्रेयांसि विद्वान् प्रति मुहुरपि ते नाम शंसामि विष्णो ।
तं त्वां संस्तौमि नानाविध नुति वचनैः अस्य लोकत्रयस्यापि
ऊर्ध्वं विभ्राजमाने विरचित वसतिं तत्र वैकुण्ठ लोके ॥ ॥99-5॥

आपस् सृष्ट्यादि जन्याः प्रथम मयि विभो गर्भदेशे दधुस्त्वां
यत्र त्वय्येव जीवाः जल शयन हरे सङ्गता ऐक्य मापन् ।
तस्याजस्य प्रभो ते विनिहित मभवत् पद्म मेकं हि नाभौ
दिक्पत्रं यत्किलाहुः कनक धरणि भृत् कर्णिकं लोक रूपम् ॥ ॥99-6॥

हे लोका विष्णु रेतत् भुवन मजनयत् तन्न जानीथ यूयं
युष्माकं ह्यन्तरस्थं किमपि तदपरं विद्यते विष्णु रूपम् ।
नीहार प्रख्य माया परिवृत मनसो मोहिता नाम रूपैः
प्राण प्रीत्यैक तृप्ताः चरथ मख पराः हन्त नेच्छा मुकुन्दे ॥ ॥99-7॥

मूर्ध्ना मक्ष्णां पदानां वहसि खलु सहस्राणि सम्पूर्य विश्वं
तत् प्रोत्क्रम्यापि तिष्ठन् परिमित विवरे भासि चित्तान्तरेऽपि ।
भूतं भव्यं च सर्वं परपुरुष भवान् किञ्च देहेन्द्रियादिषु
आविष्टोऽप्युद्गतत्वात् अमृत सुख रसं चानु भुङ्क्षे त्वमेव ॥ ॥99-8॥

यत्तु त्रैलोक्य रूपं दधत् अपि च ततो निर्गतोऽ नन्त शुद्ध-
ज्ञानात्मा वर्तसे त्वं तव खलु महिमा सोऽपि तावान् किमन्यत् ।
स्तोकस्ते भाग एव अखिल भुवन तया दृश्यते त्र्यंश कल्पं
भूयिष्ठं सान्द्र मोदात्मकं उपरि ततो भाति तस्मै नमस्ते ॥ ॥99-9॥

अव्यक्तं ते स्वरूपं दुरधिगम तमं तत्तु शुद्धैक सत्त्वं
व्यक्तं चाप्येत देव स्फुटम् अमृत रसाम्भोधि कल्लोल तुल्यम् ।
सर्वोत्कृष्टा मभीष्टां तदिह गुणरसे नैव चित्तं हरन्तीं
मूर्तिं ते संश्रयेऽहं पवन पुरपते पाहि मां कृष्ण रोगात् ॥ ॥99-10॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नमः॥

शततम दशकम्
केशादि पाद वर्णनम्

अग्रे पश्यामि तेजो निबिडतर कलायावली लोभनीयं
पीयूषा प्लावितोऽहं तदनु तदुदरे दिव्य कैशोर वेषम् ।
तारुण्यारम्भ रम्यं परम सुख रसास्वाद रोमाञ्चिताङ्गैः
आवीतं नारदाद्यैः विलस दुपनिषत् सुन्दरी मण्डलैश्च ॥ ॥100-1॥

नीलाभं कुञ्चिताग्रं घन ममलतरं संयतं चारु भङ्ग्या
रत्नोत्तं साभिरामं वलयित मुदयच् चन्द्रकैः पिञ्छजालैः ।
मन्दार स्रङ् निवीतं तव पृथु कबरी भार मालोकयेऽहं
स्निग्ध श्वेतोर्ध्व पुण्ड्राम् अपि च सुललितां फाल बालेन्दु वीथीम् ॥ ॥100-2॥

हृद्यं पूर्णानुकम्पार्णव मृदु लहरी चञ्चल भ्रू विलासैः
आनील स्निग्ध पक्ष्मावलि परिलसितं नेत्र युग्मं विभो ते ।
सान्द्र च्छायं विशालारुण कमल दला कारं आमुग्ध तारं
कारुण्या लोक लीला शिशिरित भुवनं क्षिप्यतां मय्य नाथे ॥100-3॥

उत्तुङ्गोल्लासि नासं हरिमणि मुकुर प्रोल्लसत्-गण्ड पाली
व्यालोलत् कर्ण पाशाञ्चित मकर मणीः कुण्डल द्वन्द्व दीप्रम् ।

उन्मीलत् दन्त पङ्क्ति स्फुर दरुणतरच्छाय बिम्बाधरान्तः
प्रीति प्रस्यन्दि मन्दस्मित मधुर तरं वक्त्र मुद्भासतां मे ॥ ॥100-4॥

बाहु द्वन्द्वेन रत्नोज्ज्वल वलय भृता शोण पाणि प्रवालेन
उपात्तां वेणुनाली प्रसृत नख मयूखाङ्गुली सङ्गशाराम् ।
कृत्वा वक्त्रार विन्दे सुमधुर विकसत् राग उद्भाव्यमानैः
शब्द ब्रह्मामृतैस् त्वं शिशिरित भुवनैः सिञ्च मेकर्ण वीथीम् ॥ ॥100-5॥

उत्सर्पत् कौस्तुभ श्री ततिभिर रुणितं कोमलं कण्ठ देशं
वक्षश् श्रीवत्स रम्यं तरलतर समुद्दीप्र हार प्रतानम् ।
नाना वर्ण प्रसूनावलि किसलयिनीं वन्य मालां विलोलल्-
-लोलम्बां लम्ब मानाम् उरसि तव तथा भावये रत्न मालाम् ॥100-6॥

अङ्गे पञ्चाङ्ग रागैः अतिशय विकसत् सौर भाकृष्ट लोकं
लीना नेक त्रिलोकी वितति मपि कृशां बिभ्रतं मध्य वल्लीम् ।
शक्राश्म न्यस्त तप्तोज्ज्वल कनक निभं पीतचेलं दधानं
ध्यायामो दीप्त रश्मि स्फुटमणि रशना किङ्किणी मण्डितं त्वां ॥ ॥100-7॥

ऊरू चारू तवोरू घन मसृण रुचौ चित्त चोरौ रमायाः
विश्व क्षोभं विशङ्क्य ध्रुव मनिश मुभौ पीत चेलावृताङ्गौ ।
आनम्राणां पुरस्तात् न्यसन धृत समस्तार्थ पाली समुद्गत्
छायं जानु द्वयं च क्रम पृथुल मनोज्ञे च जङ्घे निषेवे ॥ ॥100-8॥

मञ्जीरं मञ्जु नादैरिव पद भजनं श्रेय इत्यालपन्तं
पादाग्रं भ्रान्ति मज्जत् प्रणत जन मनोमन्दरोद्धार कूर्मम् ।
उत्तुङ्गाताम्रराजन् नखर हिमकरज् ज्योत्स्नया चाऽश्रितानां
सन्ताप ध्वान्त हन्त्रीं तति मनुकलये मङ्गला मङ्गुलीनाम् ॥॥100-9॥

योगीन्द्राणां त्व दङ्गेष्वधिक सुमधुरं मुक्ति भाजां निवासो
भक्तानां काम वर्ष द्यु तरु किसलयं नाथ ते पाद मूलम् ।
नित्यं चित्त स्थितं मे पवन पुरपते कृष्ण कारुण्य सिन्धो
हृत्वा निश्शेष तापान् प्रदि शतु परमानन्द सन्दोह लक्ष्मीम् ॥॥100-10॥

अज्ञात्वा ते महत्वं यदिह निगदितं विश्वनाथ क्षमेथा:
स्तोत्रं चैतत् सहस्रोत्तम् अधिकतरं त्वत् प्रसादाय भूयात् ।
द्वेधा नारायणीयं श्रुतिषु च जनुषा स्तुत्यता वर्णनेन
स्फीतं लीलावतारै: इदमिह कुरुताम् आयुरारोग्य सौख्यम् ॥100-11॥

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ सदा सर्वत्र गोविन्द नाम संकीर्तनम् गोविन्दा....गोविन्दा ॥
॥ श्री गुरुवायूरप्पा शरणम् श्री हरये नम:॥